

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

259

Na temelju članka 15. stavak (1) Zakona o štrajku zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 166. sjednici održanoj 12.02.2019. godine, donijelo je

**ODLUKU
O UTVRĐIVANJU MINIMUMA PROCESA RADA ZA
VRIJEME TRAJANJA ŠTRAJKA U TUŽITELJSTVU
BOSNE I HERCEGOVINE**

**Članak 1.
(Predmet Odluke)**

Ovom Odlukom utvrđuje se minimum procesa rada u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo), za vrijeme trajanja štrajka.

**Članak 2.
(Minimum procesa rada)**

Minimum procesa rada u Tužiteljstvu za vrijeme trajanja štrajka ostvaruje se sa najviše 35% kadrovskih kapaciteta na razini organizacijskih jedinica Tužiteljstva. Uposleni u Tužiteljstvu mogu početi štrajk ako se obezbijedi minimum procesa rada koji osigurava nesmetano funkcioniranje Tužiteljstva i obavljanje temeljnih djelatnosti iz njegove nadležnosti.

**Članak 3.
(Kriteriji za osiguranje minimuma procesa rada)**
Minimum procesa rada u Tužiteljstvu za vrijeme trajanja štrajka određuje se prema sljedećim kriterijima:

- a) postojanje obveznih rokova za okončanje aktivnosti iz nadležnosti Tužiteljstva;

- b) vezanost aktivnosti za obavljanje svih drugih poslovnih procesa u Tužiteljstvu;
- c) značaj aktivnosti za rad drugih institucija Bosne i Hercegovine, odnosno obavljanje poslova i zadataka koji ne trpe odgađanje ili za koje su zakonom propisani rokovi.

Članak 4.

(Osiguravanje minimuma procesa rada)

- (1) Glavni tužitelj, u slučaju potrebe, može rasporediti uposlene u Tužiteljstvu na odgovarajuća radna mjesta kako bi se osigurao minimum procesa rada za vrijeme trajanja štrajka, ako do početka štrajka ne dođe do rješavanja spora mirnim putem.
- (2) Rukovoditelji organizacijskih jedinica Tužiteljstva nakon organiziranja štrajka obavezni su:
- a) provesti minimum procesa rada iz članka 2. ove Odluke;
- b) odrediti uposlene koji će raditi za vrijeme trajanja štrajka;
- c) odrediti poslove i radne zadatke koji ne trpe odlaganje, odnosno koje je neophodno izvršavati za vrijeme trajanja štrajka.

Članak 5.

(Poslovi za koje se određuje minimum procesa rada)

Za vrijeme trajanja štrajka minimum procesa rada se mora obezbijediti na sljedećim poslovima:

- a) poslovi pisarne koji se odnose na prijam i zavođenje akata i otpremu pošte;
- b) poslovi iz domena zaštite prava koji se odnose na žalbene postupke i stegovne postupke vezane za zakonom propisane rokove;
- c) poslovi iz domena informacijskih tehnologija koji se odnose na informacijsko-tehničku potporu svim ostalim poslovima u Tužiteljstvu za koje se određuje minimum procesa rada;

- d) poslovi finansijskog upravljanja i računovodstva koji su u svezi sa materijalno-finansijskim osiguranjem rada Tužiteljstva.

Članak 6.

(Odgovornost u slučaju nepoštivanja Odluke)

Upisani koji je odlukom rukovoditelja iz članka 4. ove Odluke određen da radi za vrijeme štrajka a odbije da radi, stegovno odgovara za težu povredu službene dužnosti.

Članak 7.

(Provedba Odluke)

Za provedbu ove Odluke zadužuje se Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 28/19
12. veljače 2019. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, v. r.

Na osnovu člana 15. stav (1) Zakona o štrajku zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) i člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na 166. sjednici održanoj 12.02.2019. godine, donio je

ОДЛУКУ О УТВРЂИВАЊУ МИНИМУМА ПРОЦЕСА РАДА ЗА ВРИЈЕМЕ ТРАЈАЊА ШТРАЈКА У ТУЖИЛАШТВУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком утврђује се минимум процеса рада у Туžилаштву Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Туžилаштво), за вријеме трајања штрајка.

Члан 2.

(Минимум процеса рада)

Минимум процеса рада у Туžилаштву за вријеме трајања штрајка остварује се са највише 35% кадровских капацитета на нивоу организационих јединица Туžилаштва. Зaposлени у Туžилаштву могу почети штрајк ако се обезбједи минимум процеса рада који осигурава несметано функционисање Туžилаштва и обављање основних дјелатности из његове надлежности.

Члан 3.

(Критерији за осигурање минимума процеса рада)

Минимум процеса рада у Туžилаштву за вријеме трајања штрајка одређује се према следећим критеријима:

- постојање обавезних рокова за окончање активности из надлежности Туžилаштва;
- везаност активности за обављање свих других пословних процеса у Туžилаштву;
- значај активности за рад других институција Босне и Херцеговине, односно обављање послова и задатака који не трпе одгађање или за које су законом прописани рокови.

Члан 4.

(Обезбјеђивање минимума процеса рада)

- Главни тужилац, у случају потребе, може распоредити запослене у Туžилаштву на одговарајућа радна мјеста

како би се обезбједио минимум процеса рада за вријеме трајања штрајка, ако до почетка штрајка не дође до рјешавања спора мирним путем.

- Руководиоци организационих јединица Туžилаштва након организовања штрајка обавезни су:

- провести минимум процеса рада из члана 2. ове Одлуке;
- одредити запослене који ће радити за вријеме трајања штрајка;
- одредити послове и радне задатке који не трпе одлагање, односно које је неопходно извршавати за вријеме трајања штрајка.

Члан 5.

(Послови за које се одређује минимум процеса рада)

За вријеме трајања штрајка минимум процеса рада се мора обезбједити на следећим пословима:

- послови писарне који се односе на пријем и завођење аката и отпрему поште;
- послови из домена заштите права који се односе на жалбене поступке и дисциплинске поступке везане за законом прописане рокове;
- послови из домена информационих технологија који се односе на информационо-техничку подршку свим осталим пословима у Туžилаштву за које се одређује минимум процеса рада;
- послови финансијског управљања и рачуноводства који су у вези са материјално-финансијским осигурањем рада Туžилаштва.

Члан 6.

(Одговорност у случају непоштовања Одлуке)

Зaposлени који је одлуком руководиоца из члана 4. ове Одлуке одређен да ради за вријеме штрајка а одбије да ради, дисциплински одговара за тежу повреду службене дужности.

Члан 7.

(Провођење Одлуке)

За провођење ове Одлуке задужује се Туžилаштво Босне и Херцеговине.

Члан 8.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 28//19
12. фебруара 2019. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

Na osnovu člana 15. stav (1) Zakona o štrajku zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), na prijedlog Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 166. sjednici održanoj 12.02.2019. godine, donijelo je

ОДЛУКУ О УТВРЂИВАЊУ МИНИМУМА ПРОЦЕСА РАДА ЗА ВРИЈЕМЕ ТРАЈАЊА ШТРАЈКА У ТУЖИЛАШТВУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком утврђује се минимум процеса рада у Туžилаштву Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Туžилаштво), за вријеме трајања штрајка.

Član 2.

(Minimum procesa rada)

Minimum procesa rada u Tužilaštvu za vrijeme trajanja štrajka ostvaruje se sa najviše 35% kadrovskih kapaciteta na nivou organizacionih jedinica Tužilaštva. Zaposleni u Tužilaštvu mogu početi štrajk ako se obezbijedi minimum procesa rada koji osigurava nesmetano funkcionisanje Tužilaštva i obavljanje osnovnih djelatnosti iz njegove nadležnosti.

Član 3.

(Kriteriji za osiguranje minimuma procesa rada)

Minimum procesa rada u Tužilaštvu za vrijeme trajanja štrajka određuje se prema sljedećim kriterijima:

- postojanje obaveznih rokova za okončanje aktivnosti iz nadležnosti Tužilaštva;
- vezanost aktivnosti za obavljanje svih drugih poslovnih procesa u Tužilaštvu;
- značaj aktivnosti za rad drugih institucija Bosne i Hercegovine, odnosno obavljanje poslova i zadataka koji ne trpe odgađanje ili za koje su zakonom propisani rokovi.

Član 4.

(Osiguravanje minimuma procesa rada)

- Glavni tužilac, u slučaju potrebe, može rasporediti zaposlene u Tužilaštvu na odgovarajuća radna mjesta kako bi se osigurao minimum procesa rada za vrijeme trajanja štrajka, ako do početka štrajka ne dođe do rješavanja spora mirnim putem.
- Rukovodioci organizacionih jedinica Tužilaštva nakon organiziranja štrajka obavezni su:
 - provesti minimum procesa rada iz člana 2. ove Odluke;
 - odrediti zaposlene koji će raditi za vrijeme trajanja štrajka;
 - odrediti poslove i radne zadatke koji ne trpe odlaganje, odnosno koje je neophodno izvršavati za vrijeme trajanja štrajka.

Član 5.

(Poslovi za koje se određuje minimum procesa rada)

Za vrijeme trajanja štrajka minimum procesa rada se mora obezbijediti na sljedećim poslovima:

- poslovi pisarne koji se odnose na prijem i zavođenje akata i otpremu pošte;
- poslovi iz domena zaštite prava koji se odnose na žalbene postupke i disciplinske postupke vezane za zakonom propisane rokove;
- poslovi iz domena informacionih tehnologija koji se odnose na informaciono-tehničku podršku svim ostalim poslovima u Tužilaštvu za koje se određuje minimum procesa rada;
- poslovi finansijskog upravljanja i računovodstva koji su u vezi sa materijalno-finansijskim osiguranjem rada Tužilaštva.

Član 6.

(Odgovornost u slučaju nepoštivanja Odluke)

Zaposleni koji je odlukom rukovodioca iz člana 4. ove Odluke određen da radi za vrijeme štrajka a odbije da radi, disciplinski odgovara za težu povredu službene dužnosti.

Član 7.

(Provođenje Odluke)

Za provođenje ove Odluke zadužuje se Tužilaštvo Bosne i Hercegovine.

Član 8.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 28/19
12. februara 2019. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Denis Zvizdić, s. r.

260

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u svezi sa člankom 3. stavak 4. toč. a) i b) Zakona o komunikacijama ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) i točkom 2.2. Odluke o usvajanju Politike sektora elektroničkih komunikacija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017-2021. godine i Akcijskog plana za realiziranje politike ("Službeni glasnik BiH", broj 46/17), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 168. sjednici održanoj 11.03.2019. godine, donijelo je

ODLUKU

**O DOZVOLAMA ZA KORIŠTENJE
RADIOFREKVENCIJSKOG SPEKTRA ZA PRUŽANJE
USLUGA PUTEM MOBILNIH PRISTUPNIH SUSTAVA**

Članak 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom utvrđuju se uvjeti i način izdavanja Dozvole za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava (u daljem tekstu: Dozvola), dinamika razvoja mreže, razdoblje važenja, visina naknade, kao i način plaćanja naknade te namjena sredstava za izdatu Dozvolu.

Članak 2.

(Uvjeti i način izdavanja dozvole)

Dozvolu iz članka 1. ove odluke izdaje Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) i dodjeljuje postojećim licenciranim mobilnim operatorima u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Operatori) u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Članak 3.

(Dodjela radiofrekvencijskog spektra i trajanje Dozvole)

- Dozvolom se dodjeljuju blokovi frekvencija iz opsega 800 MHz (2x10 MHz) i 2600 MHz (2x10 MHz) te proširuje radiofrekvencijski opseg 1800 MHz (sa dodatnih 2x13 MHz) za razvoj mobilnih širokopojasnih usluga na tehnološki neutralnoj osnovi.
- Dozvolom za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem pristupnih sustava se omogućava nastavak korištenja frekvencijskih resursa dodijeljenih GSM (Globalni sustavi mobilnih komunikacija - *Global System for Mobile Communication*) i UMTS (Univerzalni mobilni telekomunikacijski sustavi - *Universal Mobile Telecommunication System*) dozvolama na tehnološki neutralnoj osnovi.
- Dozvola se izdaje na razdoblje od 15 godina.

Članak 4.

(Dinamika razvoja)

- Operator iz članka 2. ove odluke je obavezan razviti mobilnu širokopojasnu mrežu te osigurati njene tehničko-eksploatacijske karakteristike dinamikom opisanom u tabeli:

Pokrivanje/razdoblje (godina)	1	3	5
Putni pravci (%)	45	70	95
Teritorij BiH (%)	40	60	75
Minimalna srednja brzina pristupa Internetu (Mbit/s)	2	3	4

- (2) Za govorne usluge u roku od pet godina od izdavanja dozvole Operator je obavezan osigurati pokrivanje 90% teritorije Bosne i Hercegovine i putnih pravaca 98%.
- (3) Pod putnim pravcima iz stavka (2) ovog članka, podrazumijevaju se autoceste, brze i magistralne ceste sa pripadajućom infrastrukturom (tuneli, vijadukti, mostovi i sl.) kategorizirani prema važećim propisima u BiH. Obveze se odnose za brzine kretanja do 60 km/h.

Članak 5.

(Naknada za izdavanje Dozvole)

- (1) Operator je dužan na ime dodijeljene Dozvole uplatiti naknadu u visini od 17.500.000,00 KM, u pet jednakih rata i to:
- prva rata - najkasnije do 30.05.2019. godine,
 - druga rata - najkasnije do 30.05.2020. godine,
 - treća rata - najkasnije do 30.05.2021. godine,
 - četvrta rata - najkasnije do 30.05.2022. godine,
 - peta rata - najkasnije do 30.05.2023. godine.
- (2) Stupanjem na snagu ove odluke, Agencija će u roku od 30 dana dostaviti pisani zahtjev Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine za otvaranje namenskog računa u okviru Jedinственог računa trezora za uplatu sredstava iz stavka (1) ovog članka.

Članak 6.

(Način uplate sredstava po osnovu Dozvole)

- (1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u roku od 45 dana od izdavanja Dozvole, zaključuje ugovor sa Operatorima, kojim se uređuje način uplate sredstava po osnovu dodijeljene Dozvole u skladu sa člankom 5. ove odluke.
- (2) Za pripremu i realiziranje ugovora iz stavka (1) ovog članka zadužuju se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Agencija.

Članak 7.

(Namjena sredstava)

Financijska sredstva iz članka 5. stavak (1) ove odluke usmjeravaju se za razvoj prometa i komunikacija, a namjenu će posebnom odlukom utvrditi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Agencija.

Članak 9.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi članak 2. st. (2) i (3) Odluke o Dozvolama za univerzalne mobilne telekomunikacijske sustave ("Službeni glasnik BiH", broj 21/09).

Članak 10.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 32/19
11. ožujka 2019. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Denis Zvizdić, v. r.

Na osnovu člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa članom 3. stav 4. tач. а) и б) Закона о комуникацијама ("Službeni glasnik BiH", br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12) и тачком 2.2. Одлуке о усвајању Политике сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017-2021. године и Акционог плана за реализацију политике ("Službeni glasnik BiH", број 46/17), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 168. сједници одржаној 11.03.2019. године, донио је

ОДЛУКУ О ДОЗВОЛАМА ЗА КОРИШЋЕЊЕ РАДИОФРЕКВЕНТНОГ СПЕКТРА ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА ПУТЕМ МОБИЛНИХ ПРИСТУПНИХ СИСТЕМА

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком утврђују се услови и начин издавања Дозволе за коришћење радиофреквентног спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система (у даљем тексту: Дозвола), динамика развоја мреже, период важења, висина накнаде, као и начин плаћања накнаде те намјена средстава за издату Дозволу.

Члан 2.

(Услови и начин издавања дозволе)

Дозволу из члана 1. ове одлуке издаје Регулаторна агенција за комуникације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) и додјељује постојећим лиценцираним мобилним операторима у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Оператори) у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 3.

(Додјела радиофреквентног спектра и трајање Дозволе)

- Дозволом се додјељују блокови фреквенција из обима 800 MHz (2x10 MHz) и 2600 MHz (2x10 MHz) те проширује радиофреквентни обим 1800 MHz (са додатних 2x13 MHz) за развој мобилних широкопојасних услуга на технолошки неутралној основи.
- Дозволом за коришћење радиофреквентног спектра за пружање услуга путем приступних система се омогућава наставак коришћења фреквенцијских ресурса додијељених GSM (Глобални системи мобилних комуникација – *Global System for Mobile Communication*) и UMTS (Универзални мобилни телекомуникациони системи – *Universal Mobile Telecommunication System*) дозволама на технолошки неутралној основи.
- Дозвола се издаје на период од 15 година.

Члан 4.

(Динамика развоја)

- Оператор из члана 2. ове одлуке је обавезан развити мобилну широкопојасну мрежу те обезбиједити њене техничко-експлоатационе карактеристике динамиком описаном у табели:

Покривање / период (година)	1	3	5
Путни правци (%)	45	70	95
Територија БиХ (%)	40	60	75
Минимална средња брзина приступа Интернету (Мбит/с)	2	3	4

- (2) За говорне услуге у року од пет година од издавања дозволе Оператор је обавезан обезбиједити покривање 90% територије Босне и Херцеговине и путних праваца 98%.
- (3) Под путним правцима из става (2) овог члана, подразумевају се аутопутеви, брзи и магистрални путеви са припадајућом инфраструктуром (тунели, вијадукти, мостови и сл.) категорисани према важећим прописима у БиХ. Обавезе се односе за брзине кретања до 60 km/h.

Члан 5.

(Накнада за издавање Дозволе)

- (1) Оператор је дужан на име додијелене Дозволе уплатити накнаду у висини од 17.500.000,00 KM, у пет једнаких рата и то:
- прва рата - најкасније до 30.05.2019. године,
 - друга рата - најкасније до 30.05.2020. године,
 - трећа рата - најкасније до 30.05.2021. године,
 - четврта рата - најкасније до 30.05.2022. године,
 - пета рата - најкасније до 30.05.2023. године.
- (2) Ступањем на снагу ове одлуке, Агенција ће у року од 30 дана доставити писани захтјев Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине за отварање намјенског рачуна у оквиру Јединственог рачуна трезора за уплату средстава из става (1) овог члана.

Члан 6.

(Начин уплате средстава по основу Дозволе)

- (1) Савјет министара Босне и Херцеговине, у року од 45 дана од издавања Дозволе, закључује уговор са Операторима, којим се уређује начин уплате средстава по основу додијелене Дозволе у складу са чланом 5. ове одлуке.
- (2) За припрему и реализацију уговора из става (1) овог члана задужују се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Агенција.

Члан 7.

(Намјена средстава)

Финансијска средства из члана 5. став (1) ове одлуке усмјеравају се за развој транспорта и комуникација, а намјену ће посебном одлуком утврдити Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине.

Члан 8.

(Реализација одлуке)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Агенција.

Члан 9.

(Престанак важења)

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи члан 2. ст. (2) и (3) Одлуке о Дозволама за универзалне мобилне телекомуникацијске системе ("Службени гласник БиХ", број 21/09).

Члан 10.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 32/19
11. марта 2019. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др Денис Звиздић, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са чланом 3. став 4. таč. а) и б) Закона о комуникацијама ("Службени гласник БиХ", бр. 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12) и таčком 2.2. Одлуке о усвајању Политике сектора електронских комуникација Босне и Херцеговине за период 2017-2021. године и Акционог плана за реализацију политике ("Службени гласник БиХ", број 46/17), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 168. сједници одржаној 11.03.2019. године, донijело је

ODLUKU

**O DOZVOLAMA ZA KORIŠTENJE
RADIOFREKVENCIJSKOG SPEKTRA ZA PRUŽANJE
USLUGA PUTEM MOBILNIH PRISTUPNIH SISTEMA**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком утврђују се услови и начин издавања Дозволе за коришћење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система (у даљем тексту: Дозвола), динамика развоја мреже, период важења, висина накнаде, као и начин плаћања накнаде те намјена средстава за издату Дозволу.

Члан 2.

(Услови и начин издавања дозволе)

Дозволу из члана 1. ове одлуке издаје Регulatorна агенција за комуникације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) и додјелује постојећим лиценцираним мобилним операторима у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Оператори) у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

Члан 3.

(Додјела радиофреквенцијског спектра и трајање Дозволе)

- (1) Дозволом се додјелују блокови фреквенција из опсега 800 MHz (2x10 MHz) и 2600 MHz (2x10 MHz) те проширује радиофреквенцијски опсег 1800 MHz (са додатних 2x13 MHz) за развој мобилних широкопојасних услуга на технолошкoј неутралној основи.
- (2) Дозволом за коришћење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем приступних система се омогућава наставак коришћења фреквенцијских ресурса додijелjenih GSM (Globalni sistemi mobilnih komunikacija - *Global System for Mobile Communication*) и UMTS (Univerzalni mobilni telekomunikacioni sistemi - *Universal Mobile Telecommunication System*) dozvolama на технолошкoј неутралној основи.
- (3) Дозвола се издаје на период од 15 година.

Члан 4.

(Динамика развоја)

- (1) Оператор из члана 2. ове одлуке је обавезан развити мобилну широкопојасну мрежу те осигурати њене техничко-експлоатационе карактеристике динамиком описаном у табели:

Покривање / период (година)	1	3	5
Путни правци (%)	45	70	95
Територија БиХ (%)	40	60	75
Минимална средња брзина приступа Интернету (Mbit/s)	2	3	4

- (2) За говорне услуге у року од пет година од издавања дозволе Оператор је обавезан осигурати покривање 90% територије Босне и Херцеговине и путних праваца 98%.
- (3) Под путним правцима из става (2) овог члана, подразумевају се аутоцесте, брзе и магистралне цeste са припадајућом инфраструктуром (тунели, вијадукти, мостови и сл.) категорисани према важећим прописима у БиХ. Обавезе се односе за брзине кретања до 60 km/h.

Član 5.

(Naknada za izdavanje Dozvole)

- (1) Operator je dužan na ime dodijeljene Dozvole uplatiti naknadu u visini od 17.500.000,00 KM, u pet jednakih rata i to:
- a) prva rata - najkasnije do 30.05.2019. godine,
 - b) druga rata - najkasnije do 30.05.2020. godine,
 - c) treća rata - najkasnije do 30.05.2021. godine,
 - d) četvrta rata - najkasnije do 30.05.2022. godine,
 - e) peta rata - najkasnije do 30.05.2023. godine.
- (2) Stupanjem na snagu ove odluke, Agencija će u roku od 30 dana dostaviti pisani zahtjev Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine za otvaranje namjenskog računa u okviru Jedinstvenog računa trezora za uplatu sredstava iz stava (1) ovog člana.

Član 6.

(Način uplate sredstava po osnovu Dozvole)

- (1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, u roku od 45 dana od izdavanja Dozvole, zaključuje ugovor sa Operatorima, kojim se uređuje način uplate sredstava po osnovu dodijeljene Dozvole u skladu sa članom 5. ove odluke.
- (2) Za pripremu i realizaciju ugovora iz stava (1) ovog člana zadužuju se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Agencija.

Član 7.

(Namjena sredstava)

Finansijska sredstva iz člana 5. stav (1) ove odluke usmjeravaju se za razvoj prometa i komunikacija, a namjenu će posebnom odlukom utvrditi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Član 8.

(Realizacija odluke)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Agencija.

Član 9.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi član 2. st. (2) i (3) Odluke o Dozvolama za univerzalne mobilne telekomunikacijske sisteme ("Službeni glasnik BiH", broj 21/09).

Član 10.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 32/19
11. marta 2019. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Denis Zvizdić, s. r.

MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA BOSNE I HERCEGOVINE

261

Na temelju članka 205. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18) i članka 7. Pravilnika o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 41/08), zamjenik ministra komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O NAJNIŽIM TEHNIČKIM ZAHTEJIMA ZA NOVOPROIZVEDENA I KORIŠTENA VOZILA PRI HOMOLOGACIJI TIPRA VOZILA I HOMOLOGACIJI POJEDINAČNOG VOZILA, TE ZA DIJELOVE, UREĐAJE I OPREMU VOZILA PRI HOMOLOGACIJI TIPRA

Članak 1.

Ovom Odlukom se propisuju najniži tehnički zahtjevi za novoproduzvedena i korištena vozila u procesima homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila (u daljnjem tekstu: "dijelovi") u procesu homologacije tipa.

Korištenim vozilom se smatra vozilo od čijeg je prvog registriranja prošlo najmanje tri mjeseca ili koje je prešlo put od najmanje 3.000 km.

Članak 2.

Vozila koja su predmet homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila moraju biti prilagođena odvijanju prometa desnom stranom kolnika u smjeru kretanja.

Točak (komanda) upravljača, gdje god je to primjenljivo, ne smije biti ugrađen desno od srednje podužne ravni vozila.

Brzinomjer mora pokazivati brzinu kretanja vozila u jedinicama metričkog sustava mjernih jedinica (km/h).

Vozila koja su predmet homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila moraju imati ugrađeno svjetlo zadnje registarske pločice.

Članak 3.

Pri homologaciji tipa vozila i novoproduzvedenog vozila po postupku homologacije pojedinačnog vozila prihvaćaju se homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o usvajanju jednoobraznih tehničkih propisa za vozila s kotačima, opremu i dijelove koji mogu biti ugrađeni i/ili korišteni na vozilima s kotačima i uvjetima za uzajamno priznavanje dodijeljenih homologacija na temelju ovih propisa (u daljnjem tekstu: Sporazum o homologaciji iz 1958. godine) prema serijama izmjena i dopuna, i dodacima gdje je to navedeno, i stupnjevima gdje je to primjenljivo i navedeno, danim u Privitku 1. ove Odluke.

Prihvaćaju se i homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema kasnijim dodacima iste serije izmjena i dopuna i kasnijim serijama izmjena i dopuna, u istom ili višem stupnju gdje je to primjenljivo, te višim stupnjevima iste serije izmjena i dopuna gdje je to primjenljivo.

Prihvaćaju se i homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela prema odgovarajućim EU direktivama (pravilnicima) sukladno izmjenama i dopunama navedenim u koloni "EU direktiva (pravilnik) - izmjena/dopuna" tablice u Privitku 3. ove Odluke, ili kasnijim.

Članak 4.

Pri homologaciji korištenog vozila prihvaćaju se homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji/homologacijske oznake) koja su dodijelila nadležna tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema serijama izmjena i dopuna, i dodacima gdje je to navedeno, i stupnjevima gdje je to primjenljivo i navedeno, danim u Privitku 2. ove Odluke.

Prihvaćaju se i homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema kasnijim dodacima iste serije izmjena i dopuna i kasnijim serijama izmjena i dopuna, u istom ili višem stupnju gdje je to primjenjivo, te višim stupnjevima iste serije izmjena i dopuna gdje je to primjenjivo.

Prihvaćaju se i homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela prema odgovarajućim EU direktivama (pravilnicima) sukladno izmjenama i dopunama navedenim u koloni "EU direktiva (pravilnik) - izmjena/dopuna" tablice u Privitku 4. ove Odluke, ili kasnijim.

Članak 5.

Za tip vozila i njegove varijante i izvedbe za koji je proveden jedinstveni europski postupak homologacije tipa vozila ("WVTA-Whole Vehicle Type Approval") i dodijeljen propisani certifikat, te pojedinačno vozilo pripadnika tako odobrenog tipa vozila, u procesu homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila se ne zahtijeva posjedovanje homologacijskih odobrenja (priopćenja o homologaciji) prema UNECE pravilniku br. 35 i UNECE pravilniku br. 68.

Članak 6.

Nisu dozvoljene oznake visoke uočljivosti (eng. "conspicuity marking") bijele boje na zadnjoj strani vozila.

Članak 7.

Vozila kategorija L₆ i L₇ moraju ispunjavati tehničke zahtjeve za vozila kategorija L₂ i L₅, respektivno.

Članak 8.

Vozila kategorija L₂, L₄, L₅ i L₆, u pogledu broja i načina ugradnje svjetlosno-signalnih uređaja moraju ispunjavati zahtjeve direktive Europske unije 93/92/EC, dopunjene direktivom Europske unije 2000/73/EC, ili direktive Europske unije 2009/67/EC, ili kasnije.

Članak 9.

Ukoliko pri homologaciji pojedinačnog vozila pripadnika tipa za koji je proveden jedinstveni postupak homologacije tipa vozila, predviđen za zemlje Europske unije (eng. "WVTA-Whole Vehicle Type Approval"), podnositelj zahtjeva priloži izjavu o usklađenosti (COC dokument, eng. "Certificate of Conformity"), ista se može prihvatiti:

- za vozila kategorija M, N i O, novoproduzvana ili korištena, ako je dodijeljena prema odredbama direktive Europske unije 2007/46/EC ili kasnijom, i ako, gdje je primjenjivo, razine ispušne emisije i buke zadovoljavaju zahtjeve ove Odluke;
- za vozila kategorije L, novoproduzvana ili korištena, ako je dodijeljena prema odredbama direktive Europske unije 2002/24/EC ili kasnijom, i ako razine ispušne emisije i buke zadovoljavaju zahtjeve ove Odluke (u pogledu ispušne emisije: za korištena 2002/51/EC, za novoproduzvana 2002/51/EC "B", odnosno 2002/51/EC "II."; u pogledu buke: 97/24/EC Ch.9).

Članak 10.

U postupku homologacije tipa vozila i pojedinačnog vozila kategorije M₁ mogu se prihvatiti homologacijska odobrenja

(saopćenja o homologaciji) po postupku univerzalne međunarodne homologacije tipa vozila (eng. "U-IWVTA" - "Universal - International Whole Vehicle Type Approval") koja su dodijelila nadležna tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema UNECE pravilniku br. 0, kao i izjava o usklađenosti (eng. "DoC" - "Declaration of Conformance"), sve na način uređen predmetnim pravilnikom i ovom odlukom.

Članak 11.

Pri homologaciji dijelova vozila prihvaćaju se homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) koja su dodijelila nadležna tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema serijama izmjena i dopuna, i dodacima gdje je to navedeno, danim u Privitku 5. ove Odluke.

Prihvaćaju se i homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela Ugovornih stranaka Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema kasnijim dodacima iste serije izmjena i dopuna i kasnijim serijama izmjena i dopuna.

Prihvaćaju se i homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih tijela prema odgovarajućim EU direktivama (pravilnicima) u Privitku 5. ove Odluke, a ako su navedene izmjene i dopune, onda dodijeljena barem sukladno odredbama tih izmjena i dopuna.

Članak 12.

Za vozila proizvedena i ispitana po propisima različitim od UNECE pravilnika i EU direktiva (pravilnika) i za koja ne postoji ovlašten uvoznik u Bosni i Hercegovini će se provesti provjera usklađenosti prema proceduri koju propiše Administrativno tijelo za poslove homologacije ili će se priznati izvješća o provjeri usklađenosti od organizacija u inozemstvu sa kojima postoji ugovor o suradnji.

Članak 13.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje da vrijedi Odluka o najnižim tehničkim zahtjevima za novoproduzvana i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16).

Izuzetno, vozila koja su na teritorij Bosne i Hercegovine dospjela ili je njihova narudžba izvršena do dana stupanja na snagu ove Odluke moraju na dan prijave za carinjenje, najkasnije 90 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke, ispunjavati zahtjeve prema Odluci o najnižim tehničkim zahtjevima za novoproduzvana i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16), za šta je potrebno priložiti odgovarajuće dokaze.

Odredbe koje se odnose na homologaciju dijelova vozila će se primjenjivati od datuma navedenih u Privitku 5. ove Odluke.

Članak 14.

Ova Odluka stupa na snagu 01.06.2019. godine i objaviće se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-05-02-2-850/19
18. ožujka 2019. godine
Sarajevo

Zamjenik ministra
Saša Dalipagić, v. r.

TEHNIČKI ZAHTEJEVI ZA NOVOPROIZVEDENA VOZILA

Opis		UNECE pravilnik	Serijska izmjena i dopuna	Kategorija vozila
Glavna svjetla "R ₂ " i/ili "HS1"		1	1/01	M, N
Katadioptri		3	3/02	L, M, N, O
Svjetla zadnje registarske pločice		4	4/00	M, N, O
Glavna svjetla "SB"		5	5/02	M, N
Pokazivači smjera		6	6/01	L, M, N, O
Pozicijska svjetla, kočna svjetla		7	7/02	L, M, N, O
Gabaritna svjetla				M, N, O
Glavna svjetla "H1", "H2", ...		8	8/04	M, N
Buka		9	9/06	L ₂ , L ₄ , L ₅
Elektromagnetska kompatibilnost		10	10/02	L, M, N, O
Brave i šarke		11	11/02	M ₁ , N ₁
Kočenje		13	13/09	M, N, O
		13-H	13-H/00	
Priključci sigurnosnih pojaseva		14	14/04	M, N
Sigurnosni pojasevi	N ₁	16	16/04-dod. 14 ¹	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
	Vozila ostalih kategorija		16/04-dod. 12 ¹	
Sjedišta		17	17/06	M ₁ , M ₂ ² , M ₃ ² , N
Neovlašteno korištenje	M ₁ i N ₁ ³	18	18/02	M, N
	Vozila ostalih kategorija ⁴		18/01	
Prednja svjetla za maglu		19	19/02	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Glavna svjetla "H4"		20	20/02	M, N
Unutarnja opremljenost		21	21/01	M ₁
Svjetla za vožnju unatrag		23	23/00	M, N, O
Bočna manevarska svjetla				M, N
Opacitivnost: motor i vozilo		24	24/03	L, M, N
Nasloni za glavu		25	25/04	M ₁ ⁵
Vanjske izbočine		26	26/02	M ₁
Sirene i njihova ugradnja		28	28/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , M, N
Pneumatici		30	30/02	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Glavna svjetla "HSB"		31	31/02	M, N
Raspored nožnih komandi		35	35/00	M ₁
Opća konstrukcija (autobusi)		36	36/03 ²⁵	M ₂ , M ₃
Žarulje		37	37/03	L, M, N, O
Zadnja svjetla za maglu		38	38/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Brzinomjer		39	39/00	L, M, N
Emisija		40	40/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Buka		41	41/03	L ₃
Sigurnosna stakla		43	43/00	L, M, N, O
Ugradnja i komponente	retrovizori	46	46/01 ⁸	L ⁷ , M, N
	drugi uređaji za posredno osmatranje		46/02 ⁸	
Emisija		47	47/00	L ₁ , L ₂
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		48	48/01	M, N, O
Emisija		49	49/06	M, N ^{9,32}
Svjetlosno-signalni uređaji (osim glavnih svjetala)		50	50/00	L
Buka		51	51/02	M, N
Opća konstrukcija (autobusi)		52	52/01 ²⁵	M ₂ , M ₃
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		53	53/01	L ₃
Pneumatici		54	54/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Vučni uređaji		55	55/00	M ¹⁰ , N ¹⁰ , O
Glavna svjetla		56	56/00	L ₁ , L ₂
Glavna svjetla		57	57/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Zaštita od podljetanja sa zadnje strane		58	58/01	N ₂ ¹¹ , N ₃ ¹¹ , O ₃ ¹² , O ₄ ¹²
Vanjske izbočine		61	61/00	N
Buka		63	63/01	L ₁
Posebna upozoravajuća svjetla		65	65/00	L, M, N, O
Vozila sa pogonom na TNG ("LPG")		67	67/01	M ¹³ , N ¹³
Mjerenje najveće brzine		68	68/00	M ₁ , N ₁
Table za obilježavanje sporih vozila		69	69/01	M, N, O
Table za obilježavanje teških i dugih vozila		70	70/01	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O ¹⁴
Glavna svjetla "HS ₁ "		72	72/00	L ₃ , L ₄ , L ₅
Bočna zaštita vozila		73	73/00	N ₂ , N ₃ ¹⁵ , O ₃ ¹⁵ , O ₄ ¹⁵
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		74	74/01	L ₁
Pneumatici		75	75/00	L
Glavna svjetla		76	76/00	L ₁ , L ₂
Kočenje vozila		78	78/02	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Upravljački mehanizam		79	79/01	M, N, O
Sjedišta (autobusi)		80	80/01	M ₂ ¹⁷ , M ₃ ¹⁷
Retrovizori		81	81/00	L ¹⁸
Glavna svjetla "HS ₂ "		82	82/00	L ₁ , L ₂
Emisija plinovitih zagađivača		83	83/07	M ₁ , M ₂ , N ₁ , N ₂ ¹⁹

Mjerenje potrošnje goriva	84	84/00	M ₁ ²⁰ , N ₁ ²⁰
Mjerenje neto snage	85	85/00	M, N ₁ ³⁶
Svjetla za dnevnu vožnju	87	87/00	L, M, N
Ograničavač brzine	"SLD" ("SLF")	89/00	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
Bočna svjetla za označavanje	91	91/00	M ₁ , N, O
Prednja zaštita od podlijetanja	93	93/00	N ₂ ²¹ , N ₃ ²¹
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara	94	94/01	M ₁ ²²
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara	95	95/02	M ₁ ²³ , N ₁ ²³
Glavna svjetla s praznjenjem u gasu	98	98/00	M, N, L ₃
Svjetlosni izvori s praznjenjem u gasu	99	99/00	M, N, L ₃
Vozila na baterijski el. pogon	100	100/00	M, N
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije	101	101/00	M ₁ , N ₁
Retro-reflektujuće konturne oznake	104	104/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
Vozila za prijevoz opasnih tvari	105	105/03	N ₂ ²⁴ , O ₂ ²⁴ , O ₃ ²⁴ , O ₄ ²⁴
Opća konstrukcija (autobusi)	107	107/00 ²⁵	M ₂ , M ₃
Vozila s pogonom na KPP/TPP ("CNG" / "LNG")	110	110/00	M ²⁶ , N ²⁶
Glavna svjetla asimetrična	112	112/00	L, M, N
Glavna svjetla simetrična	113	113/00	L
Posebni sustavi za naknadnu ugradnju TNP/KPP ("LPG"/"CNG")	115	115/00	M, N
Neovlašteno korištenje	116	116/00	M ₁ , N ₁
Pneumatici	S - buka (C1 ²⁷ , C2 ²⁸ , C3 ²⁹)	117/01	M, N, O ³⁰
Gorivost materijala	118	118/00	M ₃ (klasa II. i III.) ³¹
Kutna svjetla	119	119/00	M, N
Simboli (komande, kontrolne lampe, indikatori)	121	121/00	M, N
Prednji prilagodljivi svjetlosni sustavi ("AFS")	123	123/00	M, N

Privitak 2.

TEHNIČKI ZAHTEJEVI ZA KORIŠTENJA (POLOVNA) VOZILA

Opis	UNECE pravilnik	Serijska izmjena i dopuna	Kategorija vozila
Glavna svjetla "R ₂ " i/ili "HS1"	1	1/00	M, N
Katadioptri	3	3/02	L, M, N, O
Svjetla zadnje registrarske pločice	4	4/00	M, N, O
Glavna svjetla "SB"	5	5/02	M, N
Pokazivači smjera	6	6/00	L, M, N, O
Pozicijska svjetla, kočna svjetla	7	7/02	L, M, N, O
Gabaritna svjetla			M, N, O
Glavna svjetla "H1", "H2", ...	8	8/04	M, N
Buka	9	9/05	L ₂ , L ₄ , L ₅
Elektromagnetska kompatibilnost	10	10/01	L, M, N, O
Brave i šarke	11	11/02	M ₁ , N ₁
Kočenje	13	13/06	M, N, O
	13-H	13-H/00	
Priključci sigurnosnih pojaseva	14	14/03	M, N
Sigurnosni pojasevi	N ₁	16/04	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
	Vozila ostalih kategorija		
Sjedišta	17	17/04	M ₁ , M ₂ ² , M ₃ ² , N
Neovlašteno korištenje	M ₁ i N ₁	18/02	M ³ , N ³
	Vozila ostalih kategorija ⁴	18/01	
Prednja svjetla za maglu	19	19/02	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Glavna svjetla "H4"	20	20/00	L, M, N
Unutarnja opremljenost	21	21/01	M ₁
Svjetla za vožnju unatrag	23	23/00	M, N, O
Opacitivnost: motor i vozilo	24	24/03	L, M, N
Nasloni za glavu	25	25/03	M ₁ ⁵
Vanjske izbočine	26	26/02	M ₁
Sirene i njihova ugradnja	28	28/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , M, N
Pneumatici	30	30/02	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Glavna svjetla "HSB"	31	31/02	M, N
Raspored nožnih komandi	35	35/00	M ₁
Opća konstrukcija (autobusi)	36	36/03 ²⁵	M ₂ , M ₃
Žarulje	37	37/03	L, M, N, O
Zadnja svjetla za maglu	38	38/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Brzinomjer	39	39/00	L, M, N
Emisija	40	40/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Buka	41	41/02	L ₃
Sigurnosna stakla	43	43/00	L, M, N, O
Posredno osmatranje (retrovizori)	46	46/01 ⁸	L ⁷ , M, N
Emisija	47	47/00	L ₁ , L ₂
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja	48	48/01	M, N, O
Emisija	49	49/03 "B1"	M ₂ , M ₃ , N ^{9,33}
Svjetlosno-signalni uređaji (osim glavnih svjetala)	50	50/00	L
Buka	51	51/02	M, N
Opća konstrukcija (autobusi)	52	52/01 ²⁵	M ₂ , M ₃
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja	53	53/00	L ₃

Pneumatici	54	54/00	M ₂ , M ₃ , N ₁ , O ₃ , O ₄ ⁶
Vučni uređaji	55	55/00	N ₂ ¹⁰ , N ₃ ¹⁰ , O
Glavna svjetla	56	56/00	L ₁ , L ₂
Glavna svjetla	57	57/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Zaštita od podlijetanja sa zadnje strane	58	58/01	N ₂ ¹¹ , N ₃ ¹¹ , O ₃ ¹² , O ₄ ¹²
Zamjenski sustavi za smanjenje buke	59	59/00	M ₁ , N ₁
Vanjske izbočine	61	61/00	N
Buka	63	63/00	L ₁
Posebna upozoravajuća svjetla	65	65/00	L, M, N, O
Vozila sa pogonom na TNG ("LPG")	67	67/01	M ¹³ , N ¹³
Mjerenje najveće brzine	68	68/00	M ₁ , N ₁
Table za obilježavanje sporih vozila	69	69/01	N, O
Table za obilježavanje teških i dugih vozila	70	70/01	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O ¹⁴
Glavna svjetla "HS ₁ "	72	72/00	L ₃ , L ₄ , L ₅
Bočna zaštita vozila	73	73/00	N ₂ ¹⁵ , N ₃ ¹⁵ , O ₃ ¹⁵ , O ₄ ¹⁵
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja	74	74/00	L ₁
Pneumatici	75	75/00	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Glavna svjetla	76	76/00	L ₁ , L ₂
Kočenje vozila	78	78/02	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Upravljački mehanizam	79	79/01	M, N, O
Sjedišta (autobusi)	80	80/00	M ₂ ¹⁷ , M ₃ ¹⁷
Retrovizori	81	81/00	L ¹⁸
Glavna svjetla "HS ₂ "	82	82/00	L ₁ , L ₂
Emisija plinovitih zagađivača	83	83/06	M ₁ , M ₂ , N ₁ , N ₂ ¹⁹
Mjerenje potrošnje goriva	84	84/00	M ₁ ²⁰ , N ₁ ²⁰
Mjerenje neto snage	85	85/00	M, N ³⁶
Svjetla za dnevnu vožnju	87	87/00	M, N
Ograničavač brzine "SLD" ("SLF")	89	89/00	M ₃ , N ₂ , N ₃
Zamjenske kočnice obloge	90	90/01	M, N, O, L
Bočna svjetla za označavanje*	91	91/00	M, N, O
Zamjenski ispušni sustavi	92	92/00	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Prednja zaštita od podlijetanja	93	93/00	N ₂ ²¹ , N ₃ ²¹
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara	94	94/01	M ₁ ²²
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara	95	95/01	M ₁ ²³ , N ₁ ²³
Glavna svjetla s pražnjenjem u gasu	98	98/00	M, N, L ₃
Svjetlosni izvori s pražnjenjem u gasu	99	99/00	M, N, L ₃
Vozila na baterijski el. pogon	100	100/00	M, N
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije	101	101/00	M ₁ , N ₁
Katalitički konvertori	103	103/00	M ₁ , N ₁
Retro-reflektujuća konturne oznake	104	104/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
Vozila za prijevoz opasnih tvari	105	105/00	N ₂ ²⁴ , O ₂ ²⁴ , O ₃ ²⁴ , O ₄ ²⁴
Opća konstrukcija (autobusi)	107	107/00 ²⁵	M ₂ , M ₃
Obnovljeni pneumatici	108	108/00	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Obnovljeni pneumatici	109	109/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Vozila s pogonom na KPP/TPP ("CNG" / "LNG")	110	110/00	M ²⁶ , N ²⁶
Glavna svjetla asimetrična	112	112/00	L, M, N
Glavna svjetla simetrična	113	113/00	L
Posebni sustavi za naknadnu ugradnju TNP/KPP ("LPG"/"CNG")	115	115/00	M, N

Privitak 3.

TEHNIČKI ZAHTEJEVI ZA NOVOPROIZVEDENA VOZILA

(pregled EU direktiva / pravilnika / koje se prihvataju)

Opis	UNECE pravilnik	EU direktiva (pravilnik)	
		osnovna	izmjena/dopuna
Glavna svjetla	1	76/761/EEC	1999/17/EC
	5		
	8		
	20		
	31		
	98		
	112		
Izvori svjetlosti	37	76/757/EEC	97/29/EC
	99		
Katadioptri	3	76/757/EEC	97/29/EC
Svjetla zadnje registrarske pločice	4	76/760/EEC	97/31/EC
Pokazivači smjera	6	76/759/EEC	1999/15/EC
Pozicijska, gabaritna, kočna svjetla	7	76/758/EEC	97/30/EC
Svjetlo za dnevnu vožnju	87		
Bočna svjetla za označavanje	91		
Buka	9	97/24/EC Ch.9	-
	41		
	63		
Elektromagnetska kompatibilnost	10	72/245/EEC	95/54/EC
	(L)	97/24/EC Ch.8	-
Brave i šarke	11	70/387/EEC	98/90/EC

Kočenje		13 13-H	71/320/EEC	2002/78/EC
Priključci sigurnosnih pojaseva		14	76/115/EEC	96/38/EC
Sigurnosni pojasevi		16	77/541/EEC	2000/3/EC
Sjedišta		17	74/408/EEC	2005/39/EC
Neovlašteno korištenje		18	74/61/EEC	95/56/EC
Prednja svjetla za maglu		19	76/762/EEC	1999/18/EC
Unutarnja opremljenost		21	74/60/EEC	2000/4/EC
Svjetla za vožnju unatrag		23	77/539/EEC	97/32/EC
Opacitivnost: motor i vozilo		24	72/306/EEC	97/20/EC
Naslani za glavu		25	78/932/EEC	-
Vanjske izbočine		26	74/483/EEC	79/488/EEC
Sirene i njihova ugradnja	(M, N)	28	70/388/EEC	-
	(L)		93/30/EEC	-
Pneumatici		30	92/23/EEC	2001/43/EC
		54		
		117		
Opća konstrukcija (autobusi)		36	2001/85/EC	-
		52		
		107		
Zadnja svjetla za maglu		38	77/538/EEC	1999/14/EC
Brzinomjer	(M, N)	39	75/443/EEC	97/39/EC
	(L)		2000/7/EC	-
Emisija		40	97/24/EC Ch.5	2002/51/EC "B"
		47		2002/51/EC "II"
Sigurnosna stakla		43	92/22/EEC	-
Retrovizori, posredno osmatranje		46/01	71/127/EEC	88/321/EEC
		46/02	2003/97/EC	-
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		48	76/756/EEC	97/28/EC
Emisija		49	(EC) 595/2009	(EU) 582/2011 ³⁴
Svjetlosno-signalni uređaji		50	97/24/EC Ch.2	-
		56		
		57		
		72		
		76		
		82		
Buka		51	70/157/EEC	92/97/EEC
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		53	93/92/EC	2000/73/EC
		74	(2009/67/EC)	(-)
		55	94/20/EC	-
Vučni uređaji		58	70/221/EEC	97/19/EC
Zaštita od podlijetanja sa zadnje strane		61	92/114/EEC	-
Vanjske izbočine		73	89/297/EEC	-
Bočna zaštita vozila		75	97/24/EC Ch.1	-
Pneumatici		78	93/14/EEC	-
Kočenje vozila		79	70/311/EEC	1999/7/EC
Upravljački mehanizam		80	74/408/EEC	96/37/EC
Sjedišta (autobusi)		81	97/24/EC Ch.4	-
Retrovizori		83	(EC) 715/2007	(EC) 692/2008 "N"
Emisija plinovitih zagađivača				(EU) 2017/1151 "AA"
Mjerenje potrošnje goriva		84	80/1268/EEC	93/116/EEC
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije		101		
Mjerenje neto snage		85	80/1269/EEC	-
Ograničavač brzine		89	92/24/EEC	-
Ugradnja ograničavača brzine			92/6/EEC	2002/85/EC
Prednja zaštita od podlijetanja		93	2000/40/EC	-
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara		94	96/79/EC	-
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara		95	96/27/EC	-
Vozila za prijevoz opasnih tvari		105	98/91/EC	-
Ponašanje pri gorenju		118	95/28/EC	-
Simboli (komande, kontrolne lampe, indikatori)		121	78/316/EEC	-

Privitak 4.

TEHNIČKI ZAHTEJEVI ZA KORIŠTENJA (POLOVNA) VOZILA

(pregled EU direktiva /pravilnika/ koje se prihvataju)

Opis	UNECE pravilnik	EU direktiva (pravilnik)	
		osnovna	izmjenjena/dopuna
Glavna svjetla	1	76/761/EEC	89/517/EEC
	5		
	8		
	20		
	31		
	98		
	112		
Izvori svjetlosti	37		

		99		
Katadipteri		3	76/757/EEC	-
Svjetla zadnje registarske pločice		4	76/760/EEC	-
Pokazivači smjera		6	76/759/EEC	89/277/EEC
Pozicijska, gabaritna, kočna svjetla		7	76/758/EEC	89/516/EEC
Svjetlo za dnevnu vožnju		87		
Bočna svjetla za označavanje		91		
Buka		9	97/24/EC Ch. 9	-
		41		
		63		
Elektromagnetska kompatibilnost		10	72/245/EEC	89/491/EEC
	(L)		97/24/EC Ch.8	-
Brave i šarke		11	70/387/EEC	-
Kočenje		13	71/320/EEC	91/422/EEC
		13-H		
Priključci sigurnosnih pojaseva		14	76/115/EEC	90/629/EEC
Sigurnosni pojasevi		16	77/541/EEC	90/628/EEC
Sjedišta		17	74/408/EEC	96/37/EC
Neovlašteno korištenje		18	74/61/EEC	-
Prednja svjetla za maglu		19	76/762/EEC	-
Unutarnja opremljenost		21	74/60/EEC	78/632/EEC
Svjetla za vožnju unatrag		23	77/539/EEC	-
Opacitivnost: motor i vozilo		24	72/306/EEC	89/491/EEC
Nasloni za glavu		25	78/932/EEC	-
Vanjske izbočine		26	74/483/EEC	79/488/EEC
Sirene i njihova ugradnja		28	70/388/EEC	-
	(L ₃ , L ₄ , L ₅)		93/30/EEC	-
Pneumatici		30	92/23/EEC	-
		54		
Opća konstrukcija (autobusi)		36	2001/85/EC	-
		52		
		107		
Zadnja svjetla za maglu		38	77/538/EEC	89/518/EEC
Brzinomjer		39	75/443/EEC	-
	(L)		2000/7/EC	-
Emisija		40	97/24/EC Ch.5	2002/51/EC
		47		
Sigurnosna stakla		43	92/22/EEC	-
Retrovizori (posredno osmatranje)		46	71/127/EEC	88/321/EEC
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		48	76/756/EEC	91/663/EEC
Emisija		49	88/77/EEC	1999/96/EC "B1" ³⁵
			2005/55/EC	2005/78/EC "B1" ³⁵
Svjetlosno-signalni uređaji		50	97/24/EC Ch.2	-
		56		
		57		
		72		
		76		
		82		
Buka		51	70/157/EEC	92/97/EEC
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		53	93/92/EC	2000/73/EC
		74		
Vučni uređaji		55	94/20/EC	-
Zaštita od podlijetanja sa zadnje strane		58	70/221/EEC	81/333/EEC
Zamjenski sustavi za smanjenje buke		59	70/157/EEC	92/97/EEC
Vanjske izbočine		61	92/114/EEC	-
Bočna zaštita vozila		73	89/297/EEC	-
Pneumatici		75	97/24/EC Ch.1	-
Kočenje vozila		78	93/14/EEC	-
Upravljački mehanizam		79	70/311/EEC	92/62/EEC
Sjedišta (autobusi)		80	74/408/EEC	96/37/EC
Retrovizori		81	97/24/EC Ch.4	-
Emisija gasovitih zagađivača		83	(EC) 715/2007	(EC) 692/2008
Mjerenje potrošnje goriva		84	80/1268/EEC	89/491/EEC
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije		101		93/116/EEC
Mjerenje neto snage		85	80/1269/EEC	89/491/EEC
Ograničavač brzine		89	92/24/EEC	-
Ugradnja ograničavača brzine			92/6/EEC	-
Zamjenske kočne obloge		90	71/320/EEC	98/12/EC
Zamjenski izduvni sustavi		92	97/24/EC Ch.9	-
Prednja zaštita od podlijetanja		93	2000/40/EC	-
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara		94	96/79/EC	-
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara		95	96/27/EC	-
Katalitički konvertori		103	70/220/EEC	98/69/EC
Vozila za prijevoz opasnih tvari		105	98/91/EC	-

NAPOMENE I OBJAŠNJENJA UZ PRIVITKE OD 1. DO 4.

- ¹ Za komponente i posebne tehničke jedinice se prihvaćaju homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 16 serija izmjena i dopuna 04 (16/04).
- ² Odnosi se na sjedišta onih vozila kategorija M₂ i M₃ koja nisu obuhvaćena UNECE pravilnikom br. 80.
- ³ Prihvaćaju se za vozila kategorija M₁ i N₁ homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena prema dijelu I. UNECE pravilnika br. 116 u njegovom izvornom obliku (116/00).
- ⁴ Ako su ugrađeni uređaji za zaštitu od neovlaštene uporabe.
- ⁵ Vozila kategorije M₁ homologizirana prema UNECE pravilniku br. 17 s oznakom "RA" ne moraju biti homologizirana prema ovom UNECE pravilniku.
- ⁶ Pneumatici homologizirani po ovom UNECE pravilniku namijenjeni su prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila navedenih kategorija.
- ⁷ Primjenjuje se na vozila koja imaju karoseriju koja djelomično ili potpuno okružuje vozača.
- ⁸ Dio ugrađenih retrovizora ili svi ugrađeni retrovizori mogu nositi homologacijsku oznaku opisanu u UNECE pravilniku br. 46 u njegovom izvornom obliku (46/00) ili dopunjenom serijom izmjena i dopuna 01 (46/01).
- ⁹ Na način kako je područje primjene definirano u odgovarajućem UNECE pravilniku br. 49.
- ¹⁰ Primjenjuje se samo na vozila opremljena uređajem za spajanje vučnih i priključnih vozila.
- ¹¹ Ne primjenjuje se na vučne jedinice zglobnih vozila i vozila kod kojih je uređaj za zaštitu od podlijetanja sa zadnje strane nekompatibilan sa svrhom njihovog korištenja.
- ¹² Ne primjenjuje se na priključna vozila posebno konstruirana i izrađena za prijevoz veoma dugih tereta koji se ne mogu dijeliti uzdužno (vangabaritni tereti) i na priključna vozila kod kojih je uređaj za zaštitu od podlijetanja sa zadnje strane nekompatibilan sa svrhom njihovog korištenja.
- ¹³ Primjenjuje se samo na vozila opremljena posebnom opremom za korištenje tečnog naftnog plina (TNG / eng. "LPG") u njihovom pogonskom sustavu.
- ¹⁴ Zglobna vozila kategorija M₂ i M₃, klase II. ili III.; vozila kategorije N₂ najveće dozvoljene mase iznad 7.500 kg i vozila kategorije N₃ (osim tegljača za poluprikolice); vozila kategorija O₁, O₂ i O₃ dužine veće od 8 m (uključujući ruđu u slučaju prikolice) i O₄.
- ¹⁵ Ne primjenjuje se na tegljače za poluprikolice i vozila konstruirana i izrađena u posebne svrhe gdje iz praktičnih razloga nije moguće namjestiti bočnu zaštitu.
- ¹⁶ Ne odnosi se na pneumatike konstruirane isključivo za upotrebu izvan puteva ("off-road") označene sa "NHS" ("Not for Highway Service") i na tipove pneumatika konstruirane isključivo za takmičenja.
- ¹⁷ Primjenjuje se na vozila klase II., III. i B. Prihvaćaju se i priopćenja o homologaciji dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 17.
- ¹⁸ Primjenjuje se na vozila koja nemaju karoseriju koja djelomično ili potpuno okružuje vozača.
- ¹⁹ Na način kako je područje primjene definirano u odgovarajućem UNECE pravilniku br. 83.
- ²⁰ Primjenjuje se samo na vozila najveće tehnički dozvoljene ukupne mase manje od 2.000 kg. Prihvaćaju se homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 101 u njegovom izvornom obliku (101/00) ili kasnijim serijama izmjena i dopuna.
- ²¹ Ne primjenjuje se na terenska vozila kategorija N₂ i N₃ (N₂G i N₃G, respektivno) te na vozila kod kojih je uređaj za zaštitu od podlijetanja sa prednje strane nekompatibilan sa svrhom njihovog korištenja.
- ²² Primjenjuje se na vozila čija najveća tehnički dozvoljena ukupna masa nije veća od 2.500 kg.
- ²³ Primjenjuje se samo na vozila kod kojih udaljenost "R" - tačke najnižeg sjedišta od podloge nije veća od 700 mm kada je vozilo u stanju koje odgovara referentnoj masi.
- ²⁴ Primjenjuje se samo na vozila namijenjena za prijevoz opasnih tereta.
- ²⁵ U pogledu opće konstrukcije autobusa prihvaćaju se homologacijska odobrenja (priopćenja o homologaciji) dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 36 serija izmjena i dopuna 03 (36/03) ili UNECE pravilniku br. 52 serija izmjena i dopuna 01 (52/01) ili UNECE pravilniku br. 107 u njegovom izvornom obliku (107/00), a sve sukladno njihovim područjima primjene.
- ²⁶ Primjenjuje se samo na vozila opremljena posebnom opremom za korištenje kompresiranog prirodnog plina (KPP / eng. "CNG") i/ili tečnog prirodnog plina (TPP / eng. "LNG") u njihovom pogonskom sustavu.
- ²⁷ Pneumatici klase C1 ("C1") su pneumatici konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₁, N₁, O₁ i O₂ i homologizirani sukladno UNECE pravilniku br. 30.
- ²⁸ Pneumatici klase C2 ("C2") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani sukladno UNECE pravilniku br. 54 i označeni oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom većom ili jednakom "N".
- ²⁹ Pneumatici klase C3 ("C3") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani sukladno UNECE pravilniku br. 54 i označeni:
- oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju većom ili jednakom "122";
 - oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom manjom ili jednakom "M".
- ³⁰ Ne primjenjuje se na pneumatike:
- konstruirane za privremenu uporabu (rezervni pneumatici) i označene s "Temporary use only";
 - s oznakom nazivnog promjera naplatka manjom ili jednakom "10" (≤ 254 mm), ili većom ili jednakom "25" (≥ 635 mm);
 - konstruirane za takmičenja;
 - namijenjene za ugradnju na cestovna vozila kategorija različitih od M, N i O;
 - opremljene dodatnim uređajima u svrhu unapređenja njihovih vučnih osobina;
 - s brzinskom oznakom manjom od 80 km/h (oznaka "F");
 - konstruirane isključivo za ugradnju na vozila prvi put registrirana prije 1. listopada 1990. godine;
 - profesionalne terenske (namijenjeni prvenstveno za uporabu u teškim terenskim uvjetima).
- ³¹ Primjenjuje se na vozila konstruirana za prijevoz više od 22 (dvadeset i dva) putnika, koja nisu konstruirana za prijevoz putnika koji stoje i namijenjena za prijevoz u gradskom prometu (na način kako je to definirano UNECE pravilnikom br. 118 u njegovom izvornom obliku).
- ³² U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvaćaju se i homologacije dodijeljene prema UNECE pravilniku br. 96 serija izmjena i dopuna 03 (96/03), ili kasnijim serijama izmjena i dopuna, za skupine i razine emisije kako je navedeno u sljedećoj tablici, ili više:

UNECE pravilnik	SKUPINA I RAZINA EMISIJE	OZNAKA RAZINE EMISIJE
96/03 ili kasnija	Q, R	IV

³³ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvaćaju se i homologacije dodijeljene prema UNECE pravilniku br. 96 serija izmjena i dopuna 02 (96/02), ili kasnijim serijama izmjena i dopuna, za skupine i razine emisije kako je navedeno u sljedećoj tablici, ili više:

UNECE pravilnik	SKUPINA I RAZINA EMISIJE	OZNAKA RAZINE EMISIJE
96/02 ili kasnija	H, I, J, K	IIIA
	L, M, N, P	IIIB
	Q, R	IV

³⁴ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvaćaju se i homologacije dodijeljene prema Direktivi Europske unije 97/68/EC kako je izmijenjena i dopunjena sa 2004/26/EC, ili kasnijim, za skupine i razine emisije kako je navedeno u sljedećoj tablici, ili više:

EU direktiva (pravilnik)		SKUPINA I RAZINA EMISIJE	OZNAKA RAZINE EMISIJE
osnovna	izmjena/dopuna	Q, R	IV
97/68/EC	2004/26/EC ili kasnija		

³⁵ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvaćaju se i homologacije dodijeljene prema Direktivi Europske unije 97/68/EC, ili kasnijim izmjenama i dopunama, za skupine i razine emisije kako je navedeno u sljedećoj tablici, ili više:

EU direktiva (pravilnik)		SKUPINA I RAZINA EMISIJE	OZNAKA RAZINE EMISIJE
osnovna	izmjena/dopuna		
97/68/EC	---	H, I, J, K	IIIA
		L, M, N, P	IIIB
		Q, R	IV

³⁶ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvaćaju se i homologacije dodijeljene prema UNECE pravilniku br. 120 u njegovom izvornom obliku (120/00) ili kasnijim serijama izmjena i dopuna.

³⁷ Pod vozilom specijalne namjene SF-mobilna dizalica, u smislu ove Odluke, podrazumijeva se vozilo kategorije N₃, koje nije namijenjeno za prijevoz tereta i opremljeno je dizalicom čiji je moment dizanja veći ili jednak 400 kNm.

Privitak 5.

SPISAK OPREME / DIJELOVA ZA KOJE SE PROVODI HOMOLOGACIJA TIPA

Naziv dijela, uređaja ili opreme vozila	UNECE pravilnik		EU direktiva (pravilnik)		Kategorija vozila	Početak primjene (od dana stupanja na snagu ove Odluke)
	-	izmjena/ dopuna	-	izmjena/ dopuna		
Uređaji za ograničavanje kretanja djece (tzv. sjedišta za djecu)	44	44/04 ¹²	77/541/EEC	2005/40/EC	OPREMA	90 dana
Zaštitne kacige i viziri	129	-	-	-	OPREMA	
Sigurnosni trokutovi	22	22/05	-	-	OPREMA	
Posebna upozoravajuća svjetla (rotacijska i ostala posebna upozoravajuća svjetla)	27	-	-	-	OPREMA	
Table za obilježavanje sporih vozila	65	-	-	-	L, M, N, O	
Table za obilježavanje teških i dugih vozila	69	69/01	-	-	M, N, O	
Retro-reflektujuće konturne oznake	70	70/01	-	-	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O	
Pneumatici	104	-	-	-	M ₂ , M ₃ , N ₁ , O ₂ , O ₃ , O ₄	
Pneumatici	30	30/02-dod.4	92/23/EEC	2001/43/EC	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ³	
Pneumatici	54	-			M ₂ , M ₃ , N ₁ , O ₃ , O ₄ ³	
Pneumatici S - buka (C1 ⁴ , C2 ⁵ , C3 ⁶)	117	117/01			M, N, O ⁷	
Pneumatici	75	-	97/24/EC Ch.1	-	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅	

Glavna svjetla "R2" i/ili "HS1"	1	-	76/761/EEC	-	M, N	180 dana
Glavna svjetla "SB"	5	-		-	M, N	
Glavna svjetla "H1", "H2", ...	8	-		-	M, N	
Glavna svjetla "H4"	20	-		-	M, N	
Glavna svjetla "HSB"	31	-		-	M, N	
Glavna svjetla s pražnjenjem u gasu (tzv. ksenon)	98	-		-	M, N, L ₃	
Žarulje	37	-		-	L, M, N, O	
Svjetlosni izvori s pražnjenjem u gasu (tzv. ksenon)	99	-		-	M, N, L ₃	
Svjetlosno-signalni uređaji (osim glavnih svjetala)	50	-	97/24/EC Ch.2	-	L	
Glavna svjetla	56	-		-	L ₁ , L ₂	
Glavna svjetla	57	-		-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Glavna svjetla "HS1"	72	-		-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Glavna svjetla	76	-		-	L ₁ , L ₂	
Glavna svjetla ("HS2")	82	-		-	L ₁ , L ₂	
Glavna svjetla asimetrična	112	-		-	L, M, N	
Glavna svjetla simetrična	113	-	-	-	L	
Katadioptri	3	-	76/757/EEC	-	L, M, N, O	
Svjetla zadnje reg. pločice	4	-	76/760/EEC	-	M, N, O	
Pokazivači smjera	6	-	76/759/EEC	-	L, M, N, O	
Pozicijska svjetla, gabaritna svjetla, kočna svjetla	7	-	76/758/EEC	-	L, M, N, O	
Prednja svjetla za maglu	19	-	76/762/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N	
Svjetla za vožnju unatrag	23	-	77/539/EEC	-	M, N, O	
Zadnja svjetla za maglu	38	-	77/538/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O	
Svjetla za dnevnu vožnju	87	-	76/758/EEC	-	L, M, N	
Bočna svjetla s označavanjem	91	-	76/758/EEC	-	M, N, O	
Kutna svjetla	119	-	-	-	M, N	
Prednji prilagodljivi svjetlosni sustavi ("AFS")	123	-	-	-	M, N	
Sigurnosni pojasevi	16	-	77/541/EEC	-	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O	
Sirene	28	-	70/388/EEC	-	M, N, L ₃ , L ₄ , L ₅	
			93/30/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Sigurnosna stakla	43	-	92/22/EEC	-	L, M, N, O	
Uređaji za posredno osmatranje (retrovizori)	46	-	71/127/EEC	-	L ⁸ , M, N	
Uređaji za posredno osmatranje (retrovizori)	81	-	97/24/EC Ch.4	-	L ⁹	
Zamjenski sustavi za smanjenje buke (ispušni sustavi i ostali sustavi za smanjenje buke)	59	-	70/157/EEC	-	M ₁ , N ₁	

motora)					
Zamjenski ispušni sustavi i katalizatori	92	-	97/24/EC Ch.9	-	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Katalizatori	103	-	70/220/EEC	-	M ₁ , N ₁
Komponente za TNP ("LPG")	67	67/01	-	-	M, N
Komponente za KPP ("CNG")	110	-	-	-	M, N
Posebni sustavi za naknadnu ugradnju TNP/KPP ("LPG"/"CNG")	115	-	-	-	M, N
Zamjenske kočne obloge (kočne pločice i kočne papučice)	90	-	71/320/EEC	-	M, N, O
Vučni uređaji	55	-	94/20/EC	-	M, N, O
Zadnji zaštitni branici	58	-	70/221/EEC	-	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
Bočni zaštitni branici	73	-	89/297/EEC	-	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄

¹ Uređaji za ograničavanje kretanja djece skupine 0 i 0+ moraju biti integralni (eng. "integral", fr. "intégral", rus. "цельная конструкция"), izuzev prijenosnih dječijih ležaljki – namijenjenih za prihvaćanje djece u ležećem položaju i postavljanje u vozilu na način da je dječija kraljeznica okomita na srednju podužnu ravan vozila (eng. "carry cot", fr. "nacelle", rus. "детская люлька").

Uređaji za ograničavanje kretanja djece skupine I. moraju biti integralni (eng. "integral", fr. "intégral", rus. "цельная конструкция"), izuzev onih opremljenih štitnikom za rasipanje sile zadržavanja duž većeg dijela visine djeteta pri prednjem udaru (eng. "impact shield", fr. "bouclier d'impact", rus. "противоударный экран").

² Svaki uređaj za ograničavanje kretanja djece će biti praćen naptukom za postavljanje i korištenje na barem jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

³ Pneumatici homologizirani po ovom UNECE pravilniku namijenjeni su prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila navedenih kategorija.

⁴ Pneumatici klase C1 ("C1") su pneumatici konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₁, N₁, O₁ i O₂ i homologizirani sukladno UNECE pravilniku br. 30.

⁵ Pneumatici klase C2 ("C2") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani sukladno UNECE pravilniku br. 54 i označeni oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom većom ili jednakom "N".

⁶ Pneumatici klase C3 ("C3") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani sukladno UNECE pravilniku br. 54 i označeni:

- oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju većom ili jednakom "122";
- oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom manjom ili jednakom "M".

⁷ Ne primjenjuje se na pneumatike:

- konstruirane za privremenu uporabu (rezervni pneumatici) i označene s "Temporary use only";
- sa oznakom nazivnog promjera naplatka manjom ili jednakom "10" (≤ 254 mm) ili većom ili jednakom "25" (≥ 635 mm);
- konstruirane za takmičenja;
- namijenjene za ugradnju na cestovna vozila kategorija različitih od M, N i O;
- opremljene dodatnim uređajima u svrhu unapređenja njihovih vučnih osobina;
- s brzinskom oznakom manjom od 80 km/h (oznaka "F");
- konstruirane isključivo za ugradnju na vozila prvi put registrirana prije 1. listopada 1990. godine;
- profesionalne terenske (namijenjeni prvenstveno za uporabu u teškim terenskim uvjetima).

⁸ Koja imaju karoseriju koja djelomično ili potpuno okružuje vozača.

⁹ Koja nemaju karoseriju koja djelomično ili potpuno okružuje vozača.

¹⁰ Za zamjenske komponente za TNP (eng. LPG) sustave u uporabi najniži tehnički zahtjev 67/00.

¹¹ Svako pakiranje zamjenskih kočnih obloga će sadržavati naptuk za ugradnju na barem jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu člana 205. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18) i člana 7. Pravilnika o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 41/08), zamjenik ministra komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine donosi

ОДЛУКУ О НАЈНИЖИМ ТЕХНИЧКИМ ЗАХТЈЕВИМА ЗА НОВОПРОИЗВЕДЕНА И КОРИШЋЕНА ВОЗИЛА ПРИ ХОМОЛОГАЦИЈИ ТИПА ВОЗИЛА И ХОМОЛОГАЦИЈИ ПОЈЕДИНАЧНОГ ВОЗИЛА, ТЕ ЗА ДИЈЕЛОВЕ, УРЕЂАЈЕ И ОПРЕМУ ВОЗИЛА ПРИ ХОМОЛОГАЦИЈИ ТИПА

Члан 1.

Овом одлуком се прописују најнижи технички захтјеви за новопроизведена и коришћена возила у процесима homologације типа возила и homologације појединачног возила, те за дијелове, уређаје и опрему возила (у даљем тексту: "дијелови") у процесу homologације типа.

Коришћеним возилом се сматра возило од чијег је првог регистрационог дана прошло најмање три мјесеца или које је прешло пут од најмање 3.000 km.

Члан 2.

Возила која су предмет homologације типа возила и homologације појединачног возила морају да буду

прилагођена одвијању саобраћаја десном страном коловоза у смјеру кретања.

Точак (команда) управљача, гдје год је то примјенимо, не смије да буде уграђен десно од средње подужне равни возила.

Брзиномјер мора показивати брзину кретања возила у јединицама метричког система мјерних јединица (km/h).

Возила која су предмет homologације типа возила и homologације појединачног возила морају да имају уграђено свјетло задње регистарске таблице.

Члан 3.

При homologацији типа возила и новопроизведеног возила по поступку homologације појединачног возила прихватају се homologацијска одобрења (саопштења о homologацији) додијељена од надлежних органа Уговорних страна Споразума о усвајању једнообразних техничких прописа за возила са точковима, опрему и дијелове који могу бити уграђени и/или коришћени на возилима са точковима и условима за узајамно признавање додијељених homologација на основу ових прописа (у даљем тексту: Споразум о homologацији из 1958. године) према серијама измјена и допуна, и додацима гдје је то наведено, и степенима гдје је то примјенимо и наведено, датим у Прилогу 1. ове одлуке.

Прихватају се и homologацијска одобрења (саопштења о homologацији) додијељена од надлежних органа Уговорних страна Споразума о homologацији из 1958. године према каснијим додацима исте серије измјена и допуна и каснијим серијама измјена и допуна, у истом или вишем степену гдје је

то примјењиво, те вишим степенима исте серије измјена и допуна гдје је то примјењиво.

Прихватају се и хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена од надлежних органа према одговарајућим ЕУ директивама (правилницима) у складу са измјенама и допунама наведеним у колони "ЕУ директива (правилник) - измјена/допуна" табеле у Прилогу 3. ове одлуке, или каснијим.

Члан 4.

При хомологацији коришћеног возила прихватају се хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији/хомологацијске ознаке) која су додијелили надлежни органи Уговорних страна Споразума о хомологацији из 1958. године према серијама измјена и допуна, и додацима гдје је то наведено, и степенима гдје је то примјењиво и наведено, датим у Прилогу 2. ове одлуке.

Прихватају се и хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена од надлежних органа Уговорних страна Споразума о хомологацији из 1958. године према каснијим додацима исте серије измјена и допуна и каснијим серијама измјена и допуна, у истом или вишем степену гдје је то примјењиво, те вишим степенима исте серије измјена и допуна гдје је то примјењиво.

Прихватају се и хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена од надлежних органа према одговарајућим ЕУ директивама (правилницима) у складу са измјенама и допунама наведеним у колони "ЕУ директива (правилник) - измјена/допуна" табеле у Прилогу 4. ове одлуке, или каснијим.

Члан 5.

За тип возила и његове варијанте и изведбе за који је проведен јединствени европски поступак хомологације типа возила ("WVTA-Whole Vehicle Type Approval") и додијељен прописани сертификат, те појединачно возило припадника тако одобреног типа возила, у процесу хомологације типа возила и хомологације појединачног возила се не захтијева посједовање хомологацијских одобрења (саопштења о хомологацији) према UNECE правилнику бр. 35 и UNECE правилнику бр. 68.

Члан 6.

Нису дозвољене ознаке високе уочљивости (енг. "conspicuity marking") бијеле боје на задњој страни возила.

Члан 7.

Возила категорија L_6 и L_7 морају да испуњавају техничке захтјеве за возила категорија L_2 и L_5 , респективно.

Члан 8.

Возила категорија L_2 , L_4 , L_5 и L_6 , у погледу броја и начина уградње свјетлосно-сигналних уређаја морају да испуњавају захтјеве директиве Европске уније 93/92/EC, допуњене директивом Европске уније 2000/73/EC, или директиве Европске уније 2009/67/EC, или касније.

Члан 9.

Уколико при хомологацији појединачног возила припадника типа за који је проведен јединствени поступак хомологације типа возила, предвиђен за земље Европске уније (енг. "WVTA-Whole Vehicle Type Approval"), подносилац захтјева приложи изјаву о усклађености (COC документ, енг. "Certificate of Conformity"), иста може да се прихватити:

- за возила категорија М, N и О, новопроизведена или коришћена, ако је додијељена према одредбама директиве Европске уније 2007/46/EC или каснијом, и ако, гдје је примјењиво, нивои

издувне емисије и буке задовољавају захтјеве ове одлуке;

- за возила категорије L, новопроизведена или коришћена, ако је додијељена према одредбама директиве Европске уније 2002/24/EC или каснијом, и ако нивои издувне емисије и буке задовољавају захтјеве ове одлуке (у погледу издувне емисије: за коришћена 2002/51/EC, за новопроизведена 2002/51/EC "B", односно 2002/51/EC "II"; у погледу буке: 97/24/EC Ch.9).

Члан 10.

У поступку хомологације типа возила и појединачног возила категорије M_1 могу се прихватити хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) по поступку универзалне међународне хомологације типа возила (енг. "UIWVTA" - "Universal - International Whole Vehicle Type Approval") која су додијелили надлежни органи Уговорних страна Споразума о хомологацији из 1958. године према UNECE правилнику бр. 0, као и изјава о усклађености (енг. "DoC" - "Declaration of Conformance"), све на начин уређен предметним правилником и овом одлуком.

Члан 11.

При хомологацији дијелова возила прихватају се хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) која су додијелили надлежни органи Уговорних страна Споразума о хомологацији из 1958. године према серијама измјена и допуна, и додацима гдје је то наведено, датим у Прилогу 5. ове одлуке.

Прихватају се и хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена од надлежних органа Уговорних страна Споразума о хомологацији из 1958. године према каснијим додацима исте серије измјена и допуна и каснијим серијама измјена и допуна.

Прихватају се и хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена од надлежних органа према одговарајућим ЕУ директивама (правилницима) у Прилогу 5. ове одлуке, а ако су наведене измјене и допуне, онда додијељена барем у складу са одредбама тих измјена и допуна.

Члан 12.

За возила произведена и испитана по прописима различитим од UNECE правилника и ЕУ директива (правилника) и за која не постоји овлашћени увозник у Босни и Херцеговини ће се провести провјера усклађености према процедури коју пропише Административно тијело за послове хомологације или ће се признати извјештаји о провјери усклађености од организација у иностранству са којима постоји уговор о сарадњи.

Члан 13.

Ступањем на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о најнижим техничким захтјевима за новопроизведена и коришћена возила при хомологацији типа возила и хомологацији појединачног возила, те за дијелове, уређаје и опрему возила при хомологацији типа ("Службени гласник БиХ", број 17/16).

Изузетно, возила која су на територију Босне и Херцеговине доспјела или је њихова наруџба извршена до дана ступања на снагу ове одлуке морају на дан пријаве за царинење, најкасније 90 дана од дана ступања на снагу ове одлуке, испуњавати захтјеве према Одлуци о најнижим техничким захтјевима за новопроизведена и коришћена возила при хомологацији типа возила и хомологацији појединачног возила, те за дијелове, уређаје и опрему возила при хомологацији типа ("Службени гласник БиХ", број 17/16), за шта је потребно приложити одговарајуће доказе.

Одредбе које се односе на хомологацију дијелова возила ће се примјењивати од датума наведених у Прилогу 5. ове одлуке.

Члан 14.

Ова одлука ступа на снагу 1.06.2019. године и објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-05-02-2-850/19

18. марта 2019. године

Сарајево

Замјеник министра
Саша Далипагић, с. р.

Прилог 1.

ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ ЗА НОВОПРОИЗВЕДЕНА ВОЗИЛА

Опис		UNECE правилник	Серија измјена и допуна	Категорија возила
Главна свјетла "R ₂ " и/или "HS1"		1	1/01	M, N
Катадиооптери		3	3/02	L, M, N, O
Свјетла задње регистарске таблице		4	4/00	M, N, O
Главна свјетла "SB"		5	5/02	M, N
Показивачи правца		6	6/01	L, M, N, O
Позициона свјетла, кочна свјетла		7	7/02	L, M, N, O
Габаритна свјетла				M, N, O
Главна свјетла "H1", "H2", ...		8	8/04	M, N
Бука		9	9/06	L ₂ , L ₄ , L ₅
Електромагнетска компатибилност		10	10/02	L, M, N, O
Браве и шарке		11	11/02	M ₁ , N ₁
Кочење		13	13/09	M, N, O
		13-H	13-H/00	
Прикључци безбједносних појасева		14	14/04	M, N
Безбједносни појасеви	N ₁	16	16/04-дод. 14 ¹	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
	Возила осталих категорија		16/04-дод. 12 ¹	
Сједишта		17	17/06	M ₁ , M ₂ ² , M ₃ ² , N
Неовлашћено коришћење	M ₁ и N ₁ ³	18	18/02	M, N
	Возила осталих категорија ⁴		18/01	
Предња свјетла за маглу		19	19/02	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Главна свјетла "H4"		20	20/02	M, N
Унутрашња опремљеност		21	21/01	M ₁
Свјетла за возињу уназад		23	23/00	M, N, O
Бочна маневарска свјетла				M, N
Опацитивност: мотор и возило		24	24/03	L, M, N
Наслони за главу		25	25/04	M ₁ ⁵
Спољашње избочине		26	26/02	M ₁
Сирене и њихова уградња		28	28/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , M, N
Пнеуматици		30	30/02	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ *
Главна свјетла "HSB"		31	31/02	M, N
Распоред ножних команди		35	35/00	M ₁
Општа конструкција (аутобуси)		36	36/03 ²⁵	M ₂ , M ₃
Сијалице		37	37/03	L, M, N, O
Задња свјетла за маглу		38	38/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Брзиномјер		39	39/00	L, M, N
Емисија		40	40/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Бука		41	41/03	L ₃
Безбједносна стакла		43	43/00	L, M, N, O
Уградња и компоненте	ретровизори	46	46/01 ⁸	L ⁷ , M, N
	други уређаји за посредно осматрање		46/02 ⁸	
Емисија		47	47/00	L ₁ , L ₂
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја		48	48/01	M, N, O
Емисија		49	49/06	M, N ^{9,32}
Свјетлосно-сигнални уређаји (осим главних свјетала)		50	50/00	L
Бука		51	51/02	M, N
Општа конструкција (аутобуси)		52	52/01 ²⁵	M ₂ , M ₃
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја		53	53/01	L ₃
Пнеуматици		54	54/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Вучни уређаји		55	55/00	M ¹⁰ , N ¹⁰ , O
Главна свјетла		56	56/00	L ₁ , L ₂
Главна свјетла		57	57/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Заштита од подијетања са задње стране		58	58/01	N ₂ ¹¹ , N ₃ ¹¹ , O ₃ ¹² , O ₄ ¹²
Спољашње избочине		61	61/00	N
Бука		63	63/01	L ₁
Посебна упозоравајућа свјетла		65	65/00	L, M, N, O
Возила са погоном на TNG ("LPG")		67	67/01	M ¹³ , N ¹³
Мјерење највеће брзине		68	68/00	M ₁ , N ₁
Табле за обилежавање спорих возила		69	69/01	M, N, O

Табле за обиљежавање тешких и других возила	70	70/01	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O ¹⁴
Главна свјетла "HS ₁ "	72	72/00	L ₃ , L ₄ , L ₅
Бочна заштита возила	73	73/00	N ₂ ¹⁵ , N ₃ ¹⁵ , O ₃ ¹⁵ , O ₄ ¹⁵
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја	74	74/01	L ₁
Пнеуматици	75	75/00	L ¹⁶
Главна свјетла	76	76/00	L ₁ , L ₂
Кочење возила	78	78/02	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Управљачки механизам	79	79/01	M ₁ , N, O
Сједишта (аутобуси)	80	80/01	M ₂ ¹⁷ , M ₃ ¹⁷
Ретровизори	81	81/00	L ¹⁸
Главна свјетла "HS ₂ "	82	82/00	L ₁ , L ₂
Емисија гасовитих загађивача	83	83/07	M ₁ , M ₂ , N ₁ , N ₂ ¹⁹
Мјерење потрошње горива	84	84/00	M ₁ ²⁰ , N ₁ ²⁰
Мјерење нето снаге	85	85/00	M, N ³⁶
Свјетла за дневну возњу	87	87/00	L ₁ , M, N
Ограничавач брзине "SLD" ("SLF")	89	89/00	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
Бочна свјетла за означавање	91	91/00	M ₁ , N, O
Предња заштита од подлијетања	93	93/00	N ₂ ²¹ , N ₃ ²¹
Заштита путника у случају чеоног судара	94	94/01	M ₁ ²²
Заштита путника у случају бочног удара	95	95/02	M ₁ ²³ , N ₁ ²³
Главна свјетла са пражњењем у гасу	98	98/00	M, N, L ₃
Свјетлосни извори са пражњењем у гасу	99	99/00	M ₁ , N, L ₃
Возила на батеријски ел. погон	100	100/00	M, N
Емисија CO ₂ , потрошња горива/ел. енергије	101	101/00	M ₁ , N ₁
Ретро-рефлектујуће контурне ознаке	104	104/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
Возила за превоз опасних материја	105	105/03	N ²⁴ , O ₂ ²⁴ , O ₃ ²⁴ , O ₄ ²⁴
Општа конструкција (аутобуси)	107	107/00*	M ₂ , M ₃
Возила с погоном на КПП/ТНГ ("CNG" / "LNG")	110	110/00	M ²⁵ , N ²⁵
Главна свјетла асиметрична	112	112/00	L, M, N
Главна свјетла симетрична	113	113/00	L
Посебни системи за накнадну уградњу ТНГ/КПП ("LPG"/"CNG")	115	115/00	M, N
Неовлашћено коришћење	116	116/00	M ₁ , N ₁
Пнеуматици S - буква (C1 ²⁷ , C2 ²⁸ , C ²⁹)	117	117/01	M, N, O ³⁰
Горивост материјала	118	118/00	M ₃ (класа II и III) ³¹
Угаона свјетла	119	119/00	M, N
Симболи (команде, контролне лампе, индикатори)	121	121/00	M, N
Предњи прилагодљиви свјетлосни системи ("AFS")	123	123/00	M, N

Прилог 2.

ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ ЗА КОРИШЋЕНА (ПОЛОВНА) ВОЗИЛА

Опис	UNECE правилник	Серија измјена и допуна	Категорија возила
Главна свјетла "R ₂ " и/или "HS1"	1	1/00	M, N
Катадиоптери	3	3/02	L, M, N, O
Свјетла задње регистарске таблице	4	4/00	M, N, O
Главна свјетла "SB"	5	5/02	M, N
Показивачи правца	6	6/00	L, M, N, O
Позициона свјетла, кочна свјетла	7	7/02	L, M, N, O
Габаритна свјетла			M, N, O
Главна свјетла "H1", "H2", ...	8	8/04	M, N
Бука	9	9/05	L ₂ , L ₄ , L ₅
Електромагнетска компатибилност	10	10/01	L, M, N, O
Браве и шарке	11	11/02	M ₁ , N ₁
Кочење	13	13/06	M, N, O
	13-H	13-H/00	
Прикључци безбједносних појасева	14	14/03	M, N
Безбједносни појасеви N ₁	16	16/04	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
Возила осталих категорија			
Сједишта	17	17/04	M ₁ , M ₂ ² , M ₃ ² , N
Неовлашћено коришћење M ₁ и N ₁	18	18/02	M ³ , N ³
Возила осталих категорија ⁴		18/01	
Предња свјетла за маглу	19	19/02	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Главна свјетла "H4"	20	20/00	L, M, N
Унутрашња опремљеност	21	21/01	M ₁
Свјетла за возњу уназад	23	23/00	M, N, O
Опацивност: мотор и возило	24	24/03	L, M, N
Наслони за главу	25	25/03	M ₁ ³
Спољашње избочине	26	26/02	M ₁
Сирене и њихова уградња	28	28/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , M, N
Пнеуматици	30	30/02	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Главна свјетла "HSB"	31	31/02	M, N
Распоред ножних команди	35	35/00	M ₁
Општа конструкција (аутобуси)	36	36/03 ²⁵	M ₂ , M ₃
Сијалице	37	37/03	L, M, N, O
Задња свјетла за маглу	38	38/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Брзиномјер	39	39/00	L, M, N

Емисија	40	40/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Бука	41	41/02	L ₃
Безбједносна стакла	43	43/00	L, M, N, O
Посредно осматрање (ретровизори)	46	46/01 ⁸	L', M, N
Емисија	47	47/00	L ₁ , L ₂
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја	48	48/01	M, N, O
Емисија	49	49/03 "B1"	M ₂ , M ₃ , N ^{9,33}
Свјетлосно-сигнални уређаји (осим главних свјетала)	50	50/00	L
Бука	51	51/02	M, N
Општа конструкција (аутобуси)	52	52/01 ²⁵	M ₂ , M ₃
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја	53	53/00	L ₃
Пнеуматици	54	54/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Вучни уређаји	55	55/00	N ₂ ¹⁰ , N ₃ ¹⁰ , O
Главна свјетла	56	56/00	L ₁ , L ₂
Главна свјетла	57	57/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Заштита од подлијетања са задње стране	58	58/01	N ₂ ¹¹ , N ₃ ¹¹ , O ₃ ¹² , O ₄ ¹²
Замјенски системи за смањење буке	59	59/00	M ₁ , N ₁
Спољашње избочине	61	61/00	N
Бука	63	63/00	L ₁
Посебна упозоравајућа свјетла	65	65/00	L, M, N, O
Возила са погonom на ТНГ ("LPG")	67	67/01	M ¹³ , N ¹³
Мјерење највеће брзине	68	68/00	M ₁ , N ₁
Табле за обилежавање спорих возила	69	69/01	N, O
Табле за обилежавање тешких и дугих возила	70	70/01	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O ¹⁴
Главна свјетла "HS"	72	72/00	L ₃ , L ₄ , L ₅
Бочна заштита возила	73	73/00	N ₂ ¹⁵ , N ₃ ¹⁵ , O ₃ ¹⁵ , O ₄ ¹⁵
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја	74	74/00	L ₁
Пнеуматици	75	75/00	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Главна свјетла	76	76/00	L ₁ , L ₂
Кочење возила	78	78/02	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Управљачки механизам	79	79/01	M, N, O
Сједишта (аутобуси)	80	80/00	M ₁ ¹⁷ , M ₃ ¹⁷
Ретровизори	81	81/00	L ¹⁸
Главна свјетла "HS ₂ "	82	82/00	L ₁ , L ₂
Емисија гасовитих загађивача	83	83/06	M ₁ , M ₂ , N ₁ , N ₂ ¹⁹
Мјерење потрошње горива	84	84/00	M ₁ ²⁰ , N ₁ ²⁰
Мјерење нето снаге	85	85/00	M, N ³⁶
Свјетла за дневну возњу	87	87/00	M, N
Ограничач брзине "SLD" ("SLF")	89	89/00	M ₃ , N ₂ , N ₃
Замјенске кочне облоге	90	90/01	M, N, O, L
Бочна свјетла за означавање*	91	91/00	M, N, O
Замјенски издувни системи	92	92/00	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Предња заштита од подлијетања	93	93/00	N ₂ ²¹ , N ₃ ²¹
Заштита путника у случају чеonoг судара	94	94/01	M ₁ ²²
Заштита путника у случају бочног удара	95	95/01	M ₁ ²³ , N ₁ ²³
Главна свјетла са пражњењем у гасу	98	98/00	M, N, L ₃
Свјетлосни извори са пражњењем у гасу	99	99/00	M, N, L ₃
Возила на батеријски ел. погон	100	100/00	M, N
Емисија CO ₂ , потрошња горива/ел. енергије	101	101/00	M ₁ , N ₁
Каталитички конвертори	103	103/00	M ₁ , N ₁
Ретро-рефлектујућа контурне ознаке	104	104/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
Возила за превоз опасних материја	105	105/00	N ²⁴ , O ₂ ²⁴ , O ₃ ²⁴ , O ₄ ²⁴
Општа конструкција (аутобуси)	107	107/00 ²⁵	M ₂ , M ₃
Обновљени пнеуматици	108	108/00	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Обновљени пнеуматици	109	109/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Возила с погonom на КПГ/ТНГ ("CNG" / "LNG")	110	110/00	M ²⁶ , N ²⁶
Главна свјетла асиметрична	112	112/00	L, M, N
Главна свјетла симетрична	113	113/00	L
Посебни системи за накондну уградњу ТНГ/КПГ ("LPG"/"CNG")	115	115/00	M, N

Прилог 3.

ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ ЗА НОВОПРОИЗВЕДЕНА ВОЗИЛА
(преглед ЕУ директива /правилника/ које се прихватају)

Опис	UNECE правилник	ЕУ директива (правилник)	
		основна	измјена/допуна
Главна свјетла	1	76/761/EEC	1999/17/EC
	5		
	8		
	20		
	31		
	98		
Извори свјетлости	112	76/757/EEC	97/29/EC
	37		
	99		
Катадиооптери	3		

Свјетла задње регистарске таблице		4	76/760/EEC	97/31/EC
Показивачи праваца		6	76/759/EEC	1999/15/EC
Позициона, габаритна, кочна свјетла		7	76/758/EEC	97/30/EC
Свјетло за дневну вожњу		87		
Бочна свјетла за означавање		91	97/24/EC Ch.9	-
Бука		9		
		41		
Електромагнетска компатибилност		63	72/245/EEC	95/54/EC
	(L)	10		
Браве и шарке		11	70/387/EEC	98/90/EC
Кочење		13	71/320/EEC	2002/78/EC
		13-H		
Прикључци безбједносних појасева		14	76/115/EEC	96/38/EC
Безбједносни појасеви		16	77/541/EEC	2000/3/EC
Сједишта		17	74/408/EEC	2005/39/EC
Неовлашћено коришћење		18	74/61/EEC	95/56/EC
Предња свјетла за маглу		19	76/762/EEC	1999/18/EC
Унутрашња опремљеност		21	74/60/EEC	2000/4/EC
Свјетла за вожњу уназад		23	77/539/EEC	97/32/EC
Опацитивност: мотор и возило		24	72/306/EEC	97/20/EC
Наслони за главу		25	78/932/EEC	-
Спољашње избочине		26	74/483/EEC	79/488/EEC
Сирене и њихова уградња	(M, N)	28	70/388/EEC	-
	(L)		93/30/EEC	-
Пнеуматици		30	92/23/EEC	2001/43/EC
		54		
		117		
Општа конструкција (аутобуси)		36	2001/85/EC	-
		52		
		107		
Задња свјетла за маглу		38	77/538/EEC	1999/14/EC
Брзиномјер	(M, N)	39	75/443/EEC	97/39/EC
	(L)		2000/7/EC	-
Емисија		40	97/24/EC Ch.5	2002/51/EC "B"
		47		2002/51/EC "II"
Безбједносна стакла		43	92/22/EEC	-
Ретровизори, посредно осматрање		46/01	71/127/EEC	88/321/EEC
		46/02	2003/97/EC	-
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја		48	76/756/EEC	97/28/EC
Емисија		49	(EC) 595/2009	(EU) 582/2011 ³⁴
Свјетлосно-сигнални уређаји		50	97/24/EC Ch.2	-
		56		
		57		
		72		
		76		
		82		
Бука		51	70/157/EEC	92/97/EEC
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја		53	93/92/EC	2000/73/EC
		74	(2009/67/EC)	(-)
Вучни уређаји		55	94/20/EC	-
Заштита од подлијетања са задње стране		58	70/221/EEC	97/19/EC
Спољашње избочине		61	92/114/EEC	-
Бочна заштита возила		73	89/297/EEC	-
Пнеуматици		75	97/24/EC Ch.1	-
Кочење возила		78	93/14/EEC	-
Управљачки механизам		79	70/311/EEC	1999/7/EC
Сједишта (аутобуси)		80	74/408/EEC	96/37/EC
Ретровизори		81	97/24/EC Ch.4	-
Емисија гасовитих загађивача		83	(EC) 715/2007	(EC) 692/2008 "N"
				(EU) 2017/1151 "AA"
Мјерење потрошње горива		84	80/1268/EEC	93/116/EEC
Емисија CO ₂ , потрошња горива/ел. енергије		101		
Мјерење нето снаге		85	80/1269/EEC	-
Ограничавач брзине		89	92/24/EEC	-
Уградња ограничавача брзине			92/6/EEC	2002/85/EC
Предња заштита од подлијетања		93	2000/40/EC	-
Заштита путника у случају чеоног судара		94	96/79/EC	-
Заштита путника у случају бочног удара		95	96/27/EC	-
Возила за превоз опасних материја		105	98/91/EC	-
Понашање при горењу		118	95/28/EC	-
Симболи (команде, контролне лампе, индикатори)		121	78/316/EEC	-

ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ ЗА КОРИШЋЕНА (ПОЛОВНА) ВОЗИЛА
(преглед ЕУ директива /правилника/ које се прихватају)

Опис		UNECE правилник	ЕУ директива (правилник)	
			основна	измјена/допуна
Главна свјетла		1	76/761/EEC	89/517/EEC
		5		
		8		
		20		
		31		
		98		
		112		
Извори свјетлости		37	76/757/EEC	-
		99		
Катадионтери		3	76/757/EEC	-
Свјетла задње регистарске таблице		4	76/760/EEC	-
Показивачи праваца		6	76/759/EEC	89/277/EEC
Позициона, габаритна, кочна свјетла		7	76/758/EEC	89/516/EEC
Свјетло за дневну возњу		87		
Бочна свјетла за означавање		91		
Бука		9	97/24/EC Ch. 9	-
		41		
		63		
Електромагнетска компатибилност		10	72/245/EEC	89/491/EEC
	(L)		97/24/EC Ch.8	-
Браве и шарке		11	70/387/EEC	-
Кочење		13	71/320/EEC	91/422/EEC
		13-H		
Прикључци безбједносних појасева		14	76/115/EEC	90/629/EEC
Безбједносни појасеви		16	77/541/EEC	90/628/EEC
Сједишта		17	74/408/EEC	96/37/EC
Неовлашћено коришћење		18	74/61/EEC	-
Предња свјетла за маглу		19	76/762/EEC	-
Унутрашња опремљеност		21	74/60/EEC	78/632/EEC
Свјетла за возњу уназад		23	77/539/EEC	-
Опацитивност: мотор и возило		24	72/306/EEC	89/491/EEC
Наслони за главу		25	78/932/EEC	-
Спољашње избочине		26	74/483/EEC	79/488/EEC
Сирене и њихова уградња		28	70/388/EEC	-
	(L ₃ , L ₄ , L ₅)		93/30/EEC	-
Пнеуматици		30	92/23/EEC	-
		54		
Општа конструкција (аутобуси)		36	2001/85/EC	-
		52		
		107		
Задња свјетла за маглу		38	77/538/EEC	89/518/EEC
Брзиномјер		39	75/443/EEC	-
	(L)		2000/7/EC	-
Емисија		40	97/24/EC Ch.5	2002/51/EC
		47		
Безбједносна стакла		43	92/22/EEC	-
Ретровизори (посредно осматрање)		46	71/127/EEC	88/321/EEC
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја		48	76/756/EEC	91/663/EEC
Емисија		49	88/77/EEC	1999/96/EC "B1" ³⁵
			2005/55/EC	2005/78/EC "B1" ³⁵
Свјетлосно-сигнални уређаји		50	97/24/EC Ch.2	-
		56		
		57		
		72		
		76		
		82		
Бука		51	70/157/EEC	92/97/EEC
Уградња свјетлосно-сигналних уређаја		53	93/92/EC	2000/73/EC
		74		
Вучни уређаји		55	94/20/EC	-
Заштита од подлијетања са задње стране		58	70/221/EEC	81/333/EEC
Замјенски системи за смањење буке		59	70/157/EEC	92/97/EEC
Спољашње избочине		61	92/114/EEC	-
Бочна заштита возила		73	89/297/EEC	-
Пнеуматици		75	97/24/EC Ch.1	-
Кочење возила		78	93/14/EEC	-
Управљачки механизам		79	70/311/EEC	92/62/EEC
Сједишта (аутобуси)		80	74/408/EEC	96/37/EC
Ретровизори		81	97/24/EC Ch.4	-
Емисија гасовитих загађивача		83	(EC) 715/2007	(EC) 692/2008

Мјерење потрошње горива	84	80/1268/EEC	89/491/EEC
Емисија CO ₂ , потрошња горива/ел. енергије	101		93/116/EEC
Мјерење нето снаге	85	80/1269/EEC	89/491/EEC
Ограничавач брзине	89	92/24/EEC	-
Уградња ограничавача брзине		92/6/EEC	-
Замјенске кочне облоге	90	71/320/EEC	98/12/EC
Замјенски издувни системи	92	97/24/EC Ch.9	-
Предња заштита од подлијетања	93	2000/40/EC	-
Заштита путника у случају чеоног судара	94	96/79/EC	-
Заштита путника у случају бочног удара	95	96/27/EC	-
Каталитички конвертори	103	70/220/EEC	98/69/EC
Возила за превоз опасних материја	105	98/91/EC	-

НАПОМЕНЕ И ОБЈАШЊЕЊА УЗ ПРИЛОГЕ ОД 1. ДО 4.

- ¹ За компоненте и посебне техничке јединице се прихватају хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена према UNECE правилнику бр. 16 серија измјена и допуна 04 (16/04).
- ² Односи се на сједишта оних возила категорија M₂ и M₃ која нису обухваћена UNECE правилником бр. 80.
- ³ Прихватају се за возила категорија M₁ и N₁ хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена према дијелу I УНЕЦЕ правилника бр. 116 у његовом изворном облику (116/00).
- ⁴ Ако су уграђени уређаји за заштиту од неовлашћене употребе.
- ⁵ Возила категорије M₁ хомологована према UNECE правилнику бр. 17 с ознаком "RA" не морају бити хомологована према овом UNECE правилнику.
- ⁶ Пнеуматички хомологовани по овом UNECE правилнику намјењени су првенствено, али не искључиво, за возила наведених категорија.
- ⁷ Примјењује се на возила која имају каросерију која дјелимично или потпуно окружује возача.
- ⁸ Дио уграђених ретровизора или сви уграђени ретровизори могу носити хомологацијску ознаку описану у UNECE правилнику бр. 46 у његовом изворном облику (46/00) или допуњеном серијом измјена и допуна 01 (46/01).
- ⁹ На начин како је подручје примјене дефинисано у одговарајућем UNECE правилнику бр. 49.
- ¹⁰ Примјењује се само на возила опремљена уређајем за спајање вучних и прикључних возила.
- ¹¹ Не примјењује се на вучне јединице зглобних возила и возила код којих је уређај за заштиту од подлијетања са задње стране некомпатибилан са сврхом њиховог коришћења.
- ¹² Не примјењује се на прикључна возила посебно конструисана и израђена за превоз веома дугих терета који се не могу дијелити уздужно (вангабаритни терети) и на прикључна возила код којих је уређај за заштиту од подлијетања са задње стране некомпатибилан са сврхом њиховог коришћења.
- ¹³ Примјењује се само на возила опремљена посебном опремом за коришћење течног нафтног гаса (ТНГ / енг. "LPG") у њиховом погонском систему.
- ¹⁴ Зглобна возила категорија M₂ и M₃, класе II или III; возила категорије N₂ највеће дозвољене масе изнад 7.500 kg и возила категорије N₃ (осим тегљача за полуприколице); возила категорија O₁, O₂ и O₃ дужине веће од 8 m (укључујући руду у случају приколице) и O₄.
- ¹⁵ Не примјењује се на тегљаче за полуприколице и возила конструисана и израђена у посебне сврхе гдје из практичних разлога није могуће намјестити бочну заштиту.
- ¹⁶ Не односи се на пнеуматике конструисане искључиво за употребу ван путева ("off-road") означене са "NHS" ("Not for Highway Service") и на типове пнеуматика конструисане искључиво за такмичења.
- ¹⁷ Примјењује се на возила класе II, III и V. Прихватају се и саопштења о хомологацији додијељена према UNECE правилнику бр. 17.
- ¹⁸ Примјењује се на возила која немају каросерију која дјелимично или потпуно окружује возача.
- ¹⁹ На начин како је подручје примјене дефинисано у одговарајућем UNECE правилнику бр. 83.
- ²⁰ Примјењује се само на возила највеће технички дозвољене укупне масе мање од 2.000 kg. Прихватају се хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена према UNECE правилнику бр. 101 у његовом изворном облику (101/00) или каснијим серијама измјена и допуна.
- ²¹ Не примјењује се на теренска возила категорија N₂ и N₃ (N₂G и N₃G, респективно) те на возила код којих је уређај за заштиту од подлијетања са предње стране некомпатибилан са сврхом њиховог коришћења.
- ²² Примјењује се на возила чија највећа технички дозвољена укупна маса није већа од 2.500 kg.
- ²³ Примјењује се само на возила код којих удаљеност "R" - тачке најнижег сједишта од подлоге није већа од 700 mm када је возило у стању које одговара референтној маси.
- ²⁴ Примјењује се само на возила намјењена за превоз опасних терета.
- ²⁵ У погледу опште конструкције аутобуса прихватају се хомологацијска одобрења (саопштења о хомологацији) додијељена према UNECE правилнику бр. 36 серија измјена и допуна 03 (36/03) или UNECE правилнику бр. 52 серија измјена и допуна 01 (52/01) или UNECE правилнику бр. 107 у његовом изворном облику (107/00), а све у складу са њиховим подручјима примјене.
- ²⁶ Примјењује се само на возила опремљена посебном опремом за коришћење компримованог природног гаса (КПГ / енг. "CNG") и/или течног природног гаса (ТПГ / енг. "LNG") у њиховом погонском систему.
- ²⁷ Пнеуматички класе C1 ("C1") су пнеуматички конструисани првенствено, али не искључиво, за возила категорија M₁, N₁, O₁ и O₂ и хомологовани у складу са UNECE правилником бр. 30.
- ²⁸ Пнеуматички класе C2 ("C2") су пнеуматички који су конструисани првенствено, али не искључиво, за возила категорија M₂, M₃, N, O₃ и O₄ и хомологовани у складу са UNECE правилником бр. 54 и означени ознаком оптерећења за појединачну уградњу мањом или једнаком "121" и брзинском ознаком већом или једнаком "N".
- ²⁹ Пнеуматички класе C3 ("C3") су пнеуматички који су конструисани првенствено, али не искључиво, за возила категорија M₂, M₃, N, O₃ и O₄ и хомологовани у складу са UNECE правилником бр. 54 и означени:
 - ознаком оптерећења за појединачну уградњу већом или једнаком "122";
 - ознаком оптерећења за појединачну уградњу мањом или једнаком "121" и брзинском ознаком мањом или једнаком "M".
- ³⁰ Не примјењује се на пнеуматике:
 - конструисане за привремену употребу (резервни пнеуматички) и означене са "Temporary use only";
 - са ознаком називног промјера наплатка мањом или једнаком "10" (≤ 254 mm), или већом или једнаком "25" (≥ 635 mm);
 - конструисане за такмичења;
 - намијењене за уградњу на друмска возила категорија различитих од M, N и O;
 - опремљене додатним уређајима у сврху унапређења њихових вучних особина;
 - са брзинском ознаком мањом од 80 km/h (ознака "F");
 - конструисане искључиво за уградњу на возила први пут регистрована прије 1. октобра 1990. године;
 - професионалне теренске (намијењени првенствено за употребу у тешким теренским условима).
- ³¹ Примјењује се на возила конструисана за превоз више од 22 (двадесет и два) путника, која нису конструисана за превоз путника који стоје и намијењена за превоз у градском саобраћају (на начин како је то дефинисано UNECE правилником бр. 118 у његовом изворном облику).
- ³² У случају возила специјалне намене SF-мобилна дизалица³⁷ прихватају се и хомологације додијељене према UNECE правилнику бр. 96 серија измјена и допуна 03 (96/03), или каснијим серијама измјена и допуна, за групе и нивое емисије како је наведено у сљедећој табели, или више:

UNECE правилник	ГРУПА И НИВО ЕМИСИЈЕ	ОЗНАКА НИВОА ЕМИСИЈЕ
96/03 или каснија	Q, R	IV

³³ У случају возила специјалне намене SF-мобилна дизалица³⁷ прихватају се и хомологације додијелене према UNECE правилнику бр. 96 серија измјена и допуна 02 (96/02), или каснијим серијама измјена и допуна, за групе и нивое емисије како је наведено у сљедећој табели, или више:

UNECE правилник	ГРУПА И НИВО ЕМИСИЈЕ	ОЗНАКА НИВОА ЕМИСИЈЕ
96/02 или каснија	H, I, J, K	IIIА
	L, M, N, P	IIIВ
	Q, R	IV

³⁴ У случају возила специјалне намене SF-мобилна дизалица³⁷ прихватају се и хомологације додијелене према Директиви Европске уније 97/68/EC како је измијењена и допуњена са 2004/26/EC, или каснијим, за групе и нивое емисије како је наведено у сљедећој табели, или више:

EU директива (правилник)		ГРУПА И НИВО ЕМИСИЈЕ	ОЗНАКА НИВОА ЕМИСИЈЕ
основна	измјена/допуна	Q, R	IV
97/68/EC	2004/26/EC или каснија		

³⁵ У случају возила специјалне намене SF-мобилна дизалица³⁷ прихватају се и хомологације додијелене према Директиви Европске уније 97/68/EC, или каснијим измјенама и допунама, за групе и нивое емисије како је наведено у сљедећој табели, или више:

EU директива (правилник)		ГРУПА И НИВО ЕМИСИЈЕ	ОЗНАКА НИВОА ЕМИСИЈЕ
основна	измјена/допуна	H, I, J, K L, M, N, P Q, R	IIIА IIIВ IV
97/68/EC	---		

³⁶ У случају возила специјалне намене SF-мобилна дизалица³⁷ прихватају се и хомологације додијелене према UNECE правилнику бр. 120 у његовом изворном облику (120/00) или каснијим серијама измјена и допуна.

³⁷ Под возилом специјалне намене SF-мобилна дизалица, у смислу ове одлуке, подразумијева се возило категорије N₃, које није намијењено за превоз терета и опремљено је дизалицом чији је момент дизања већи или једнак 400 kNm.

Прилог 5.

СПИСАК ОПРЕМЕ / ДИЈЕЛОВА ЗА КОЈЕ СЕ ПРОВОДИ ХОМОЛОГАЦИЈА ТИПА

Назив дијела, уређаја или опреме возила	UNECE правилник		EU директива (правилник)		Категорија возила	Почетак примјене (од дана ступања на снагу ове одлуке)
	-	измјена/допуна	-	измјена/допуна		
Уређаји за ограничавање кретања дјете (тзв. сједишта за дјецу)	44	44/04 ^{1,2}	77/541/EEC	2005/40/EC	ОПРЕМА	90 дана
	129	-				
Заштитне кациге и визири	22	22/05	-	-	ОПРЕМА	
Безбједносни троуглови	27	-	-	-	ОПРЕМА	
Посебна упозоравајућа свјетла (ротациона и остала посебна упозоравајућа свјетла)	65	-	-	-	L, M, N, O	
Табле за обиљежавање спорих возила	69	69/01	-	-	M, N, O	
Табле за обиљежавање тешких и дугих возила	70	70/01	-	-	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O	
Ретро-рефлектујуће контурне ознаке	104	-	-	-	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄	
Пнеуматици	30	30/02-дод.4	92/23/EEC	2001/43/EC	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁵	
Пнеуматици	54	-			M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ³	
Пнеуматици S - буква (C1 ⁴ , C2 ⁵ , C3 ⁶)	117	117/01			M, N, O ⁷	
Пнеуматици	75	-	97/24/EC Ch.1	-	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅	

Главна свјетла "R2" и/или "HS1"	1	-	76/761/EEC	-	M, N	180 дана
Главна свјетла "SB"	5	-		-	M, N	
Главна свјетла "H1", "H2", ...	8	-		-	M, N	
Главна свјетла "H4"	20	-		-	M, N	
Главна свјетла "HSB"	31	-		-	M, N	
Главна свјетла с пражњењем у гасу (тзв. ксенон)	98	-		-	M, N, L ₃	
Сигналице	37	-		-	L, M, N, O	
Свјетлосни извори с пражњењем у гасу (тзв. ксенон)	99	-		-	M, N, L ₃	
Свјетлосно-сигнални уређаји (осим главних свјетала)	50	-	97/24/EC Ch.2	-	L	
Главна свјетла	56	-		-	L ₁ , L ₂	
Главна свјетла	57	-		-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Главна свјетла "HS1"	72	-		-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Главна свјетла	76	-		-	L ₁ , L ₂	
Главна свјетла ("HS2")	82	-		-	L ₁ , L ₂	
Главна свјетла асиметрична	112	-	-	-	L, M, N	
Главна свјетла симетрична	113	-	-	-	L	
Катадионтери	3	-	76/757/EEC	-	L, M, N, O	
Свјетла задње рег. таблице	4	-	76/760/EEC	-	M, N, O	
Показивачи правца	6	-	76/759/EEC	-	L, M, N, O	
Позициона свјетла, габаритна свјетла, кочна свјетла	7	-	76/758/EEC	-	L, M, N, O	
Предња свјетла за маглу	19	-	76/762/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N	
Свјетла за возњу уназад	23	-	77/539/EEC	-	M, N, O	
Задња свјетла за маглу	38	-	77/538/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O	
Свјетла за дневну возњу	87	-	76/758/EEC	-	L, M, N	
Бочна свјетла за означавање	91	-	76/758/EEC	-	M, N, O	

Угаона свјетла	119	-	-	-	M, N
Предњи прилагодљиви свјетлосни системи ("AFS")	123	-	-	-	M, N
Безбједносни појасеви	16	-	77/541/EEC	-	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
Сирене	28	-	70/388/EEC	-	M, N, L ₃ , L ₄ , L ₅
			93/30/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅
Безбједносна стакла	43	-	92/22/EEC	-	L, M, N, O
Уређаји за посредно осматрање (ретровизори)	46	-	71/127/EEC	-	L ⁸ , M, N
Уређаји за посредно осматрање (ретровизори)	81	-	97/24/EC Ch.4	-	L ⁹
Замјенски системи за смањење буке (издвунни системи и остали системи за смањење буке мотора)	59	-	70/157/EEC	-	M ₁ , N ₁
Замјенски издвунни системи и катализатори	92	-	97/24/EC Ch.9	-	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Катализатори	103	-	70/220/EEC	-	M ₁ , N ₁
Компоненте за ТНГ ("LPG")	67	67/01 ¹⁰	-	-	M, N
Компоненте за КПГ ("CNG")	110	-	-	-	M, N
Посебни системи за накнадну уградњу ТНГ/КПГ ("LPG"/"CNG")	115	-	-	-	M, N
Замјенске кочне облоге (кочне плочице и кочне папучице)	90 ¹¹	-	71/320/EEC	-	M, N, O
Вучни уређаји	55	-	94/20/EC	-	M, N, O
Задњи заштитни браници	58	-	70/221/EEC	-	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
Бочни заштитни браници	73	-	89/297/EEC	-	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄

¹ Уређаји за ограничавање кретања дјете групе 0 и 0+ морају бити интегрални (енг. "integral", фр. "intégral", рус. "цельная конструкция"), изузев преносних дјечијих лежаљки – намијењених за прихваћање дјете у лежећем положају и постављање у возилу на начин да је дјечија кичма окомита на средњу подужну раван возила (енг. "carry cot", фр. "nacelle", рус. "детская люлька").

Уређаји за ограничавање кретања дјете групе I морају да буду интегрални (енг. "integral", фр. "intégral", рус. "цельная конструкция"), изузев оних опремљених штитником за расипање силе задржавања дуж већег дијела висине дјетета при предњем удару (енг. "impact shield", фр. "bouclier d'impact", рус. "противоударный экран").

² Сваки уређај за ограничавање кретања дјете ће бити праћен упутством за постављање и коришћење на барем једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

³ Пнеуматици хомологовани по овом UNECE правилнику намијењени су првенствено, али не искључиво, за возила наведених категорија.

⁴ Пнеуматици класе C1 ("C1") су пнеуматици конструисани првенствено, али не искључиво, за возила категорија M₁, N₁, O₁ и O₂ и хомологовани у складу са UNECE правилником бр. 30.

⁵ Пнеуматици класе C2 ("C2") су пнеуматици који су конструисани првенствено, али не искључиво, за возила категорија M₂, M₃, N, O₃ и O₄ и хомологовани у складу са UNECE правилником бр. 54 и означени ознаком оптерећења за појединачну уградњу мањом или једнаком "121" и брзинском ознаком већом или једнаком "N".

⁶ Пнеуматици класе C3 ("C3") су пнеуматици који су конструисани првенствено, али не искључиво, за возила категорија M₂, M₃, N, O₃ и O₄ и хомологовани у складу са UNECE правилником бр. 54 и означени:

- ознаком оптерећења за појединачну уградњу већом или једнаком "122";
- ознаком оптерећења за појединачну уградњу мањом или једнаком "121" и брзинском ознаком мањом или једнаком "M".

⁷ Не примјењује се на пнеуматике:

- конструисане за привремену употребу (резервни пнеуматици) и означене са "Temporary use only";
- са ознаком називног пречника наплатка мањом или једнаком "10" (≤ 254 mm) или већом или једнаком "25" (≥ 635 mm);
- конструисане за такмичења;
- намијењене за уградњу на друмска возила категорија различитих од M, N и O;
- опремљене додатним уређајима у сврху унапређења њихових вучних особина;
- са брзинском ознаком мањом од 80 km/h (ознака "F");
- конструисане искључиво за уградњу на возила први пут регистрована прије 1. октобра 1990. године;
- професионалне теренске (намијењени првенствено за употребу у тешким теренским условима).

⁸ Која имају каросерију која дјелимично или потпуно окружује возача.

⁹ Која немају каросерију која дјелимично или потпуно окружује возача.

¹⁰ За замјенске компоненте за ТНГ (енг. LPG) системе у употреби најнижи технички захтјев 67/00.

¹¹ Свако паковање замјенских кочних облога ће садржавати упутство за уградњу на барем једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

Na osnovu člana 205. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18) i člana 7. Pravilnika o homologaciji vozila, dijelova uređaja i opreme vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 41/08), zamjenik ministra komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O NAJNIŽIM TEHNIČKIM ZAHTJEVIMA ZA NOVOPROIZVEDENA I KORIŠTENA VOZILA PRI HOMOLOGACIJI TIPa VOZILA I HOMOLOGACIJI POJEDINAČNOG VOZILA, TE ZA DIJELOVE, UREĐAJE I OPREMU VOZILA PRI HOMOLOGACIJI TIPa

Član 1.

Ovom odlukom se propisuju najniži tehnički zahtjevi za novoproduzvedena i korištena vozila u procesima homologacije tipa

vozila i homologacije pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila (u daljnjem tekstu: "dijelovi") u procesu homologacije tipa.

Korištenim vozilom se smatra vozilo od čijeg je prvog registriranja prošlo najmanje tri mjeseca ili koje je prešlo put od najmanje 3.000 km.

Član 2.

Vozila koja su predmet homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila moraju biti prilagođena odvijanju prometa desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja.

Točak (komanda) upravljača, gdje god je to primjenjivo, ne smije biti ugrađen desno od srednje podužne ravni vozila.

Brzinomjer mora pokazivati brzinu kretanja vozila u jedinicama metričkog sistema mjernih jedinica (km/h).

Vozila koja su predmet homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila moraju imati ugrađeno svjetlo zadnje registarske tablice.

Član 3.

Pri homologaciji tipa vozila i novoproduzvenog vozila po postupku homologacije pojedinačnog vozila prihvataju se homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa Ugovornih strana Sporazuma o usvajanju jednoobraznih tehničkih propisa za vozila sa točkovima, opremu i dijelove koji mogu biti ugrađeni i/ili korišteni na vozilima sa točkovima i uvjetima za uzajamno priznavanje dodijeljenih homologacija na osnovu ovih propisa (u daljnjem tekstu: Sporazum o homologaciji iz 1958. godine) prema serijama izmjena i dopuna, i dodacima gdje je to navedeno, i stepenima gdje je to primjenjivo i navedeno, datim u Prilogu 1. ove odluke.

Prihvataju se i homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa Ugovornih strana Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema kasnijim dodacima iste serije izmjena i dopuna i kasnijim serijama izmjena i dopuna, u istom ili višem stepenu gdje je to primjenjivo, te višim stepenima iste serije izmjena i dopuna gdje je to primjenjivo.

Prihvataju se i homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa prema odgovarajućim EU direktivama (pravilnicima) u skladu sa izmjenama i dopunama navedenim u koloni "EU direktiva (pravilnik) - izmjena/dopuna" tabele u Prilogu 3. ove odluke, ili kasnijim.

Član 4.

Pri homologaciji korištenog vozila prihvataju se homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji/homologacijske oznake) koja su dodijelili nadležni organi Ugovornih strana Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema serijama izmjena i dopuna, i dodacima gdje je to navedeno, i stepenima gdje je to primjenjivo i navedeno, datim u Prilogu 2. ove odluke.

Prihvataju se i homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa Ugovornih strana Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema kasnijim dodacima iste serije izmjena i dopuna i kasnijim serijama izmjena i dopuna, u istom ili višem stepenu gdje je to primjenjivo, te višim stepenima iste serije izmjena i dopuna gdje je to primjenjivo.

Prihvataju se i homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa prema odgovarajućim EU direktivama (pravilnicima) u skladu sa izmjenama i dopunama navedenim u koloni "EU direktiva (pravilnik) - izmjena/dopuna" tabele u Prilogu 4. ove odluke, ili kasnijim.

Član 5.

Za tip vozila i njegove varijante i izvedbe za koji je proveden jedinstveni evropski postupak homologacije tipa vozila ("WVTA-Whole Vehicle Type Approval") i dodijeljen propisani certifikat, te pojedinačno vozilo pripadnika tako odobrenog tipa vozila, u procesu homologacije tipa vozila i homologacije pojedinačnog vozila se ne zahtijeva posjedovanje homologacijskih odobrenja (saopćenja o homologaciji) prema UNECE pravilniku br. 35 i UNECE pravilniku br. 68.

Član 6.

Nisu dozvoljene oznake visoke uočljivosti (eng. "conspicuity marking") bijele boje na zadnjoj strani vozila.

Član 7.

Vozila kategorija L₆ i L₇ moraju ispunjavati tehničke zahtjeve za vozila kategorija L₂ i L₅, respektivno.

Član 8.

Vozila kategorija L₂, L₄, L₅ i L₆, u pogledu broja i načina ugradnje svjetlosno-signalnih uređaja moraju ispunjavati zahtjeve

direktive Evropske unije 93/92/EC, dopunjene direktivom Evropske unije 2000/73/EC, ili direktive Evropske unije 2009/67/EC, ili kasnije.

Član 9.

Ukoliko pri homologaciji pojedinačnog vozila pripadnika tipa za koji je proveden jedinstveni postupak homologacije tipa vozila, predviđen za zemlje Evropske unije (eng. "WVTA-Whole Vehicle Type Approval"), podnositelj zahtjeva priloži izjavu o usklađenosti (COC dokument, eng. "Certificate of Conformity"), ista se može prihvatiti:

- za vozila kategorija M, N i O, novoproduzvena ili korištena, ako je dodijeljena prema odredbama direktive Evropske unije 2007/46/EC ili kasnijom, i ako, gdje je primjenjivo, nivoi ispušne emisije i buke zadovoljavaju zahtjeve ove odluke;
- za vozila kategorije L, novoproduzvena ili korištena, ako je dodijeljena prema odredbama direktive Evropske unije 2002/24/EC ili kasnijom, i ako nivoi ispušne emisije i buke zadovoljavaju zahtjeve ove odluke (u pogledu ispušne emisije: za korištena 2002/51/EC, za novoproduzvena 2002/51/EC "B", odnosno 2002/51/EC "II"; u pogledu buke: 97/24/EC Ch.9).

Član 10.

U postupku homologacije tipa vozila i pojedinačnog vozila kategorije M₁ mogu se prihvatiti homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) po postupku univerzalne međunarodne homologacije tipa vozila (eng. "U-IWVTA" - "Universal - International Whole Vehicle Type Approval") koja su dodijelili nadležni organi Ugovornih strana Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema UNECE pravilniku br. 0, kao i izjava o usklađenosti (eng. "DoC" - "Declaration of Conformance"), sve na način uređen predmetnim pravilnikom i ovom odlukom.

Član 11.

Pri homologaciji dijelova vozila prihvataju se homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) koja su dodijelili nadležni organi Ugovornih strana Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema serijama izmjena i dopuna, i dodacima gdje je to navedeno, datim u Prilogu 5. ove odluke.

Prihvataju se i homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa Ugovornih strana Sporazuma o homologaciji iz 1958. godine prema kasnijim dodacima iste serije izmjena i dopuna i kasnijim serijama izmjena i dopuna.

Prihvataju se i homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena od nadležnih organa prema odgovarajućim EU direktivama (pravilnicima) u Prilogu 5. ove odluke, a ako su navedene izmjene i dopune, onda dodijeljena barem u skladu sa odredbama tih izmjena i dopuna.

Član 12.

Za vozila proizvedena i ispitana po propisima različitim od UNECE pravilnika i EU direktiva (pravilnika) i za koja ne postoji ovlašten uvoznik u Bosni i Hercegovini će se provesti provjera usklađenosti prema proceduri koju propiše Administrativno tijelo za poslove homologacije ili će se priznati izvještaji o provjeri usklađenosti od organizacija u inostranstvu sa kojima postoji ugovor o saradnji.

Član 13.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o najnižim tehničkim zahtjevima za novoproduzvena i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16).

Izuzetno, vozila koja su na teritoriju Bosne i Hercegovine dospjela ili je njihova narudžba izvršena do dana stupanja na snagu ove odluke moraju na dan prijave za carinjenje, najkasnije 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke, ispunjavati zahtjeve prema Odluci o najnižim tehničkim zahtjevima za novoprodukcijom i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa ("Službeni glasnik BiH", broj 17/16), za šta je potrebno priložiti odgovarajuće dokaze.

Određbe koje se odnose na homologaciju dijelova vozila će se primjenjivati od datuma navedenih u Prilogu 5. ove odluke.

Član 14.

Ova odluka stupa na snagu 01.06.2019. godine i objaviće se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-05-02-2-850/19

18. marta 2019. godine

Sarajevo

Zamjenik ministra

Saša Dalipagić, s. r.

Prilog 1.

TEHNIČKI ZAHTJEVI ZA NOVOPROIZVEDENA VOZILA

Opis	UNECE pravilnik	Serijska izmjena i dopuna	Kategorija vozila
Glavna svjetla "R ₂ " i/ili "HS1"	1	1/01	M, N
Katadipteri	3	3/02	L, M, N, O
Svjetla zadnje registarske tablice	4	4/00	M, N, O
Glavna svjetla "SB"	5	5/02	M, N
Pokazivači smjera	6	6/01	L, M, N, O
Poziciona svjetla, kočna svjetla	7	7/02	L, M, N, O
Gabaritna svjetla			M, N, O
Glavna svjetla "H1", "H2", ...	8	8/04	M, N
Buka	9	9/06	L ₂ , L ₄ , L ₅
Elektromagnetska kompatibilnost	10	10/02	L, M, N, O
Brave i šarke	11	11/02	M ₁ , N ₁
Kočenje	13	13/09	M, N, O
	13-H	13-H/00	
Priključci sigurnosnih pojaseva	14	14/04	M, N
Sigurnosni pojasevi	N ₁	16/04-dod. 14 ¹	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ ,
	Vozila ostalih kategorija	16/04-dod. 12 ¹	M, N, O
Sjedišta	17	17/06	M ₁ , M ₂ ² , M ₃ ² , N
Neovlašteno korištenje	M ₁ i N ₁ ³	18/02	M, N
	Vozila ostalih kategorija ⁴	18/01	
Prednja svjetla za maglu	19	19/02	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Glavna svjetla "H4"	20	20/02	M, N
Unutrašnja opremljenost	21	21/01	M ₁
Svjetla za vožnju unazad	23	23/00	M, N, O
Bočna manevarska svjetla			M, N
Opacitivnost: motor i vozilo	24	24/03	L, M, N
Naslani za glavu	25	25/04	M ₁ ⁵
Vanjske izbočine	26	26/02	M ₁
Sirene i njihova ugradnja	28	28/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , M, N
Pneumatici	30	30/02	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Glavna svjetla "HSB"	31	31/02	M, N
Raspored nožnih komandi	35	35/00	M ₁
Opća konstrukcija (autobusi)	36	36/03 ²⁵	M ₂ , M ₃
Sijalice	37	37/03	L, M, N, O
Zadnja svjetla za maglu	38	38/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Brzinomjer	39	39/00	L, M, N
Emisija	40	40/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Buka	41	41/03	L ₃
Sigurnosna stakla	43	43/00	L, M, N, O
Ugradnja i komponente	retrovizori	46/01 ⁸	L*, M, N
	drugi uređaji za posredno osmatranje	46/02 ⁸	
Emisija	47	47/00	L ₁ , L ₂
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja	48	48/01	M, N, O
Emisija	49	49/06	M, N*, ³²
Svjetlosno-signalni uređaji (osim glavnih svjetala)	50	50/00	L
Buka	51	51/02	M, N
Opća konstrukcija (autobusi)	52	52/01 ²⁵	M ₂ , M ₃
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja	53	53/01	L ₃
Pneumatici	54	54/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Vučni uređaji	55	55/00	M*, N ¹⁰ , O
Glavna svjetla	56	56/00	L ₁ , L ₂
Glavna svjetla	57	57/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Zaštita od podljetanja sa zadnje strane	58	58/01	N ₂ ¹¹ , N ₃ ¹¹ , O ₃ ¹² , O ₄ ¹²
Vanjske izbočine	61	61/00	N
Buka	63	63/01	L ₁
Posebna upozoravajuća svjetla	65	65/00	L, M, N, O
Vozila sa pogonom na TNG ("LPG")	67	67/01	M ¹³ , N ¹³

Mjerenje najveće brzine		68	68/00	M ₁ , N ₁
Table za obilježavanje sporih vozila		69	69/01	M, N, O
Table za obilježavanje teških i dugih vozila		70	70/01	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O ¹⁴
Glavna svjetla "HS ₁ "		72	72/00	L ₃ , L ₄ , L ₅
Bočna zaštita vozila		73	73/00	N ₂ ¹⁵ , N ₃ ¹⁵ , O ₃ ¹⁵ , O ₄ ¹⁵
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		74	74/01	L ₁
Pneumatici		75	75/00	L ¹⁶
Glavna svjetla		76	76/00	L ₁ , L ₂
Kočenje vozila		78	78/02	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Upravljački mehanizam		79	79/01	M, N, O
Sjedišta (autobusi)		80	80/01	M ₂ [*] , M ₃ ¹⁷
Retrovizori		81	81/00	L ¹⁸
Glavna svjetla "HS ₂ "		82	82/00	L ₁ , L ₂
Emisija plinovitih zagađivača		83	83/07	M ₁ , M ₂ , N ₁ , N ₂ ¹⁹
Mjerenje potrošnje goriva		84	84/00	M ₁ [*] , N ₁ ²⁰
Mjerenje neto snage		85	85/00	M, N ³⁶
Svjetla za dnevnu vožnju		87	87/00	L, M, N
Ograničavač brzine	"SLD" ("SLF")	89	89/00	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
Bočna svjetla za označavanje		91	91/00	M, N, O
Prednja zaštita od podljetanja		93	93/00	N ₂ [*] , N ₃ ²¹
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara		94	94/01	M ₁ [*]
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara		95	95/02	M ₁ [*] , N ₁ ²³
Glavna svjetla sa praznjenjem u gasu		98	98/00	M, N, L ₃
Svjetlosni izvori sa praznjenjem u gasu		99	99/00	M, N, L ₃
Vozila na baterijski el. pogon		100	100/00	M, N
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije		101	101/00	M ₁ , N ₁
Retro-reflektujuće konturne oznake		104	104/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
Vozila za prijevoz opasnih materija		105	105/03	N ²⁴ , O ₂ ²⁴ , O ₃ ²⁴ , O ₄ ²⁴
Opća konstrukcija (autobusi)		107	107/00 ²⁵	M ₂ , M ₃
Vozila s pogonom na KPP/TPP ("CNG" / "LNG")		110	110/00	M [*] , N ²⁶
Glavna svjetla asimetrična		112	112/00	L, M, N
Glavna svjetla simetrična		113	113/00	L
Posebni sistemi za naknadnu ugradnju TNP/KPP ("LPG"/"CNG")		115	115/00	M, N
Neovlašteno korištenje		116	116/00	M ₁ , N ₁
Pneumatici	S - buka (C1 ²⁷ , C2 ²⁸ , C3 ²⁹)	117	117/01	M, N, O ³⁰
Gorivost materijala		118	118/00	M ₃ (klasa II i III) ³¹
Ugaona svjetla		119	119/00	M, N
Simboli (komande, kontrolne lampe, indikatori)		121	121/00	M, N
Prednji prilagodljivi svjetlosni sistemi ("AFS")		123	123/00	M, N

Prilog 2.

TEHNIČKI ZAHTEJEVI ZA KORIŠTENJA (POLOVNA) VOZILA

Opis		UNECE pravilnik	Serijska izmjena i dopuna	Kategorija vozila
Glavna svjetla "R ₂ " i/ili "HS1"		1	1/00	M, N
Katadipteri		3	3/02	L, M, N, O
Svjetla zadnje registrarske tablice		4	4/00	M, N, O
Glavna svjetla "SB"		5	5/02	M, N
Pokazivači smjera		6	6/00	L, M, N, O
Poziciona svjetla, kočna svjetla		7	7/02	L, M, N, O
Gabaritna svjetla				M, N, O
Glavna svjetla "H1", "H2", ...		8	8/04	M, N
Buka		9	9/05	L ₂ , L ₄ , L ₅
Elektromagnetska kompatibilnost		10	10/01	L, M, N, O
Brave i šarke		11	11/02	M ₁ , N ₁
Kočenje		13	13/06	M, N, O
		13-H	13-H/00	
Priključci sigurnosnih pojaseva		14	14/03	M, N
Sigurnosni pojasevi	N _I	16	16/04	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
	Vozila ostalih kategorija			
Sjedišta		17	17/04	M ₁ , M ₂ ² , M ₃ ² , N
Neovlašteno korištenje	M _I i N _I	18	18/02	M ³ , N ³
	Vozila ostalih kategorija ⁴		18/01	
Prednja svjetla za maglu		19	19/02	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Glavna svjetla "H4"		20	20/00	L, M, N
Unutrašnja opremljenost		21	21/01	M _I
Svjetla za vožnju unazad		23	23/00	M, N, O
Opacitivnost: motor i vozilo		24	24/03	L, M, N
Nasloni za glavu		25	25/03	M _I ⁵
Vanjske izbočine		26	26/02	M _I
Sirene i njihova ugradnja		28	28/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , M, N
Pneumatici		30	30/02	M _I , N _I , O _I , O ₂ ⁶
Glavna svjetla "HSB"		31	31/02	M, N
Raspored nožnih komandi		35	35/00	M _I
Opća konstrukcija (autobusi)		36	36/03 ²⁵	M ₂ , M ₃

Sijalice		37	37/03	L, M, N, O
Zadnja svjetla za maglu		38	38/00	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Brzinomjer		39	39/00	L, M, N
Emisija		40	40/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Buka		41	41/02	L ₃
Sigurnosna stakla		43	43/00	L, M, N, O
Posredno osmatranje (retrovizori)		46	46/01 ⁸	L ⁷ , M, N
Emisija		47	47/00	L ₁ , L ₂
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		48	48/01	M, N, O
Emisija		49	49/03 "B1"	M ₂ , M ₃ , N ^{9,33}
Svjetlosno-signalni uređaji (osim glavnih svjetala)		50	50/00	L
Buka		51	51/02	M, N
Opća konstrukcija (autobusi)		52	52/01 ²⁵	M ₂ , M ₃
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		53	53/00	L ₃
Pneumatici		54	54/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Vučni uređaji		55	55/00	N ₂ ¹⁰ , N ₃ ¹⁰ , O
Glavna svjetla		56	56/00	L ₁ , L ₂
Glavna svjetla		57	57/01	L ₃ , L ₄ , L ₅
Zaštita od podlijetanja sa zadnje strane		58	58/01	N ₂ ¹¹ , N ₃ ¹¹ , O ₃ ¹² , O ₄ ¹²
Zamjenski sistemi za smanjenje buke		59	59/00	M ₁ , N ₁
Vanjske izbočine		61	61/00	N
Buka		63	63/00	L ₁
Posebna upozoravajuća svjetla		65	65/00	L, M, N, O
Vozila sa pogonom na TNG ("LPG")		67	67/01	M ¹³ , N ¹³
Mjerenje najveće brzine		68	68/00	M ₁ , N ₁
Table za obilježavanje sporih vozila		69	69/01	N, O
Table za obilježavanje teških i dugih vozila		70	70/01	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O ¹⁴
Glavna svjetla "HS ₁ "		72	72/00	L ₃ , L ₄ , L ₅
Bočna zaštita vozila		73	73/00	N ₂ ¹⁵ , N ₃ ¹⁵ , O ₃ ¹⁵ , O ₄ ¹⁵
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		74	74/00	L ₁
Pneumatici		75	75/00	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Glavna svjetla		76	76/00	L ₁ , L ₂
Kočenje vozila		78	78/02	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Upravljački mehanizam		79	79/01	M, N, O
Sjedišta (autobusi)		80	80/00	M ₂ ¹⁷ , M ₃ ¹⁷
Retrovizori		81	81/00	L ¹⁸
Glavna svjetla "HS ₂ "		82	82/00	L ₁ , L ₂
Emisija plinovitih zagađivača		83	83/06	M ₁ , M ₂ , N ₁ , N ₂ ¹⁹
Mjerenje potrošnje goriva		84	84/00	M ₁ ²⁰ , N ₁ ²⁰
Mjerenje neto snage		85	85/00	M, N ³⁶
Svjetla za dnevnu vožnju		87	87/00	M, N
Ograničavač brzine	"SLD" ("SLF")	89	89/00	M ₃ , N ₂ , N ₃
Zamjenske kočne obloge		90	90/01	M, N, O, L
Bočna svjetla za označavanje *		91	91/00	M, N, O
Zamjenski ispušni sistemi		92	92/00	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Prednja zaštita od podlijetanja		93	93/00	N ₂ ²¹ , N ₃ ²¹
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara		94	94/01	M ₁ ²²
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara		95	95/01	M ₁ ²³ , N ₁ ²³
Glavna svjetla sa pražnjenjem u gasu		98	98/00	M, N, L ₃
Svjetlosni izvori sa pražnjenjem u gasu		99	99/00	M, N, L ₃
Vozila na baterijski el. pogon		100	100/00	M, N
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije		101	101/00	M ₁ , N ₁
Katalitički konvertori		103	103/00	M ₁ , N ₁
Retro-reflektujuća konturne oznake		104	104/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
Vozila za prijevoz opasnih materija		105	105/00	N ²⁴ , O ₂ ²⁴ , O ₃ ²⁴ , O ₄ ²⁴
Opća konstrukcija (autobusi)		107	107/00 ²⁵	M ₂ , M ₃
Obnovljeni pneumatici		108	108/00	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ⁶
Obnovljeni pneumatici		109	109/00	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ⁶
Vozila s pogonom na KPP/TPP ("CNG" / "LNG")		110	110/00	M ²⁶ , N ²⁶
Glavna svjetla asimetrična		112	112/00	L, M, N
Glavna svjetla simetrična		113	113/00	L
Posebni sistemi za naknadnu ugradnju TNG/KPP ("LPG"/"CNG")		115	115/00	M, N

TEHNIČKI ZAHTJEVI ZA NOVOPROIZVEDENA VOZILA

(pregled EU direktiva /pravilnika/ koje se prihvataju)

Opis		UNECE pravilnik	EU direktiva (pravilnik)	
			osnovna	izmjena/dopuna
Glavna svjetla		1	76/761/EEC	1999/17/EC
		5		
		8		
		20		
		31		
		98		
		112		
Izvori svjetlosti		37	76/757/EEC	97/29/EC
		99		
Katadipteri		3	76/757/EEC	97/29/EC
Svjetla zadnje registarske tablice		4	76/760/EEC	97/31/EC
Pokazivači smjera		6	76/759/EEC	1999/15/EC
Poziciona, gabaritna, kočna svjetla		7	76/758/EEC	97/30/EC
Svjetlo za dnevnu vožnju		87		
Bočna svjetla za označavanje		91		
Buka		9	97/24/EC Ch.9	-
		41		
		63		
Elektromagnetska kompatibilnost		10	72/245/EEC	95/54/EC
	(L)		97/24/EC Ch.8	-
Brave i šarke		11	70/387/EEC	98/90/EC
Kočenje		13	71/320/EEC	2002/78/EC
		13-H		
Priključci sigurnosnih pojaseva		14	76/115/EEC	96/38/EC
Sigurnosni pojasevi		16	77/541/EEC	2000/3/EC
Sjedišta		17	74/408/EEC	2005/39/EC
Neovlašteno korištenje		18	74/61/EEC	95/56/EC
Prednja svjetla za maglu		19	76/762/EEC	1999/18/EC
Unutrašnja opremljenost		21	74/60/EEC	2000/4/EC
Svjetla za vožnju unazad		23	77/539/EEC	97/32/EC
Opacitivnost: motor i vozilo		24	72/306/EEC	97/20/EC
Nasloni za glavu		25	78/932/EEC	-
Vanjske izbočine		26	74/483/EEC	79/488/EEC
Sirene i njihova ugradnja	(M, N)	28	70/388/EEC	-
	(L)		93/30/EEC	-
Pneumatici		30	92/23/EEC	2001/43/EC
		54		
		117		
Opća konstrukcija (autobusi)		36	2001/85/EC	-
		52		
		107		
Zadnja svjetla za maglu		38	77/538/EEC	1999/14/EC
Brzinomjer	(M, N)	39	75/443/EEC	97/39/EC
	(L)		2000/7/EC	-
Emisija		40	97/24/EC Ch.5	2002/51/EC "B"
		47		2002/51/EC "II"
Sigurnosna stakla		43	92/22/EEC	-
Retrovizori, posredno osmatranje		46/01	71/127/EEC	88/321/EEC
		46/02	2003/97/EC	-
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		48	76/756/EEC	97/28/EC
Emisija		49	(EC) 595/2009	(EU) 582/2011 ³⁴
Svjetlosno-signalni uređaji		50	97/24/EC Ch.2	-
		56		
		57		
		72		
		76		
		82		
Buka		51	70/157/EEC	92/97/EEC
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		53	93/92/EC	2000/73/EC
		74	(2009/67/EC)	(-)
Vučni uređaji		55	94/20/EC	-
Zaštita od podljetanja sa zadnje strane		58	70/221/EEC	97/19/EC
Vanjske izbočine		61	92/114/EEC	-
Bočna zaštita vozila		73	89/297/EEC	-
Pneumatici		75	97/24/EC Ch.1	-
Kočenje vozila		78	93/14/EEC	-
Upravljački mehanizam		79	70/311/EEC	1999/7/EC
Sjedišta (autobusi)		80	74/408/EEC	96/37/EC
Retrovizori		81	97/24/EC Ch.4	-
Emisija plinovitih zagađivača		83	(EC) 715/2007	(EC) 692/2008 "N"

Mjerenje potrošnje goriva	84	80/1268/EEC	(EU) 2017/1151 "AA"
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije	101		93/116/EEC
Mjerenje neto snage	85	80/1269/EEC	-
Ograničavač brzine	89	92/24/EEC	-
Ugradnja ograničavača brzine		92/6/EEC	2002/85/EC
Prednja zaštita od podlijetanja	93	2000/40/EC	-
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara	94	96/79/EC	-
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara	95	96/27/EC	-
Vozila za prijevoz opasnih materija	105	98/91/EC	-
Ponašanje pri gorenju	118	95/28/EC	-
Simboli (komande, kontrolne lampe, indikatori)	121	78/316/EEC	-

Prilog 4.

TEHNIČKI ZAHTEVI ZA KORIŠTENA (POLOVNA) VOZILA

(pregled EU direktiva /pravilnika/ koje se prihvataju)

Opis		UNECE pravilnik	EU direktiva (pravilnik)	
			osnovna	izmjena/dopuna
Glavna svjetla		1	76/761/EEC	89/517/EEC
		5		
		8		
		20		
		31		
		98		
		112		
Izvori svjetlosti		37	76/757/EEC	-
		99		
Katadioptri		3	76/760/EEC	-
Svjetla zadnje registarske tablice		4	76/759/EEC	-
Pokazivači smjera		6	76/758/EEC	89/277/EEC
Poziciona, gabaritna, kočna svjetla		7	76/758/EEC	89/516/EEC
Svjetlo za dnevnu vožnju		87		
Bočna svjetla za označavanje		91		
Buka		9	97/24/EC Ch. 9	-
		41		
		63		
Elektromagnetska kompatibilnost		10	72/245/EEC	89/491/EEC
	(L)		97/24/EC Ch.8	-
Brave i šarke		11	70/387/EEC	-
Kočenje		13	71/320/EEC	91/422/EEC
		13-H		
Priključci sigurnosnih pojaseva		14	76/115/EEC	90/629/EEC
Sigurnosni pojasevi		16	77/541/EEC	90/628/EEC
Sjedišta		17	74/408/EEC	96/37/EC
Neovlašteno korištenje		18	74/61/EEC	-
Prednja svjetla za maglu		19	76/762/EEC	-
Unutrašnja opremljenost		21	74/60/EEC	78/632/EEC
Svjetla za vožnju unazad		23	77/539/EEC	-
Opacitivnost: motor i vozilo		24	72/306/EEC	89/491/EEC
Nasloni za glavu		25	78/932/EEC	-
Vanjske izbočine		26	74/483/EEC	79/488/EEC
Sirene i njihova ugradnja		28	70/388/EEC	-
	(L ₃ , L ₄ , L ₅)		93/30/EEC	-
Pneumatici		30	92/23/EEC	-
		54		-
		36	2001/85/EC	-
		52		
Opća konstrukcija (autobusi)		107		
		38	77/538/EEC	89/518/EEC
Zadnja svjetla za maglu		39	75/443/EEC	-
	(L)		2000/7/EC	-
Emisija		40	97/24/EC Ch.5	2002/51/EC
		47		
Sigurnosna stakla		43	92/22/EEC	-
Retrovizori (posredno osmatranje)		46	71/127/EEC	88/321/EEC
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		48	76/756/EEC	91/663/EEC
Emisija		49	88/77/EEC	1999/96/EC "B1" ³⁵
			2005/55/EC	2005/78/EC "B1" ³⁵
Svjetlosno-signalni uređaji		50	97/24/EC Ch.2	-
		56		
		57		
		72		
		76		
		82		
Buka		51	70/157/EEC	92/97/EEC
Ugradnja svjetlosno-signalnih uređaja		53	93/92/EC	2000/73/EC

	74		
Vučni uređaji	55	94/20/EC	-
Zaštita od podljetanja sa zadnje strane	58	70/221/EEC	81/333/EEC
Zamjenski sistemi za smanjenje buke	59	70/157/EEC	92/97/EEC
Vanjske izbočine	61	92/114/EEC	-
Bočna zaštita vozila	73	89/297/EEC	-
Pneumatici	75	97/24/EC Ch.1	-
Kočenje vozila	78	93/14/EEC	-
Upravljački mehanizam	79	70/311/EEC	92/62/EEC
Sjedišta (autobusi)	80	74/408/EEC	96/37/EC
Retrovizori	81	97/24/EC Ch.4	-
Emisija gasovitih zagađivača	83	(EC) 715/2007	(EC) 692/2008
Mjerenje potrošnje goriva	84	80/1268/EEC	89/491/EEC
Emisija CO ₂ , potrošnja goriva/el. energije	101		93/116/EEC
Mjerenje neto snage	85	80/1269/EEC	89/491/EEC
Ograničavač brzine	89	92/24/EEC	-
Ugradnja ograničavača brzine		92/6/EEC	-
Zamjenske kočne obloge	90	71/320/EEC	98/12/EC
Zamjenski ispušni sistemi	92	97/24/EC Ch.9	-
Prednja zaštita od podljetanja	93	2000/40/EC	-
Zaštita putnika u slučaju čeonog sudara	94	96/79/EC	-
Zaštita putnika u slučaju bočnog udara	95	96/27/EC	-
Katalitički konvertori	103	70/220/EEC	98/69/EC
Vozila za prijevoz opasnih materija	105	98/91/EC	-

NAPOMENE I OBJAŠNJENJA UZ PRILOGE OD 1. DO 4.

1. Za komponente i posebne tehničke jedinice se prihvataju homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 16 serija izmjena i dopuna 04 (16/04).
2. Odnosi se na sjedišta onih vozila kategorija M₂ i M₃ koja nisu obuhvaćena UNECE pravilnikom br. 80.
3. Prihvataju se za vozila kategorija M₁ i N₁ homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena prema dijelu I UNECE pravilnika br. 116 u njegovom izvornom obliku (116/00).
4. Ako su ugrađeni uređaji za zaštitu od neovlaštene upotrebe.
5. Vozila kategorije M₁ homologizirana prema UNECE pravilniku br. 17 s oznakom "RA" ne moraju biti homologizirana prema ovom UNECE pravilniku.
6. Pneumatici homologizirani po ovom UNECE pravilniku namijenjeni su prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila navedenih kategorija.
7. Primjenjuje se na vozila koja imaju karoseriju koja djelimično ili potpuno okružuje vozača.
8. Dio ugrađenih retrovizora ili svi ugrađeni retrovizori mogu nositi homologacijsku oznaku opisanu u UNECE pravilniku br. 46 u njegovom izvornom obliku (46/00) ili dopunjenom serijom izmjena i dopuna 01 (46/01).
9. Na način kako je područje primjene definirano u odgovarajućem UNECE pravilniku br. 49.
10. Primjenjuje se samo na vozila opremljena uređajem za spajanje vučnih i priključnih vozila.
11. Ne primjenjuje se na vučne jedinice zglobnih vozila i vozila kod kojih je uređaj za zaštitu od podljetanja sa zadnje strane nekompatibilan sa svrhom njihovog korištenja.
12. Ne primjenjuje se na priključna vozila posebno konstruirana i izrađena za prijevoz veoma dugih tereta koji se ne mogu dijeliti uzdužno (vangabaritni tereti) i na priključna vozila kod kojih je uređaj za zaštitu od podljetanja sa zadnje strane nekompatibilan sa svrhom njihovog korištenja.
13. Primjenjuje se samo na vozila opremljena posebnom opremom za korištenje tečnog naftnog plina (TNG / eng. "LPG") u njihovom pogonskom sistemu.
14. Zglobna vozila kategorija M₂ i M₃, klase II ili III; vozila kategorije N₂ najveće dozvoljene mase iznad 7.500 kg i vozila kategorije N₃ (osim tegljača za poluprikolice); vozila kategorija O₁, O₂ i O₃ dužine veće od 8 m (uključujući rudu u slučaju prikolice) i O₄.
15. Ne primjenjuje se na tegljače za poluprikolice i vozila konstruirana i izrađena u posebne svrhe gdje iz praktičnih razloga nije moguće namjestiti bočnu zaštitu.
16. Ne odnosi se na pneumatike konstruirane isključivo za upotrebu van puteva ("off-road") označene sa "NHS" ("Not for Highway Service") i na tipove pneumatika konstruirane isključivo za takmičenja.
17. Primjenjuje se na vozila klase II, III i B. Prihvataju se i saopćenja o homologaciji dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 17.
18. Primjenjuje se na vozila koja nemaju karoseriju koja djelimično ili potpuno okružuje vozača.
19. Na način kako je područje primjene definirano u odgovarajućem UNECE pravilniku br. 83.
20. Primjenjuje se samo na vozila najveće tehnički dozvoljene ukupne mase manje od 2.000 kg. Prihvataju se homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 101 u njegovom izvornom obliku (101/00) ili kasnijim serijama izmjena i dopuna.
21. Ne primjenjuje se na terenska vozila kategorija N₂ i N₃ (N₂G i N₃G, respektivno) te na vozila kod kojih je uređaj za zaštitu od podljetanja sa prednje strane nekompatibilan sa svrhom njihovog korištenja.
22. Primjenjuje se na vozila čija najveća tehnički dozvoljena ukupna masa nije veća od 2.500 kg.
23. Primjenjuje se samo na vozila kod kojih udaljenost "R" - tačke najnižeg sjedišta od podloge nije veća od 700 mm kada je vozilo u stanju koje odgovara referentnoj masi.
24. Primjenjuje se samo na vozila namijenjena za prijevoz opasnih tereta.
25. U pogledu opće konstrukcije autobusa prihvataju se homologacijska odobrenja (saopćenja o homologaciji) dodijeljena prema UNECE pravilniku br. 36 serija izmjena i dopuna 03 (36/03) ili UNECE pravilniku br. 52 serija izmjena i dopuna 01 (52/01) ili UNECE pravilniku br. 107 u njegovom izvornom obliku (107/00), a sve u skladu sa njihovim područjima primjene.
26. Primjenjuje se samo na vozila opremljena posebnom opremom za korištenje kompresiranog prirodnog plina (KPP / eng. "CNG") i/ili tečnog prirodnog plina (TPP / eng. "LNG") u njihovom pogonskom sistemu.
27. Pneumatici klase C1 ("C1") su pneumatici konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₁, N₁, O₁ i O₂ i homologizirani u skladu sa UNECE pravilnikom br. 30.
28. Pneumatici klase C2 ("C2") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani u skladu sa UNECE pravilnikom br. 54 i označeni oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom većom ili jednakom "N".
29. Pneumatici klase C3 ("C3") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani u skladu sa UNECE pravilnikom br. 54 i označeni:
 - oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju većom ili jednakom "122";
 - oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom manjom ili jednakom "M".
30. Ne primjenjuje se na pneumatike:
 - konstruirane za privremenu upotrebu (rezervni pneumatici) i označene sa "Temporary use only";
 - sa oznakom nazivnog promjera naplatka manjom ili jednakom "10" (≤ 254 mm), ili većom ili jednakom "25" (≥ 635 mm);
 - konstruirane za takmičenja;
 - namijenjene za ugradnju na cestovna vozila kategorija različitih od M, N i O;

- opremljene dodatnim uređajima u svrhu unapređenja njihovih vučnih osobina;
- sa brzinskom oznakom manjom od 80 km/h (oznaka "F");
- konstruirane isključivo za ugradnju na vozila prvi put registrirana prije 1. oktobra 1990. godine;
- profesionalne terenske (namijenjeni prvenstveno za upotrebu u teškim terenskim uvjetima).
- ³¹ Primjenjuje se na vozila konstruirana za prijevoz više od 22 (dvadeset i dva) putnika, koja nisu konstruirana za prijevoz putnika koji stoje i namijenjena za prijevoz u gradskom prometu (na način kako je to definirano UNECE pravilnikom br. 118 u njegovom izvornom obliku).
- ³² U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvataju se i homologacije dodijeljene prema UNECE pravilniku br. 96 serija izmjena i dopuna 03 (96/03), ili kasnijim serijama izmjena i dopuna, za grupe i nivoe emisije kako je navedeno u sljedećoj tabeli, ili više:
UNECE pravilnik	GRUPA I NIVO EMISIJE	OZNAKA NIVOA EMISIJE
96/03 ili kasnija	Q, R	IV
- ³³ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvataju se i homologacije dodijeljene prema UNECE pravilniku br. 96 serija izmjena i dopuna 02 (96/02), ili kasnijim serijama izmjena i dopuna, za grupe i nivoe emisije kako je navedeno u sljedećoj tabeli, ili više:
UNECE pravilnik	GRUPA I NIVO EMISIJE	OZNAKA NIVOA EMISIJE
96/02 ili kasnija	H, I, J, K	IIIA
	L, M, N, P	IIIB
	Q, R	IV
- ³⁴ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvataju se i homologacije dodijeljene prema Direktivi Evropske unije 97/68/EC kako je izmijenjena i dopunjena sa 2004/26/EC, ili kasnijim, za grupe i nivoe emisije kako je navedeno u sljedećoj tabeli, ili više:
EU direktiva (pravilnik)		GRUPA I NIVO EMISIJE	OZNAKA NIVOA EMISIJE
osnovna	izmjena/dopuna		
97/68/EC	2004/26/EC ili kasnija	Q, R	IV
- ³⁵ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvataju se i homologacije dodijeljene prema Direktivi Evropske unije 97/68/EC, ili kasnijim izmjenama i dopunama, za grupe i nivoe emisije kako je navedeno u sljedećoj tabeli, ili više:
EU direktiva (pravilnik)		GRUPA I NIVO EMISIJE	OZNAKA NIVOA EMISIJE
osnovna	izmjena/dopuna		
97/68/EC	---	H, I, J, K	IIIA
		L, M, N, P	IIIB
		Q, R	IV
- ³⁶ U slučaju vozila specijalne namjene SF-mobilna dizalica³⁷ prihvataju se i homologacije dodijeljene prema UNECE pravilniku br. 120 u njegovom izvornom obliku (120/00) ili kasnijim serijama izmjena i dopuna.
- ³⁷ Pod vozilom specijalne namjene SF-mobilna dizalica, u smislu ove odluke, podrazumijeva se vozilo kategorije N₃, koje nije namijenjeno za prijevoz tereta i opremljeno je dizalicom čiji je moment dizanja veći ili jednak 400 kNm.

Prilog 5

SPISAK OPREME / DIJELOVA ZA KOJE SE PROVODI HOMOLOGACIJA TIPA

Naziv dijela, uređaja ili opreme vozila	UNECE pravilnik		EU direktiva (pravilnik)		Kategorija vozila	Početak primjene (od dana stupanja na snagu ove odluke)
	-	izmjena/dopuna	-	izmjena/dopuna		
Uređaji za ograničavanje kretanja djece (tzv. sjedišta za djecu)	44	44/04 ^{1,2}	77/541/EEC	2005/40/EC	OPREMA	90 dana
	129	-				
Zaštitne kacige i viziri	22	22/05	-	-	OPREMA	
Sigurnosni trokutovi	27	-	-	-	OPREMA	
Posebna upozoravajuća svjetla (rotaciona i ostala posebna upozoravajuća svjetla)	65	-	-	-	L, M, N, O	
Table za obilježavanje sporih vozila	69	69/01	-	-	M, N, O	
Table za obilježavanje teških i dugih vozila	70	70/01	-	-	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ , O	
Retro-reflektujuće konturne oznake	104	-	-	-	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄	
Pneumatici	30	30/02-dod.4	92/23/EEC	2001/43/EC	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂ ³	
Pneumatici	54	-			M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄ ³	
Pneumatici	117	117/01			M, N, O ⁷	
Pneumatici	75	-	97/24/EC Ch.1	-	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅	
Glavna svjetla "R2" i/ili "HS1"	1	-	76/761/EEC	-	M, N	180 dana
Glavna svjetla "SB"	5	-		-	M, N	
Glavna svjetla "H1", "H2", ...	8	-		-	M, N	
Glavna svjetla "H4"	20	-		-	M, N	
Glavna svjetla "HSB"	31	-		-	M, N	
Glavna svjetla s pražnjenjem u gasu (tzv. ksenon)	98	-		-	M, N, L ₃	
Sijalice	37	-		-	L, M, N, O	
Svjetlosni izvori s pražnjenjem u gasu (tzv. ksenon)	99	-		-	M, N, L ₃	
Svjetlosno-signalni uređaji (osim glavnih svjetala)	50	-	97/24/EC Ch.2	-	L	
Glavna svjetla	56	-		-	L ₁ , L ₂	
Glavna svjetla	57	-		-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Glavna svjetla "HS1"	72	-		-	L ₃ , L ₄ , L ₅	
Glavna svjetla	76	-		-	L ₁ , L ₂	
Glavna svjetla ("HS2")	82	-		-	L ₁ , L ₂	
Glavna svjetla asimetrična	112	-	-	-	L, M, N	

Glavna svjetla simetrična	113	-	-	-	L
Katadipteri	3	-	76/757/EEC	-	L ₃ , M, N, O
Svjetla zadnje reg. tablice	4	-	76/760/EEC	-	M, N, O
Pokazivači smjera	6	-	76/759/EEC	-	L ₃ , M, N, O
Poziciona svjetla, gabaritna svjetla, kočna svjetla	7	-	76/758/EEC	-	L ₃ , M, N, O
Prednja svjetla za maglu	19	-	76/762/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N
Svjetla za vožnju unazad	23	-	77/539/EEC	-	M, N, O
Zadnja svjetla za maglu	38	-	77/538/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅ , L ₇ , M, N, O
Svjetla za dnevnu vožnju	87	-	76/758/EEC	-	L ₃ , M, N
Bočna svjetla za označavanje	91	-	76/758/EEC	-	M, N, O
Ugaona svjetla	119	-	-	-	M, N
Prednji prilagodljivi svjetlosni sistemi ("AFS")	123	-	-	-	M, N
Sigurnosni pojasevi	16	-	77/541/EEC	-	L ₂ , L ₄ , L ₅ , L ₆ , L ₇ , M, N, O
Sirene	28	-	70/388/EEC	-	M, N, L ₃ , L ₄ , L ₅
			93/30/EEC	-	L ₃ , L ₄ , L ₅
Sigurnosna stakla	43	-	92/22/EEC	-	L ₃ , M, N, O
Uređaji za posredno osmatranje (retrovizori)	46	-	71/127/EEC	-	L ⁸ , M, N
Uređaji za posredno osmatranje (retrovizori)	81	-	97/24/EC Ch.4	-	L ⁹
Zamjenski sistemi za smanjenje buke (ispušni sistemi i ostali sistemi za smanjenje buke motora)	59	-	70/157/EEC	-	M ₁ , N ₁
Zamjenski ispušni sistemi i katalizatori	92	-	97/24/EC Ch.9	-	L ₁ , L ₂ , L ₃ , L ₄ , L ₅
Katalizatori	103	-	70/220/EEC	-	M ₁ , N ₁
Komponente za TNG ("LPG")	67	67/01 *	-	-	M, N
Komponente za KPG ("CNG")	110	-	-	-	M, N
Posebni sistemi za naknadnu ugradnju TNG/KPG ("LPG"/"CNG")	115	-	-	-	M, N
Zamjenske kočne obloge (kočne pločice i kočne papučice)	90 *	-	71/320/EEC	-	M, N, O
Vučni uređaji	55	-	94/20/EC	-	M, N, O
Zadnji zaštitni branici	58	-	70/221/EEC	-	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
Bočni zaštitni branici	73	-	89/297/EEC	-	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄

¹ Uređaji za ograničavanje kretanja djece grupe 0 i 0+ moraju biti integralni (eng. "integral", fr. "intégral", rus. "цельная конструкция"), izuzev prijenosnih dječijih ležaljki – namijenjenih za prihvaćanje djece u ležećem položaju i postavljanje u vozilu na način da je dječija kičma okomita na srednju podužnu ravan vozila (eng. "carry cot", fr. "nacelle", rus. "детская люлька").

Uređaji za ograničavanje kretanja djece grupe I moraju biti integralni (eng. "integral", fr. "intégral", rus. "цельная конструкция"), izuzev onih opremljenih štitnikom za rasipanje sile zadržavanja duž većeg dijela visine djeteta pri prednjem udaru (eng. "impact shield", fr. "bouclier d'impact", rus. "противоударный экран").

² Svaki uređaj za ograničavanje kretanja djece će biti praćen uputstvom za postavljanje i korištenje na barem jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

³ Pneumatici homologizirani po ovom UNECE pravilniku namijenjeni su prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila navedenih kategorija.

⁴ Pneumatici klase C1 ("C1") su pneumatici konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₁, N₁, O₁ i O₂ i homologizirani u skladu sa UNECE pravilnikom br. 30.

⁵ Pneumatici klase C2 ("C2") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani u skladu sa UNECE pravilnikom br. 54 i označeni oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom većom ili jednakom "N".

⁶ Pneumatici klase C3 ("C3") su pneumatici koji su konstruirani prvenstveno, ali ne isključivo, za vozila kategorija M₂, M₃, N, O₃ i O₄ i homologizirani u skladu sa UNECE pravilnikom br. 54 i označeni:

- oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju većom ili jednakom "122";
- oznakom opterećenja za pojedinačnu ugradnju manjom ili jednakom "121" i brzinskom oznakom manjom ili jednakom "M".

⁷ Ne primjenjuje se na pneumatike:

- konstruirane za privremenu upotrebu (rezervni pneumatici) i označene sa "Temporary use only";
- sa oznakom nazivnog prečnika naplatka manjom ili jednakom "10" (≤ 254 mm) ili većom ili jednakom "25" (≥ 635 mm);
- konstruirane za takmičenje;
- namijenjene za ugradnju na cestovna vozila kategorija različitih od M, N i O;
- opremljene dodatnim uređajima u svrhu unapređenja njihovih vučnih osobina;
- sa brzinskom oznakom manjom od 80 km/h (oznaka "F");
- konstruirane isključivo za ugradnju na vozila prvi put registrirana prije 1. oktobra 1990. godine;
- profesionalne terenske (namijenjeni prvenstveno za upotrebu u teškim terenskim uvjetima).

⁸ Koja imaju karoseriju koja djelimično ili potpuno okružuje vozača.

⁹ Koja nemaju karoseriju koja djelimično ili potpuno okružuje vozača.

¹⁰ Za zamjenske komponente za TNG (eng. LPG) sisteme u upotrebi najniži tehnički zahtjev 67/00.

¹¹ Svako pakiranje zamjenskih kočnih obloga će sadržavati uputstvo za ugradnju na barem jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK

262

Na temelju članka 4.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i članka 36. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 14. ožujka 2019. godine, donijeta je

ODLUKA O ODOBRENJU MAKSIMALNO MOGUĆE SNAGE PRIHVATA IZ NEUPRAVLJIVIH IZVORA ELEKTRIČNE ENERGIJE

1. Odobrava se prijedlog ažurirane maksimalno moguće snage prijehvata iz neupravljivih izvora električne energije u elektroenergetski sustav Bosne i Hercegovine sa stanovišta mogućnosti regulacije sustava, utvrđen dokumentom Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini broj 285-1/19 od 28. veljače 2019. godine, u iznosu:

- 460 MW за вјетроелектране и
- 400 MW за фотонапоне електране.
- 2. У одсуству јединствених критерија за расподелу максимално могуће снаге прихвата из тачке 1. ове Одлуке између Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, Државна регулаторна комисија за електричну енергију позива њихова надлежна тијела да у складу са досадашњом праксом усугласе међусобну расподелу, уз могућност уступања једне технологије у корист друге, али уз поштивање величина дефинираних овом Одлуком.
- 3. Државна регулаторна комисија за електричну енергију, Неовисни оператор система у Босни и Херцеговини и Електропrijenos Босне и Херцеговине биће писаним путем информирани о усуглашеној расподјели, која ће бити релевантна за потребе вођења регистара обновљивих извора електричне енергије.
- 4. Неовисни оператор система у Босни и Херцеговини обавезује се да, у складу са развојем сектора и тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини и регији, континуирано врши потребне анализе и Државној регулаторној комисији за електричну енергију доставља инновираних утемељене приједлоге максималне могуће снаге прихвата из неуправљивих извора електричне енергије.
- 5. Ступањем на снагу ове Одлуке престају да важе Закључци број 05-28-13-330-9/12 од 16. јуна 2012. године.
- 6. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 05-14-2-188-11/18

14. ожујка 2019. године
Тузла

Предсједатељ Комисије
Милорад Тушевљак

На основу члана 4.2 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11) и члана 36. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 14. марта 2019. године, донијета је

ОДЛУКА О ОДОБРЕЊУ МАКСИМАЛНО МОГУЋЕ СНАГЕ ПРИХВАТА ИЗ НЕУПРАВЉИВИХ ИЗВОРА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

1. Одобрава се приједлог ажуриране максимално могуће снаге прихвата из неуправљивих извора електричне енергије у електроенергетски систем Босне и Херцеговине са становишта могућности регулације система, утврђен документом Независног оператора система у Босни и Херцеговини број 285-1/19 од 28. фебруара 2019. године, у износу:
 - 460 MW за вјетроелектране и
 - 400 MW за фотонапоне електране.
2. У одсуству јединствених критерија за расподелу максимално могуће снаге прихвата из тачке 1. ове Одлуке између Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, Државна регулаторна комисија за електричну енергију позива њихова надлежна тијела да у складу са досадашњом праксом усугласе међусобну расподелу, уз могућност уступања једне технологије у корист друге, али уз поштивање величина дефинисаних овом Одлуком.
3. Државна регулаторна комисија за електричну енергију, Независни оператор система у Босни и Херцеговини и

- Електропренос Босне и Херцеговине биће писаним путем информисани о усуглашеној расподјели, која ће бити релевантна за потребе вођења регистара обновљивих извора електричне енергије.
4. Независни оператор система у Босни и Херцеговини обавезује се да, у складу са развојем сектора и тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини и регији, континуирано врши потребне анализе и Државној регулаторној комисији за електричну енергију доставља инновираних утемељене приједлоге максималне могуће снаге прихвата из неуправљивих извора електричне енергије.
5. Ступањем на снагу ове Одлуке престају да важе Закључци број 05-28-13-330-9/12 од 16. априла 2012. године.
6. Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 05-14-2-188-11/18

14. марта 2019. године
Тузла

Предсједатељ Комисије
Милорад Тушевљак

На основу члана 4.2 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11) и члана 36. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 14. марта 2019. године, донијета је

ОДЛУКА О ОДОБРЕЊУ МАКСИМАЛНО МОГУЋЕ СНАГЕ ПРИХВАТА ИЗ НЕУПРАВЉИВИХ ИЗВОРА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

1. Одобрава се приједлог ажуриране максимално могуће снаге прихвата из неуправљивих извора електричне енергије у електроенергетски систем Босне и Херцеговине са становишта могућности регулације система, утврђен документом Независног оператора система у Босни и Херцеговини број 285-1/19 од 28. фебруара 2019. године, у износу:
 - 460 MW за вјетроелектране и
 - 400 MW за фотонапоне електране.
2. У одсуству јединствених критерија за расподелу максимално могуће снаге прихвата из тачке 1. ове Одлуке између Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, Државна регулаторна комисија за електричну енергију позива њихова надлежна тијела да у складу са досадашњом праксом усугласе међусобну расподелу, уз могућност уступања једне технологије у корист друге, али уз поштивање величина дефинираних овом Одлуком.
3. Државна регулаторна комисија за електричну енергију, Независни оператор система у Босни и Херцеговини и Електропrijenos Босне и Херцеговине биће писаним путем информирани о усуглашеној расподјели, која ће бити релевантна за потребе вођења регистара обновљивих извора електричне енергије.
4. Независни оператор система у Босни и Херцеговини обавезује се да, у складу са развојем сектора и тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини и регији, континуирано врши потребне анализе и Државној регулаторној комисији за електричну енергију доставља инновираних утемељене приједлоге максималне могуће снаге прихвата из неуправљивих извора електричне енергије.

Članak 3.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilnicima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-123-1/19

28. veljače 2019. godine

Doboj

Ravnatelj

Tihomir Narić, v. r.

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 8. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ КОРИШЋЕЊА ЈЕДИНСТВЕНОГ ФОРМАТА СЕРТИФИКАТА ОПЕРАЦИЈА И ТИПА ПРОИЗВОДЊЕ**

Члан 1.

(Предмет)

Предмет овог Правилника су измјене и допуне Правилнику о начину коришћења јединственог формата сертификата операција и типа ("Službeni glasnik BiH", broj 105/12).

Члан 2.

(Додавање новог члана 3а.)

У Правилнику додаје се нови члан који гласи:

"Члан 3а

(Накнаде)

Накнаде за издавање сертификата операција и типа производње утврдиће се накнадно Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине а утврђени износ уплаћиваће се на јединствени рачун Трезора институција Босне и Херцеговине".

Члан 3.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Službenom glasniku BiH", а објавиће се и у службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Broj 13-01-29-7-123-1/19

28. фебруара 2019. године

Добој

Директор

Тихомир Нарих, с. р.

На основу члана 16. и члана 61. став (2) Закона о управи ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 8. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ КОРИШЋЕЊА ЈЕДИНСТВЕНОГ ФОРМАТА СЕРТИФИКАТА ОПЕРАЦИЈА И ТИПА ПРОИЗВОДЊЕ**

Члан 1.

(Предмет)

Predmet ovog Pravilnika su izmjene i dopune Pravilniku o načinu korištenja jedinstvenog formata sertifikata operacija i tipa ("Službeni glasnik BiH", broj 105/12).

Član 2.

(Dodavanje novog člana 3a.)

У Правилнику додаје се нови члан који гласи:

"Члан 3а

(Накнаде)

Накнаде за издавање сертификата операција и типа производње утврдиће се накнадно Одлуком Вјећа министара Босне и Херцеговине а утврђени износ уплаћиваће се на јединствени рачун Трезора институција Босне и Херцеговине".

Član 3.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilnicima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-123-1/19

28. februara 2019. godine

Doboj

Direktor

Tihomir Narić, s. r.**265**

Na temelju članka 16. i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 2. i članka 8. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), ravnatelj Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О РЕГИСТРУ ВОЗИЛА**

Чланак 1.

(Предмет)

Predmet ovoga Pravilnika su izmjene i dopune Pravilnika o registru vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 33/13).

Чланак 2.

(Dodavanje novog članka 5a.)

У Правилнику додаје се нови чланак који гласи:

"Чланак 5а

(Накнаде)

Накнада за упис у регистар утврдиће се накнадно Одлуком Вјећа министара Босне и Херцеговине а утврђени износ уплаћиваће се на јединствени рачун Трезора институција Босне и Херцеговине".

Чланак 3.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilnicima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-125-1/19

28. veljače 2019. godine

Doboj

Ravnatelj

Tihomir Narić, v. r.

На основу члана 16. и члана 61. став (2) Закона о управи ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 2. i člana 8. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

**ПРАВИЛНИК
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О
РЕГИСТРУ ВОЗИЛА**

Члан 1.
(Предмет)

Предмет овог Правилника су измјене и допуне Правилника о регистру возила ("Службени гласник БиХ", број 33/13).

Члан 2.
(Додавање новог члана 5а.)

У Правилнику додаје се нови члан који гласи:

"Члан 5а
(Накнаде)

Накнада за упис у регистар утврдиће се накнадно Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине а утврђени износ уплаћиваће се на јединствени рачун Трезора институција Босне и Херцеговине".

Члан 3.
(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 13-01-29-7-125-1/19
28. фебруара 2019. године
Добој

Директор
Тихомир Нарић, с. р.

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 2. i člana 8. Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

**ПРАВИЛНИК
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О
РЕГИСТРУ ВОЗИЛА**

Члан 1.
(Предмет)

Предмет овог Правилника су измјене и допуне Правилника о регистру возила ("Службени гласник БиХ", број 33/13).

Члан 2.
(Додаванје новог члана 5а.)

У Правилнику додаје се нови члан који гласи:

"Члан 5а
(Накнаде)

Накнада за упис у регистар утврдиће се накнадно Одлуком Вјећа министара Босне и Херцеговине а утврђени износ уплаћиваће се на јединствени рачун Трезора институција Босне и Херцеговине".

Члан 3.
(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавит ће се и у службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 13-01-29-7-125-1/19
28. фебруара 2019. године
Добој

Директор
Тихомир Нарић, с. р.

266

Na temelju članka 16. i članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i članka 2. i članka 8. točka b) Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), ravnatelj Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

**ПРАВИЛНИК
О ЗАЈЕДНИЧКОЈ СИГУРНОСНОЈ МЕТОДИ ЗА ОЦЈЕНУ
УСАГЛАШЕНОСТИ СА ЗАХТЈЕВИМА ЗА ДОДЈЕЛУ
ПОТВРДЕ О СИГУРНОСТИ ЗА ОБАВЉАЊЕ УСЛУГА
ЖЕЉЕЗНИЧКОГ ПРИЈЕВОЗА**

Чланак 1.
(Предмет Правилника)

- (1) Ovim Pravilnikom propisuju se zajedničke sigurnosne metode za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza.
- (2) Zajednička sigurnosna metoda za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza obuhvaća:

- a) Postupak i kriterijume navedene u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III za ocjenu ispunjenosti zahtjeva podnijetih od strane željezničkog poduzeća (u daljnjem tekstu: željezničko poduzeće) za izdavanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza kojim se potvrđuje prihvatanje:

- 1) sustava za upravljanje sigurnosti željezničkog poduzeća;
- 2) odredbi usvojenim od strane željezničkog poduzeća radi ispunjenja posebnih zahtjeva potrebnih za sigurno funkcioniranje na relevantnoj mreži. Zahtjevi mogu uključiti primjenu tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila i nacionalnih propisa za sigurnost, prihvatanje certifikata za osoblje i dozvolu za uporabu vozних sredstava koje koristi željezničko poduzeće;
- 3) dokumentacije koja mora biti dostavljena da bi se omogućilo Regulatornom odboru željeznica Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ROŽ BiH) da izda potvrdu o sigurnosti (Dio B) za posebne dijelove mreže. Željezničko poduzeće mora dostaviti ROŽ BiH sljedeću dokumentaciju:

- dokumentacija željezničkog poduzeća koja se odnosi na tehničke specifikacije interoperabilnosti/jedinstvena tehnička pravila ili dijelova tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila i, gdje je relevantno, nacionalne propise o sigurnosti i druge propise primjenljive na njegovo funkcioniranje, njegovog osoblja i vozna sredstva i kako osigurati usaglašenost putem sustava za upravljanje sigurnosti,
- dokumentacija željezničkog poduzeća koja se odnosi na različite kategorije uposlenog osoblja ili unajmljenog pod ugovorom, uključujući dokaz da oni ispunjavaju zahtjeve iz tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila ili nacionalne propise i da su propisno ovlašteni,

- dokumentacija željezničkog poduzeća koja se odnosi na različite vrste vozničkih sredstava koja se koriste u radu, uključujući dokaz da ona ispunjavaju zahtjeve iz tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila ili nacionalne propise i da su propisno ovlaštena,
- b) načela za vršenje nadzora nad usklađenosti sa zahtjevima koje mora da ispuni sustav za upravljanje sigurnosti, nakon što ROŽ BiH izda potvrdu o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza, kako je utvrđeno u Aneksu IV ovoga Pravilnika.

Članak 2.
(Definicije)

"Nadzor" znači mjere koje je odredio ROŽ BiH radi nadziranja stanja sigurnosti nakon što je dodijelio potvrdu o sigurnosti.

Članak 3.

(Postupci za ocjenu zahtjeva)

- (1) Prilikom ocjene zahtjeva za izdavanje dijela A i dijela B potvrde o sigurnosti, nakon stupanja na snagu ovoga Pravilnika, ROŽ BiH primjenjuje postupak dat u Aneksu I ovoga Pravilnika za ocjenu u kojoj mjeri su ispunjeni zahtjevi utvrđeni Instrukcijama za sigurnost i interoperabilnost željezničkog sustava, koji se odnose na izdavanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza.
- (2) Potvrda o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza izdaje se željezničkom poduzeću na temelju kriterijuma za ocjenu ispunjenosti zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza datih u Aneksu II ovoga Pravilnika za Potvrdu o sigurnosti za vrstu i stupanj pokrivenih željezničkih operacija (dio A potvrde o sigurnosti).
- (3) ROŽ BiH će, za željeznička poduzeća koja dolaze iz drugih država i planiraju da vrše željezničke transportne usluge na teritoriju Bosne i Hercegovine, izdati dodani nacionalni certifikat (dio B potvrde o sigurnosti) na temelju kriterijuma za ocjenu ispunjenosti zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti u svrhu udovoljavanja posebnim zahtjevima neophodnim za pružanje usluge sigurnog prijevoza na relevantnoj mreži danih u Aneksu III ovoga Pravilnika.
- (4) Kriterijumi iz stavka (2) i (3) primjenjuju se i u postupku obnavljanja potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza.
- (5) U postupku ocjene ROŽ BiH može prihvatiti da će podnositelj zahtjeva upravljati rizicima putem ugovora s trećim osobama. U ugovorima se također određuje način razmjene informacija koje su potrebne radi osiguravanja sigurne upotrebe vozila, posebno u područjima koja se odnose na upravljanje održavanjem.
- (6) Proizvodi ili usluge koje željezničkim prijevoznicima pružaju ugovoratelji ili dobavljaatelji smatraju se usklađenim sa sigurnosnim zahtjevima ukoliko su ugovoratelji, dobavljaatelji ili proizvodi certificirani sukladno važećim propisima.

Članak 4.
(Nadzor)

Nakon izdavanja potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga prijevoza, ROŽ BiH vrši kontinuirani nadzor nad usklađenosti sa zahtjevima koje mora da ispuni sustav za upravljanje sigurnosti nositelja rješenja za dijelove A i B potvrde o sigurnosti primjenjujući načela nadzora dana u Aneksu IV.

Članak 5.
(Naknade)

Naknade za izdavanje Potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza dijela A i B koje izdaje ROŽ BiH i nadzor nakon izdavanja potvrda o sigurnosti unutar svoje nadležnosti koje nisu određene ovim Pravilnikom utvrđene su Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine a utvrđeni iznos naknada uplaćivat će se na Jedinstven račun Trezora institucija Bosne i Hercegovine.

Članak 6.
(Aneksi)

Sastavnim dijelom ovoga Pravilnika smatraju se: Aneks I - Postupak za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobivanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza dio A i B, Aneks II - Kriterijumi ocjene usklađenosti sa zahtjevima za dobivanje potvrde o sigurnosti dio A u vezi sa sustavom upravljanja sigurnosti željezničkog prijevoznika, Aneks III - Kriterijumi za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobivanje potvrde o sigurnosti dio B i Aneks IV - Načela nadzora nakon dodjele dijela A ili dijela B potvrde o sigurnosti

Članak 7.

(Odredbe o izmenama i dopunama)

Odredbe ovoga Pravilnika biti će podložne izmjenama i dopunama od strane ROŽ BiH, sa ciljem unaprjeđenja učinkovitog željezničkog sustava u BiH.

Članak 8.

(Usklađivanje)

Ovim Pravilnikom o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza se preuzimaju odredbe Uredbe (EU) broj 1158/2010, od 9. prosinca 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza i Direktiva 2004/49/EU, od 29. travnja 2004. godine o sigurnosti na željeznici.

Članak 9.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilcima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-126-1/19

28. veljače 2019. godine

Doboj

Ravnatelj

Tihomir Narić, v. r.

Aneks I

Postupak za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobivanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza dio A i B

- (1) Postupke koje utvrđuje ROŽ BiH za prijem i ocjenu zahtjeva, te za dodjelu potvrde o sigurnosti zasnivaju se na sljedećim okvirnim načelima.
 - a) Uspostavljanje i provjera postupka ocjene
ROŽ BiH razvija strukturane i provjerljive postupke koje provode osobe s odgovarajućim nadležnostima, koje detaljno pregledaju zahtjeve prema kriterijumima ocjene sustava upravljanja sigurnosti utvrđene u Aneksima II i III i bilježe i obrazlažu sve odluke. Ukupni postupak ocjene ROŽ BiH periodično se interno provjerava i stalno poboljšava, kako bi se osigurala njegova trajna uspješnost i učinkovitost.
 - b) Kakvoća postupka ocjene
Pri obradi zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti ROŽ BiH prati kakvoću vlastitog djelovanja u ključnim fazama.

- c) Područje primjene ocjene
Ocjena se provodi na razini sustava upravljanja i zasniva se na postupku provjere istog. Ukoliko se detaljnim pregledom otkriju manjkavosti, ROŽ BiH može koristiti pravo diskrecije i, ovisno od prirode i težine neusklađenosti, navesti točke koje je potrebno poboljšati. Konačno, ROŽ BiH može iskoristiti svoje ovlasti da odbije zahtjev.
Ocjena mora biti:
- 1) odgovarajuća s obzirom na rizike, tip i obujam djelovanja podnositelja zahtjeva,
 - 2) zasnovana na procjenama o ukupnoj sposobnosti željezničkog prijevoznika za sigurno djelovanje, kako je opisano u njegovom sustavu upravljanja sigurnosti.
- d) Vremenski okvir ocjene
ROŽ BiH će bez odlaganja donijeti odluku u svezi zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti, a u bilo kom slučaju ne više od četiri mjeseca nakon podnošenja svih potrebnih informacija i svih dodanih informacija. Ako se od podnositelja zahtjeva zahtijeva da dostavi dodane informacije, takve informacije će biti dostavljene bez odlaganja. ROŽ BiH mora osigurati da su dokazi koje je podnio podnositelj zahtjeva u dovoljnoj mjeri razmatrani. Tijekom faze ocjene ROŽ BiH obavještava željezničkog prijevoznika o najvažnijim problemima i to što je prije moguće.
- e) Donošenje odluka za vrijeme ocjene
Odluka o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti zasniva se na dokazima koje je podnio podnositelj zahtjeva, te na utvrđivanju da li je usklađenost s relevantnim zahtjevima dokazana ili ne.
- (2) ROŽ BiH ocjenjuje da li je zahtjev za izdavanje potvrde o sigurnosti sukladan Uputi o uvjetima za izdavanje Potvrde o sigurnosti za sigurno odvijanje prijevoza u željezničkom prometu.
 - (3) ROŽ BiH posebno ocjenjuje omogućuje li priloženi sažetak priručnika o sustavu upravljanja sigurnosti početnu ocjenu o kakvoći i primjerenosti sustava upravljanja sigurnosti, te odlučuje za koja su područja potrebne dodatne informacije. Kao dio zahtjeva za dodanim informacijama, ROŽ BiH može zatražiti da informacije budu toliko detaljne koliko smatra razumno potrebnim za pomoć pri svojoj ocjeni zahtjeva.
 - (4) Kada se odobri potvrda o sigurnosti, usklađenost sustava za upravljanje sigurnosti aplikanta sa kriterijumima procjene potkrepljuje se dokumentima za svaki kriterijum ocjenjivanja.
 - (5) Kada postupak ocjene usklađenosti zahtijeva pojašnjenje neke točke ili eventualne neusklađenosti, ROŽ BiH mora biti određen po tom pitanju i pomoći podnositelju zahtjeva da razumije stupanj detaljnosti koji se zauzvrat očekuje. U tu svrhu:
 - a) točno navodi relevantne kriterijume i osigurava da je podnositelj zahtjeva jasno razumio utvrđena područja neusklađenosti;
 - b) utvrđuje relevantan dio povezanih propisa, pravila i standarda;
 - c) navodi zbog čega kriterijum ocjene nije ispunjen;
 - d) dogovara daljnje obveze, informacije i sve moguće dopunske dokaze koje je potrebno podnijeti, kako se zahtjeva razinom detaljnosti kriterijuma, te utvrditi šta podnositelj zahtjeva mora učiniti kako bi ispravio manjkavost, kao i vremenski okvir za usklađivanje;
- e) navodi područja koja bi mogla biti podložna daljnjem detaljnom pregledu putem nadzora nakon dodjele potvrde.
- (6) Ako željeznički prijevoznik istovremeno podnosi zahtjev za dio A i dio B potvrde o sigurnosti, ROŽ BiH osigurava da se prvo dodijeli dio A ili da se obje potvrde zajedno dodijele, kako je utvrđeno u Uputi o uvjetima za izdavanje Potvrde o sigurnosti za sigurno odvijanje prijevoza u željezničkom prometu. Ipak, ROŽ BiH utvrđuje postupak o načinu uporabe obrasca zahtjeva (posebno prve stranice za privitke), ukoliko se novi zahtjev istovremeno podnosi za obje potvrde.
 - (7) Opći okvirni postupci za ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu potvrde o sigurnosti također se primjenjuju na zahtjeve za dodjelu dijela B potvrde o sigurnosti.
 - (8) Ocjena zahtjeva za dodjelu dijela B potvrde o sigurnosti, koju je proveo ROŽ BiH, primjenjuje se samo na sposobnost željezničkog prijevoznika da ispunji zahtjeve potrebne za djelovanje na određenoj mreži za koju traži potvrdu koristeći se postupcima koje je uspostavio kako bi dobio dio A potvrde.
 - (9) Kriterijumi ocjene zasnivaju se na pokazivanju da su rezultati primjene postupaka ili procesa za upravljanje djelovanjem na određenoj mreži dokumentirani i da je preuzeta obveza za njihovu provedbu. S toga, kako bi provjerio da li su kriterijumi ispunjeni, ROŽ BiH može zahtijevati od željezničkog poduzeća da podnese primjerak dokumentacije koju namjerava koristiti.
 - (10) ROŽ BiH međusobno surađuje sa drugim nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost kako bi rješavali pitanja neusklađenosti sa kriterijumima ocjene dijela B ili kako bi obrađivali pitanja o zahtjevu za dio B. ROŽ BiH koji ocjenjuje zahtjev za dio B povezuje se s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost koje je izdalo dio A kako bi raspravljali i dogovorili se o eventualnim koracima koje će svako od njih poduzeti radi ispunjavanja kriterijuma ocjene za dio B.
- Aneks II**
Kriterijumi ocjene usklađenosti sa zahtjevima za dobivanje potvrde o sigurnosti dio A u svezi sa sustavom upravljanja sigurnosti željezničkog prijevoznika
Odjeljak A. Mjere za nadzor rizika za sve rizike povezane sa djelatnosti željezničkog prijevoznika
- (1) Uspostavljeni su postupci za utvrđivanje rizika povezanih sa funkcioniranjem željeznice, uključujući one koje neposredno proizilaze iz radnih zadataka, vrste radnog mjesta ili opterećenja poslom, te djelatnosti drugih organizacija/osoba.
 - (2) Uspostavljeni su postupci za razradu i uvođenje mjera nadzora nad rizikom.
 - (3) Uspostavljeni su postupci za praćenje učinkovitosti mjera za nadzor rizika i provedbu promjena prema potrebi.
 - (4) Uspostavljeni su postupci za prepoznavanje potrebe za zajedničkim radom sa drugim subjektima (kao što su upravitelj infrastrukture, željeznički prijevoznici, proizvođač, radionice za održavanje, tijelo nadležno za održavanje, imalac željezničkog vozila, davatelj usluga i subjekt zadužen za nabavu), gdje je moguće, na pitanjima kod kojih su koristili isti pristup koji bi mogao utjecati na uvođenje odgovarajućih mjera za nadzor rizika ROŽ BiH će osigurati:
 - a) da odgovornost za sigurnost funkcioniranja željezničkog sustava i kontrolu rizika na njemu bude na upraviteljima infrastrukture i željezničkim poduzećima, obvezujući ih da primijene potrebne mjere za kontrolu rizika, tamo gdje je potrebno uz

međusobnu suradnju, da primijene nacionalne propise i standarde o sigurnosti, kao i da utvrde svoje sustave za upravljanje sigurnosti.

- b) bez predrasuda prema građanskoj odgovornosti sukladno zakonskim zahtjevima, svaki upravitelj infrastrukture i željezničko poduzeće će biti odgovorni za svoj dio sustava i njegovo sigurno funkcioniranje, uključujući nabavu materijala i izvršavanje usluga prema korisnicima, klijentima, relevantnim radnicima i trećim osobama.
- (5) Uspostavljeni su postupci za dogovorenu dokumentaciju i komunikaciju s mjerodavnim subjektima, uključujući utvrđivanje uloga i odgovornosti svake organizacije koja sudjeluje, te za utvrđivanje načina razmjene informacija.
- (6) Uspostavljeni su postupci za praćenje učinkovitosti tih mjera i za provedbu promjena prema potrebi.

Odjeljak B. Mjere za nadzor rizika povezane s održavanjem i nabavom materijala

- (1) Uspostavljeni su postupci za dobivanje zahtjeva/standarda/postupaka održavanja iz podataka o sigurnosti i iz namjene željezničkih vozila.
- (2) Uspostavljeni su postupci za prilagođavanje razdoblja održavanja sukladno vrstom i obujmom usluga koje se pružaju i/ili iz podataka o željezničkim vozilima.
- (3) Uspostavljeni su postupci za osiguravanje jasnog utvrđivanja odgovornosti za održavanje, utvrđivanja stručne sposobnosti za mjesta održavanja i dodjelu odgovarajuće razine odgovornosti.
- (4) Uspostavljeni su postupci za prikupljanje informacija o nepravilnostima i manjkavostima koje nastaju tijekom svakodnevnog djelovanja, te za izvješćivanje o njima odgovornima za održavanje.
- (5) Uspostavljeni su postupci za utvrđivanje rizika koji nastaju zbog manjkavosti i neusklađenosti konstrukcije ili nepravilnosti u ukupnom stoljeću trajanja za izvješćivanje zainteresiranih strana o istima.
- (6) Uspostavljeni su postupci provjere i nadzora izvršenja i rezultata održavanja radi osiguravanja njihove usklađenosti sa korporativnim standardima.

Odjeljak C. Nadzor rizika povezanog sa uporabom ugovornih usluga i nadzor nad dobavljačima

- (1) Uspostavljeni su postupci za provjeru stručne sposobnosti izvođača radova na temelju ugovornih usluga (uključujući podizvođača) i dobavljača.
- (2) Uspostavljeni su postupci za provjeru i nadzor stupnja sigurnosti i rezultata svih ugovorenih usluga i proizvoda koje je isporučio ugovaratelj ili dobavljač radi utvrđivanja njihove usklađenosti sa zahtjevima utvrđenim u ugovoru.
- (3) Odgovornosti i zadaci koji se odnose na pitanja sigurnosti željeznice jasno su utvrđeni, poznati i raspoređeni između ugovornih strana i među ostalim zainteresiranim stranama.
- (4) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava praćenje svih dokumenata i ugovora povezanih sa sigurnost.
- (5) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da ugovaratelj ili dobavljač provode zadatke povezane sa sigurnosti, uključujući razmjenu informacija povezanih sa sigurnosti, sukladno mjerodavnim zahtjevima utvrđenim u ugovoru.

Odjeljak D. Rizici koji nastaju usljed aktivnosti drugih strana izvan željezničkog sustava

- (1) Uspostavljeni su postupci za prepoznavanje potencijalnih rizika, koji nastaju zbog aktivnosti strana izvan željezničkog sustava, gdje je prikladno i razumno.

- (2) Uspostavljeni su postupci za određivanje mjera nadzora kojima se smanjuju rizici utvrđeni u stavku (1) ovoga odjeljka u mjeri u kojoj se to odnosi na odgovornosti podnositelja zahtjeva.
- (3) Uspostavljeni su postupci praćenja učinkovitosti mjera utvrđenih u stavku (2) ovoga odjeljka i provedbe promjena, gdje je to moguće.

Odjeljak E. Dokumentiranje sustava upravljanja sigurnosti

- (1) Postoji opis aktivnosti u kojem su jasno utvrđeni vrsta, obujam i rizik djelovanja.
- (2) Postoji opis strukture sustava upravljanja sigurnosti, uključujući raspodjelu uloga i odgovornosti.
- (3) Postoji opis postupaka koji se odnose na sustav upravljanja sigurnosti usklađen s vrstom i obujmom usluga koje se pružaju a koje upravitelji infrastrukture i željeznička poduzeća uspostavljaju da bi osigurali da željeznički sustav može da dostigne da su zajednički sigurnosni ciljevi - CSTs minimalno sukladni nacionalnim propisima za sigurnost.

ROŽ BiH će utvrditi obvezujuće nacionalne propise o sigurnosti i osigurat će da oni budu objavljeni i dostupni svim upraviteljima infrastrukture, željezničkim poduzećima, podnositeljima zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti i podnositeljima zahtjeva za izdavanje rješenja za sigurnost, jasnim jezikom koji mogu razumjeti sve zainteresirane strane.

Obvezujući nacionalni propisi o sigurnosti su: propisi koji se odnose na postojeće nacionalne ciljeve o sigurnosti i metode sigurnosti; propisi koji se odnose na zahtjeve o sustavima za upravljanje sigurnosti i izdavanje potvrde o sigurnosti željezničkim poduzećima; propisi koji se odnose na zahtjeve za dozvolu za stavljanje u uporabu i održavanje novih i znatno izmijenjenih voznih sredstava koja još nisu pokrivena sa tehničkim specifikacijama interoperabilnosti/jedinstvenim tehničkim pravilima; propisi u svezi obavijesti za razmjenu voznih sredstava između željezničkih poduzeća, registracijskih sustava i zahtjeva u svezi procedure testiranja; zajednički operativni propisi za željezničku mrežu koja još nije pokrivena tehničkim specifikacijama interoperabilnosti/jedinstvenim tehničkim pravilima, uključujući propise koji se odnose na sustav signalizacije i sustav upravljanja prometom; propisi koji sadrže zahtjeve o dodanim internim operativnim propisima (propisi kompanije) koje moraju utvrditi upravitelji infrastrukture i željeznička poduzeća; propisi koji se odnose na zahtjeve u svezi osoblja koje vrši kritične sigurnosne zadatke, uključujući kriterijume selekcije, zdravstveno stanje i profesionalnu obuku i izdavanje certifikata pošto oni nisu pokriveni u tehničkim specifikacijama interoperabilnosti/jedinstvenim tehničkim pravilima; propisi koji se odnose na istraživanje nesreća i incidenata.

Sustav za upravljanje sigurnosti će ispunjavati sve zahtjeve i sadržati sljedeće elemente:

- a) politika sigurnosti odobrena od strane ravnatelja organizacije i prenjeta svom osoblju;
- b) kvalitativni i kvantitativni ciljevi organizacije za održanje i povećanje sigurnosti, kao i planovi i procedure za postizanje ovih ciljeva;
- c) procedure koje treba da budu sukladne postojećim, novim i izmijenjenim tehničkim i operativnim standardima ili drugim propisanim uvjetima kao što je dato u tehničkim specifikacijama interoperabilnosti, jedinstvenim tehničkim pravilima, nacionalnim propisima o sigurnosti ili u drugim relevantnim propisima i procedurama da bi se osigurala usaglašenost sa standardima i drugim propisanim

- uvjetima tijekom čitavog stoljeća trajanja i funkcioniranja opreme;
- d) procedure i metode za izvršenje procjene rizika i sprovedbe mjera kontrole rizika uvijek kada promjena operativnih uvjeta ili novih materijala nameće nove rizike za infrastrukturu ili operativnu djelatnost (funkcioniranje);
- e) odredbe programa za obuku osoblja i sustava da bi se osiguralo održavanje kompetentnosti osoblja i sukladno tom izvršavali zadaci;
- f) organiziranje pribavljanja potrebnih informacija unutar organizacije i, gdje je odgovarajuće, između organizacija koje rade na istoj infrastrukturi;
- g) procedure i formati koji se odnose na to kako dokumentirati informacije o sigurnosti i označavanje procedure za kontrolu konfiguracije vitalnih informacija koje se odnose na sigurnost;
- h) procedure da bi se osiguralo izvješćivanje, istraga i analiza o nesrećama, incidentima, izbjegnutim i drugim opasnim događajima, kao i poduzimanje potrebnih preventivnih mjera;
- i) odredbe planova aktivnosti i upozorenja i informacije u slučaju opasnosti, dogovorene sa odgovarajućim državnim vlastima;
- j) odredbe periodične interne revizije sustava za upravljanje sigurnosti.
- (4) Popisani su i ukratko objašnjeni postupci i zadaci ključni za sigurnost od važnosti za pojedinu vrstu djelatnost/usluga.

Odjeljak F. Raspodjela odgovornosti

- (1) Postoji opis načina osiguravanja koordinacije aktivnosti sustava upravljanja sigurnosti u organizaciji, a temelji se na dokazanom znanju i glavnim odgovornostima na razini upravljanja.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se garantira da osoblje kome su dodijeljene odgovornosti unutar organizacije posjeduje ovlaštenje, stručnu sposobnost i odgovarajuća sredstva za izvršavanje svojih dužnosti.
- (3) Jasno su utvrđena područja odgovornosti povezanih sa sigurnosti te raspodjela odgovornosti na posebne funkcije koje su sa njima povezane.
- (4) Postoji postupak kojim se garantira da su sigurnosni zadaci jasno utvrđeni i dodijeljeni osoblju sa odgovarajućom stručnom sposobnosti.

Odjeljak G. Osiguravanje nadzora koji provodi uprava na višoj razini

- (1) Postoji opis načina na koji se dodjeljuju odgovornosti za svaki postupak povezan sa sigurnosti u čitavoj organizaciji.
- (2) Postoji postupak za redovito praćenje provedbe zadataka koji osigurava nadležna upravna hijerarhija, koja mora posredovati ako se zadaci ne provode na ispravan način.
- (3) Postoje postupci za prepoznavanje i upravljanje utjecajem ostalih djelatnosti upravljanja na sustav upravljanja sigurnosti.
- (4) Postoje postupci kojima se osigurava odgovornost onih koji imaju ulogu u upravljanju sigurnosti za svoje djelovanje.
- (5) Postoje postupci kojima se dodjeljuju sredstva za provođenje zadatka unutar sustava upravljanja sigurnosti.

Odjeljak H. Uključivanje osoblja i njihovih predstavnika na svim razinama

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava primjerena zastupljenost osoblja i predstavnika osoblja, te savjetovanje sa njima pri utvrđivanju, predlaganju, pregledu i razvoju sigurnosnih aspekata operativnih postupaka koji mogu uključivati osoblje.

- (2) Uključivanje osoblja i postupci savjetovanja se dokumentiraju.

Odjeljak I. Osiguranje stalnog poboljšanja

Uspostavljeni su postupci za osiguranje stalnog poboljšanja sustava upravljanja sigurnosti gdje je to razumno izvodivo, koji uključuju:

- a) postupke za periodične preglede sustava upravljanja sigurnosti, ako se smatraju neophodnim;
- b) postupke za opisivanje mjera praćenja i analize mjerodavnih podataka o sigurnosti;
- c) postupke za opisivanje načina ispravljanja otkrivenih nedostataka;
- d) postupke za opisivanje provedbe novih pravila upravljanja sigurnosti koji se temelje na razvitku i znanstvenim lekcijama;
- e) postupke za opisivanje načina korištenja nalaza unutarnjeg pregleda radi poboljšanja sustava upravljanja sigurnosti.

Odjeljak J. Sigurnosna politika koju je odobrio izvršni ravatelj organizacije i o kojoj je obavijestio svo osoblje

Postoji dokument u kojem je opisana sigurnosna politika organizacije:

- a) o kojoj je obaviješteno svo osoblje i koja mu je stavljena na raspolaganje, npr. putem interneta organizacije;
- b) koja je prikladna vrsti i obujmu usluge;
- c) koju je odobrio izvršni ravatelj organizacije.

Odjeljak K. Kvalitativni i kvantitativni ciljevi organizacije za održavanje i jačanje sigurnosti, te planovi i postupci za postizanje tih ciljeva

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se utvrđuju mjerodavni sigurnosni ciljevi sukladni pravnom okviru, kao i dokument u kojem se navode ti ciljevi.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se utvrđuju mjerodavni sigurnosni ciljevi usklađeni sa vrstom i obujmom djelatnosti željeznice i mjerodavnim rizicima.
- (3) Uspostavljeni su postupci za redovito ocjenjivanje opće razine sigurnosti vezano za korporativne sigurnosne ciljeve organizacije i one koji su utvrđeni na razini države i entiteta.
- (4) Uspostavljeni su postupci redovitog praćenja i revizije operativnih djelatnosti putem:
- (a) prikupljanja mjerodavnih sigurnosnih podataka za utvrđivanje trendova u oblasti performansi sigurnosti i ocjenjivanje usklađenosti s ciljevima;
- b) tumačenja mjerodavnih podataka i provedbe potrebnih promjena.
- (5) Uspostavljeni su postupci željezničkog prijevoznika za razvitak planova i postupaka za postizanje svojih ciljeva.

Odjeljak L. Postupci za ispunjavanje postojećih, novih i izmijenjenih tehničkih i operativnih standarda ili drugih propisanih uvjeta

- (1) Za sigurnosne zahtjeve od važnosti za vrstu i obujam djelovanja, uspostavljeni su postupci za:
- a) prepoznavanje onih zahtjeva i ažuriranje mjerodavnih postupaka kako bi se odražavale njihove izmjene (upravljanje nadzorom izmjena);
- b) njihova provedba;
- c) praćenje njihovog ispunjavanja;
- d) poduzimanje koraka u slučaju uočavanja odstupanja.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da se za predviđenu namjenu koristi pravo osoblje, postupci, određeni dokumenti, oprema i željeznička vozila.

- (3) U sustavu upravljanja sigurnosti uspostavljeni su postupci kojima se osigurava provedba održavanja sukladno mjerodavnim zahtjevima.

Odjeljak M. Postupci i metode za procjenu rizika i provedbu mjera za nadzor rizika u slučaju promjena uvjeta poslovanja ili novi materijali predstavljaju nove rizike za infrastrukturu ili poslovanje

- (1) Uspostavljeni su postupci upravljanja za promjene glede opreme, postupaka, organizacije, popunjavanja osobljem.
- (2) Uspostavljeni su postupci procjene rizika za upravljanje promjenama i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrijednovanje i procjenu rizika.
- (3) Željeznički prijevoznik posjeduje postupke za prenošenje rezultata procjene rizika u druge postupke unutar organizacije i za njihovo saopćavanje mjerodavnom osoblju.

Odjeljak N. Osiguravanje programa osposobljavanja osoblja i sustava za osiguravanje održavanja stručne osposobljenosti osoblja i izvođenja zadataka sukladno njima

- (1) Postoji sustav upravljanja stručnom osposobljenosti, koji uključuje najmanje:
- utvrđivanje znanja i vještina potrebnih za obavljanje zadataka vezanih za sigurnost;
 - načela odabira (zahtijeva se temeljna razina obrazovanja, mentalna i fizička sposobnost);
 - početno osposobljavanje i izdavanje ovlaštenja o stečenom osposobljavanju i vještinama;
 - stalno osposobljavanje i periodično obnavljanje postojećeg znanja i vještina;
 - periodične provjere sposobnosti, gdje je prikladno;
 - posebne mjere u slučaju nesreća/nezgoda ili dužeg odsustva s posla, prema potrebi/gdje je prikladno;
 - posebno osposobljavanje o sustavu upravljanja sigurnosti za osoblje koje je izravno uključeno u osiguravanje djelovanja sustava upravljanja sigurnosti.
- (2) Uspostavljeni su postupci unutar sustava upravljanja osposobljenosti, kojima se osigurava:
- utvrđivanje radnih mjesta na kojima se provode zadaci vezani za sigurnost;
 - utvrđivanje radnih mjesta koja uključuju odgovornosti za donošenje operativnih odluka unutar sustava upravljanja sigurnosti;
 - da osoblje posjeduje potrebno znanje, vještine i sposobnosti (medicinske i psihološke), koje su sukladne njihovim zadacima i da se redovito ponovno osposobljavaju;
 - da se osoblje rasporedi primjereno osposobljenosti za mjerodavne zadatke;
 - praćenje načina na koji se provode zadaci i prema potrebi provedba korektivnih mjera.

Odjeljak O. Mjere za osiguravanje dovoljnog protoka informacija unutar organizacije i, gdje je moguće, između organizacija koje obavljaju djelatnost na istoj infrastrukturi

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da:
- osoblje posjeduje znanje i razumijevanje sustava upravljanja sigurnosti i da su informacije lako dostupne,
 - se odgovarajuća dokumentacija o sustavu upravljanja sigurnosti dodijeli mjerodavnom osoblju koje se bavi sigurnosti.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava:
- da su ključne operativne informacije mjerodavne i valjane;

- da je osoblje upoznato sa njima prije nego što ih primjeni;
- da su raspoložive osoblju i da im se prema potrebi službeno daju njihovi primjerci.

- (3) Postoje mjere za razmjenu informacija među željezničkim prijevoznicima.

Odjeljak P. Postupci i oblici dokumentiranja informacija o sigurnosti i određivanje postupka za nadzor konfiguracije ključnih informacija o sigurnosti

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava točnost, potpunost, dosljednost, razumljivost, odgovarajuća ažuriranost i pravilna dokumentiranost informacija o sigurnosti.
- (2) Uspostavljeni su postupci za:
- oblikovanje, izradu, raspodjelu i upravljanje nadzorom nad izmjenama svih mjerodavnih informacija o sigurnosti;
 - primanje, sakupljanje i pohranjivanje sve mjerodavne dokumentacije/svih mjerodavnih informacija u papirnatom obliku ili drugim sustavom zapisivanja.
- (3) Postoji postupak za nadzor konfiguracije ključnih informacija o sigurnosti

Odjeljak Q. Postupci za osiguravanje prijavljivanja, istrage i analize nesreća, nezgoda, izbjegnute nesreće i ostalih opasnih pojava, te za poduzimanje potrebnih preventivnih mjera

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da se nesreće, nezgode, izbjegnute nesreće i ostale opasne pojave:
- prijave, zabilježe, istraže i analiziraju;
 - prijave ROŽ BiH, kako se zahtijeva mjerodavnim zakonodavstvom.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava:
- da se preporuke RO ŽBiH, tijela za istrage i internih istraga ocjenjuju i provode, prema potrebi ili ako je obvezno;
 - da se mjerodavna izvješća/informacije drugih željezničkih prijevoznika, upravitelja infrastrukture, tijela nadležnih za održavanje i imaoca željezničkih vozila razmotre i uzmu u obzir.
- (3) Uspostavljeni su postupci za uporabu mjerodavnih informacija koje se odnose na istragu i uzroke nesreća, poremećaja, izbjegnutih nesreća i ostalih opasnih pojava, kako bi se iz njih učilo i prema potrebi donijele preventivne mjere.

Odjeljak R. Osiguravanje planova djelovanja, uzbunjivanja i informiranja u slučaju vanrednih situacija

- (1) U dokumentu su utvrđene sve vrste vanrednih situacija, uključujući smetnje u poslovanju i uspostavljeni su postupci za prepoznavanje novih takvih situacija.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da se za svaku vrstu vanredne situacije:
- odmah mogu kontaktirati službe za vanredne situacije;
 - službe za vanredne situacije imaju na raspolaganju sve relevantne podatke unaprijed, kako bi se pripremile odazvati na vanrednu situaciju, kao i tijekom same vanredne situacije.
- (3) U dokumentu su utvrđene i navedene uloge i odgovornosti svih strana.
- (4) Postoje planovi djelovanja, uzbunjivanja i informiranja, koji uključuju:
- postupke uzbunjivanja svog osoblja koje je odgovorno za upravljanje vanrednim situacijama;
 - mjere za saopćavanje istih svim stranama, uključujući upute putnicima u vanrednim situacijama;

- c) mjere za žurno stupanje u vezu s nadležnim osobljem, kako bi isto moglo donijeti sve potrebne odluke.
- (5) Postoji dokument u kome je opisano na koji način su raspoređena sredstva i kako su utvrđeni zahtjevi glede osposobljavanja.
- (6) Uspostavljeni su postupci za što žurniju ponovnu uspostavu normalnih uvjeta djelovanja.
- (7) Uspostavljeni su postupci suradnje s drugim stranama za testiranje planova u slučaju vanrednih situacija u suradnji sa drugim stranama, za osposobljavanje osoblja, testiranje postupka, utvrđivanja slabih točaka i provjere upravljanja potencijalnim vanrednim situacijama.
- (8) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da upravitelj infrastrukture jednostavno i odmah može stupiti u vezu sa nadležnim osposobljenim osobljem (naročito kada su u pitanju usluge u svezi opasnih tvari), koje posjeduje odgovarajuće jezičke vještine.
- (9) Postoji postupak za stupanje u vezu sa tijelom nadležnim za održavanje ili imaoce željezničkih vozila u vanrednim situacijama.

Odjeljak S. Odredbe o redovitoj internoj kontroli sustava upravljanja sigurnosti

- (1) Postoji sustav interne kontrole, koji je neovisan i nepristrasan i djeluje na transparentan način.
- (2) Postoji raspored planiranih internih kontrola, koji se može izmijeniti ovisno od rezultata prijašnjih pregleda i praćenju izvođenja.
- (3) Uspostavljeni su postupci za određivanje i odabir prikladno osposobljenih vršitelja kontrola.
- (4) Uspostavljeni su postupci za:
- a) analiziranje i ocjenjivanje rezultata kontrola;
 - b) preporuku daljnjih mjera koje će se poduzimati;
 - c) praćenje učinkovitosti mjera;
 - d) dokumentiranje provedbe internih kontrola i rezultata kontrola.
- (5) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da su višoj razini u upravnoj hijerarhiji upoznati sa rezultatima interne kontrole i da preuzimaju opću odgovornost za provedbu promjena sustava upravljanja sigurnosti.
- (6) Postoji dokument u kome se prikazuje kako se planiraju interne kontrole u svezi s mjerama rutinskog praćenja, a radi osiguravanja usklađenosti s unutarnjim postupcima i standardima.

Aneks III

Kriterijumi za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobivanje potvrde o sigurnosti dio B UOPĆE

Navedena je usluga za koju se traži dio B potvrde o sigurnosti i postoji opis na koji se način opći postupci željezničkog prijevoznika primjenjuju na razvitak svih uspostavljenih mjera (uključujući i raspoređivanje sredstava) za izvođenje usluge.

Odjeljak A. Usklađenost sa pravilima za pojedinu mrežu

- (1) Postoje dokumenti koji sadrže rezultate koji pokazuju da su posebna pravila i posebni rizici povezani sa djelovanjem na mreži za koju se podnosi zahtjev za dio B potvrde o sigurnosti uzeti u obzir i koji pokazuju da je željeznički prijevoznik u stanju poštivati sva pravila za pojedinu mrežu, te sve izuzetke i odstupanja od tih pravila.
- (2) Utvrđena je povezanost mreže sa drugim stranama uključenim u rad željeznice na dotičnoj mreži.
- (3) Postoje dokumenti u kojima je prikazano na koji način će željeznički prijevoznik surađivati sa upraviteljem infrastrukture (UI) za mrežu i drugim željezničkim

prijevoznicima koji koriste mrežu, uključujući pojedinosti o načinu razmjene informacija.

- (4) Postoje dokumenti u kojima je prikazano na koji način će željeznički prijevoznik djelovati u vanrednim situacijama, uključujući koordinaciju sa upraviteljem infrastrukture i mjerodavnim državnim institucijama.
- (5) Postoje dokumenti u kojima su utvrđena sva posebna pravila za istragu o nesreći/nezgodi i koji pokazuju da je podnositelj zahtjeva sposoban poštivati ih.

Odjeljak B. Usklađenost sa zahtjevima pojedine mreže glede osposobljenosti osoblja

- (1) Dokumentacijom se dokazuje da sustav upravljanja sigurnosti podnosioca zahtjeva sadrži sustav za upravljanje osposobljenosti za:
- a) utvrđivanje kategorija osoblja (uposlenog ili eksterno ugovorenog), koje je uključeno u pružanje usluge; i
 - b) osigurava osposobljenog osoblja za dotičnu mrežu, naročito za ono osoblje koje mora obavljati razne zadatke i prema potrebi osigurati da je za osoblje izdana ovlast.
- (2) Dokumentacijom se dokazuje da postoje mjere za organizaciju svakodnevnog djelovanja osoblja kako bi se osiguralo da se provode zadaci vezani za sigurnost i da su osoblju dodijeljeni odgovarajući zadaci.
- (3) Dokumentacijom se dokazuje sposobnost podnosioca zahtjeva da izradi dokumente koji će se koristiti pri osposobljavanju dotičnog osoblja i njegova sposobnost da osigura točnost i ažuriranost dokumenata, kao i to da su napisani jezikom i terminologijom razumljivima osoblju koje ih mora upotrebljavati.

Odjeljak C. Usklađenost sa zahtjevima određene mreže glede upravljanja željezničkim vozilima

- (1) U dokumentaciji su jasno naznačene vrste željezničkih vozila koja će se koristiti na određenoj mreži i vrste djelatnosti koje će se provoditi.
- (2) U dokumentaciji je prikazano kako željeznički prijevoznik poštiva sva moguća operativna ograničenja za vrstu željezničkih vozila koja će koristiti na mreži.
- (3) U dokumentaciji su utvrđeni i svi dodani zahtjevi u svezi s održavanjem za dotičnu mrežu, te su uspostavljene odgovarajuće mjere za održavanje.
- (4) U dokumentaciji su utvrđeni i svi dodani zahtjevi u svezi sa upravljanjem poremećajima na željezničkim vozilima za dotičnu mrežu, te su uspostavljene i odgovarajuće mjere.

Aneks IV

Načela nadzora nakon dodjele dijela A ili dijela B potvrde o sigurnosti

- (1) Sigurnost u željezničkom sustavu BiH mora biti generalno održavana, i gdje je sa razlogom praktično, stalno unapređivana, uzimajući u obzir razvitak zakonodavstva i tehničkog i naučnog napretka kao i davanja prioriteta prevenciji ozbiljnih nesreća. Propisi o sigurnosti moraju biti doneseni, primijenjeni i na snazi na otvoren i nediskriminirajući način, podstičući razvitak jedinstvenog europskog sustava željezničkog transporta. ROŽ BiH ima ovlasti za: izdavanje, obnavljanje, izmjenu i poništavanje relevantnih dijelova dodijeljenih potvrda o sigurnosti željezničkih poduzeća i provjeru da li su uvjeti i zahtjevi dati u njima ispunjeni i da željeznička poduzeća rade prema važećim zakonima.
- (2) ROŽ BiH primjenjuje načelo proporcionalnosti između mjera provedbe i rizika. Mjere koje poduzima ROŽ BiH kako bi se postigla usklađenost ili pozvalo na odgovornost željezničko poduzeće radi neispunjavanja svojih zakonskih

- обвеза морају бити сразмјерне свим ризичима по сигурност или на могућу тежину неусклађености, укључујући сваку стварну или потенцијалну штету.
- (3) РОЖ БиХ примјењује начело досљедности приступа како би се осигурало да се може користити сличан приступ у сличним околностима ради постизања сличних циљева.
 - (4) Дјелатност надзора коју проводи РОЖ БиХ усмјерена је прије свега на оне дјелатности које по мишљењу РОЖ БиХ-а доводе до најозбиљнијих ризика или у којима су опасност најмање контролиране. У ту сврху, РОЖ БиХ посједује методе и овласти за оцјену svakodневног стања сигурности жељезничког предузећа.
 - (5) РОЖ БиХ одлучује о приоритетима како би ефикасно користио своја средства на најбољи начин. Дјеловање се усресређује на оне који су одговорни за ризик и који су у најбољем положају да га контролирају.
 - (6) РОЖ БиХ примјењује начело транспарентности како би жељезничким пријевозницима помогао да разумију шта се од њих очекује (укључујући шта би требало учинити, а шта не) и шта би они требали очекивати од РОЖ БиХ-а.
 - (7) Одлуке које доноси РОЖ БиХ подложне су судској (законској) анализи. Против одлука РОЖ БиХ може се изјавити жалба Министарству комуникација и промета БиХ ("Службени гласник БиХ", број 52/05).
 - (8) РОЖ БиХ израђује мјере међусобне сарадње са другим националним тијелима задуженим за сигурност жељезничког промета како би између себе размјенивали информације и како би усклађено одговарали на евентуалне повредe сигурности. То је нарочито важно за дио В потврде о сигурности. Поред тога, национална тијела надлежна за сигурност израђују мјере сарадње са другим надлежним тијелима ради измјене информација и израде јединствених приступа питањима повредe сигурности жељезничког промета.

На основу члана 16. и члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02, 102/09 и 72/17) и члана 2. и члана 8. тачка б) Закона о жељезницама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 52/05), директор Регулаторног одбора жељезница Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК О ЗАЈЕДНИЧКОЈ БЕЗБЈЕДНОСНОЈ МЕТОДИ ЗА ОЦЈЕНУ УСАГЛАШЕНОСТИ СА ЗАХТЈЕВИМА ЗА ДОДЈЕЛУ ПОТВРДЕ О БЕЗБЈЕДНОСТИ ЗА ОБАВЉАЊЕ УСЛУГА ЖЕЉЕЗНИЧКОГ ПРЕВОЗА

Члан 1.

(Предмет Правилника)

- (1) Овим Правилником прописују се заједничке безбједносне методе за оцјену усаглашености са захтјевима за додјелу потврде о безбједности за обављање услуга жељезничког превоза.
- (2) Заједничка безбједносна метода за оцјену усаглашености са захтјевима за додјелу потврде о безбједности за обављање услуга жељезничког превоза обухвата:
 - а) Поступак и критеријуме наведене у Анексу I, Анексу II и Анексу III за оцјену испуњености захтјева поднијетих од стране жељезничког превозника (у даљем тексту: жељезничко предузеће) за издавање потврде о безбједности за обављање услуга жељезничког превоза којим се потврђује прихватање:
 - 1) система за управљање безбједности жељезничког предузећа;

- 2) одредби усвојеним од стране жељезничког предузећа ради испуњења посебних захтјева потребних за безбједно функционисање на релевантној мрежи. Захтјеви могу укључити примјену техничких спецификација интероперабилности/јединствених техничких правила и националних прописа за безбједност, прихватање сертификата за особље и дозволу за употребу возних средстава које користи жељезничко предузеће;
- 3) документације која мора бити достављена да би се омогућило Регулаторном одбору жељезница Босне и Херцеговине (у даљем тексту: РОЖ БиХ) да изда потврду о безбједности (Дио Б) за посебне дијелове мреже. Жељезничко предузеће мора доставити РОЖ БиХ следећу документацију:
 - документација жељезничког предузећа која се односи на техничке спецификације интероперабилности/јединствена техничка правила или дијелова техничких спецификација интероперабилности/јединствених техничких правила и, гдје је релевантно, националне прописе о безбједности и друге прописе примјенљиве на његово функционисање, његовог особља и возна средства и како обезбиједити усаглашеност путем система за управљање безбједности,
 - документација жељезничког предузећа која се односи на различите категорије запосленог особља или унајмљеног под уговором, укључујући доказ да они испуњавају захтјеве из техничких спецификација интероперабилности/јединствених техничких правила или националне прописе и да су прописно овлашћени,
 - документација жељезничког предузећа која се односи на различите врсте возних средстава која се користе у раду, укључујући доказ да она испуњавају захтјеве из техничких спецификација интероперабилности/јединствених техничких правила или националне прописе и да су прописно овлашћена,
- б) начела за вршење надзора над усклађеношћу са захтјевима које мора да испуни систем за управљање безбједности, након што РОЖ БиХ изда потврду о безбједности за обављање услуга жељезничког превоза, како је утврђено у Анексу IV овог Правилника.

Члан 2.

(Дефиниције)

"Надзор" значи мјере које је одредио РОЖ БиХ ради надзирања стања безбједности након што је дидијелио потврду о безбједности.

Члан 3.

(Поступци за оцјену захтјева)

- (1) Приликом оцјене захтјева за издавање дијела А и дијела Б потврде о безбједности, након ступања на снагу овог Правилника, РОЖ БиХ примјењује поступак дат у Анексу I овог Правилника за оцјену у којој мјери су испуњени захтјеви утврђени Инструкцијама за

безбједност и интероперабилност железничког система, који се односе на издавање потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза.

- (2) Потврда о безбједности за обављање услуга железничког превоза издаје се железничком предузећу на основу критеријума за оцјену испуњености захтјева за издавање потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза датих у Анексу II овог Правилника за Потврду о безбједности за врсту и степен покривених железничких операција (дио А потврде о безбједности).
- (3) РОЖ БиХ ће, за железничка предузећа која долазе из других држава и планирају да врше железничке транспортне услуге на територији Босне и Херцеговине, издати додатни национални сертификат (дио Б потврде о безбједности) на основу критеријума за оцјену испуњености захтјева за издавање потврде о безбједности у сврху удовољавања посебним захтјевима неопходним за пружање услуге безбједног превоза на релевантној мрежи датих у Анексу III овог Правилника.
- (4) Критеријуми из става (2) и (3) примјењују се и у поступку обнављања потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза.
- (5) У поступку оцјене РОЖ БиХ може прихватити да ће подносилац захтјева управљати ризицима путем уговора с трећим лицима. У уговорима се такође одређује начин размјене информација које су потребне ради обезбјеђивања безбједне употребе возила, посебно у подручјима која се односе на управљање одржавањем.
- (6) Производи или услуге које железничким превозницима пружају уговорачи или добављачи сматрају се усклађеним са безбједносним захтјевима уколико су уговорачи, добављачи или производи сертифицирани у складу са важећим прописима.

Члан 4.

(Надзор)

Након издавања потврде о безбједности за обављање услуга превоза, РОЖ БиХ врши континуирани надзор над усклађености са захтјевима које мора да испуни систем за управљање безбједности носиоца рјешења за дијелове А и Б потврде о безбједности, примјењујући начела надзора дата у Анексу IV.

Члан 5.

(Накнаде)

Накнаде за издавање Потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза дијела А и Б које издаје РОЖ БиХ и надзор након издавања потврда о безбједности у оквирима своје надлежности које нису одређене овим Правилником утврђене су Одлуком Савјета министара Босне и Херцеговине а утврђени износ накнада уплаћиваће се на Јединствен рачун Трезора институција Босне и Херцеговине.

Члан 6.

(Анекси)

Саставним дијелом овог Правилника сматрају се: Анекс I - Поступак за оцјену усклађености са захтјевима за добијање потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза дио А и Б, Анекс II Критеријуми оцјене усклађености са захтјевима за добијање потврде о безбједности дио А у вези са системом управљања безбједности железничког превозника, Анекс III - Критеријуми за оцјену усклађености са захтјевима за добијање потврде о безбједности дио Б и Анекс IV - Начела надзора након додјеле дијела А или дијела Б потврде о безбједности.

Члан 7.

(Одредбе о измјенама и допунама)

Одредбе овог Правилника биће подложне измјенама и допунама од стране РОЖ БиХ, са циљем унапређења ефикасног железничког система у БиХ.

Члан 8.

(Усклађивање)

Овим Правилником о заједничкој безбједносној методи за оцјену усаглашености са захтјевима за додјелу потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза се преузимају одредбе Уредбе (ЕУ) број 1158/2010, од 9. децембра 2010. године о заједничкој безбједносној методи за оцјену усаглашености са захтјевима за додјелу потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза и Директива 2004/49/ЕУ, од 29. априла 2004. године о безбједности на железници.

Члан 9.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 13-01-29-7-126-1/19

28. фебруара 2019. године

Добој

Директор

Тихомир Нарић, с. р.

Анекс I

Поступак за оцјену усклађености са захтјевима за добијање потврде о безбједности за обављање услуга железничког превоза дио А и Б

- (1) Поступке које утврђује РОЖ БиХ за пријем и оцјену захтјева, те за додјелу потврде о безбједности заснивају се на следећим оквирним начелима.
 - а) Успостављање и провјера поступка оцјене РОЖ БиХ развија структуриране и провјерљиве поступке које проводе лица с одговарајућим надлежностима, које детаљно прегледају захтјеве према критеријумима оцјене система управљања безбједности утврђене у Анексима II и III и биљеже и образлажу све одлуке. Укупни поступак оцјене РОЖ БиХ периодично се интерно провјерава и стално побољшава, како би се обезбиједила његова трајна успјешност и ефикасност.
 - б) Квалитет поступка оцјене При обради захтјева за издавање потврде о безбједности РОЖ БиХ прати квалитет властитог дјеловања у кључним фазама.
 - ц) Подручје примјене оцјене Оцјена се проводи на нивоу система управљања и заснива се на поступку провјере истог. Уколико се детаљним прегледом открију мањкавости, РОЖ БиХ може користити право дискреције и, зависно од природе и тежине неусклађености, навести тачке које је потребно побољшати. Коначно, РОЖ БиХ може искористити своја овлашћења да одбије захтјев.
- Оцјена мора бити:
 - 1) одговарајућа с обзиром на ризике, тип и обим дјеловања подносиоца захтјева,
 - 2) заснована на процјенама о укупној способности железничког превозника за безбједно дјеловање, како је описано у његовом систему управљања безбједности.
- д) Временски оквир оцјене

РОЖ БиХ ће без одлагања донијети одлуку у вези захтјева за издавање потврде о безбједности, а у било ком случају не више од четири мјесеца након подношења свих потребних информација и свих додатних информација. Ако се од подносиоца захтјева захтијева да достави додатне информације, такве информације ће бити достављене без одлагања. РОЖ БиХ мора обезбједити да су докази које је подnio подносилац захтјева у довољној мјери разматрани. Током фазе оцјене РОЖ БиХ обавјештава жељезничког превозника о најважнијим проблемима и то што је прије могуће.

- e) Доношење одлука за вријеме оцјене
Одлука о прихватању или одбијању захтјева за издавање потврде о безбједности заснива се на доказима које је подnio подносилац захтјева, те на утврђивању да ли је усклађеност с релевантним захтјевима доказана или не.
- (2) РОЖ БиХ оцјењује да ли је захтјев за издавање потврде о безбједности у складу с Упутством о условима за издавање Потврде о безбједности за безбједно одвијање превоза у жељезничком саобраћају.
- (3) РОЖ БиХ посебно оцјењује омогућава је ли приложени резиме приручника о систему управљања безбједности почетну оцјену о квалитету и примјерености система управљања безбједности, те одлучује за која су подручја потребне додатне информације. Као дио захтјева за додатним информацијама, РОЖ БиХ може затражити да информације буду толико детаљне колико сматра разумно потребним за помоћ при својој оцјени захтјева.
- (4) Када се одобри потврда о безбједности, усклађеност система за управљање безбједности апликанта са критеријумима процјене поткрепљује се документима за сваки критеријум оцјењивања.
- (5) Када поступак оцјене усклађености захтијева појашњење неке тачке или евентуалне неусклађености, РОЖ БиХ мора бити одређен по том питању и помоћи подносиоцу захтјева да разумије степен детаљности који се заузврат очекује. У ту сврху:
 - a) тачно наводи релевантне критеријуме и обезбјеђује да је подносилац захтјева јасно разумио утврђена подручја неусклађености;
 - b) утврђује релевантан дио повезаних прописа, правила и стандарда;
 - ц) наводи због чега критеријум оцјене није испуњен;
 - д) договара даље обавезе, информације и све могуће допунске доказе које је потребно поднијети, како се захтијева нивоом детаљности критеријума, те утврдити шта подносилац захтјева мора учинити како би исправио мањкавост, као и временски оквир за усклађивање;
 - e) наводи подручја која би могла бити подложна даљем детаљном прегледу путем надзора након додјеле потврде.
- (6) Ако жељезнички превозник истовремено подноси захтјев за дио А и дио Б потврде о безбједности, РОЖ БиХ обезбјеђује да се прво додијели дио А или да се обје потврде заједно додијеле, како је утврђено у Упутству о условима за издавање Потврде о безбједности за безбједно одвијање превоза у жељезничком саобраћају. Ипак, РОЖ БиХ утврђује поступак о начину употребе обрасца захтјева (посебно прве странице за прилоге), уколико се нови захтјев истовремено подноси за обје потврде.

- (7) Општи оквирни поступци за оцјењивање захтјева за додјелу потврде о безбједности такође се примјењују на захтјеве за додјелу дијела Б потврде о безбједности.
- (8) Оцјена захтјева за додјелу дијела Б потврде о безбједности, коју је провео РОЖ БиХ, примјењује се само на способност жељезничког превозника да испуни захтјеве потребне за дјеловање на одређеној мрежи за коју тражи потврду користећи се поступцима које је успоставио како би добио дио А потврде.
- (9) Критеријуми оцјене заснивају се на показивању да су резултати примјене поступака или процеса за управљање дјеловањем на одређеној мрежи документовани и да је преузета обавеза за њихово провођење. С тога, како би провјерио да ли су критеријуми испуњени, РОЖ БиХ може захтијевати од жељезничког предузећа да поднесе примјерак документације коју намјерава користити.
- (10) РОЖ БиХ међусобно сарађује са другим националним органима надлежним за безбједност како би рјешавали питања неусклађености са критеријумима оцјене дијела Б или како би обрађивали питања о захтјеву за дио Б. РОЖ БиХ који оцјењује захтјев за дио Б повезује се с националним органом надлежним за безбједност које је издало дио А како би расправљали и договорили се о евентуалним корацима које ће свако од њих предузети ради испуњавања критеријума оцјене за дио Б.

Анекс II

Критеријуми оцјене усклађености са захтјевима за добијање потврде о безбједности дио А у вези са системом управљања безбједности жељезничког превозника Одјељак А. Мјере за надзор ризика за све ризике повезане са дјелатности жељезничког превозника

- (1) Успостављени су поступци за утврђивање ризика повезаних са функционисањем железнице, укључујући оне које непосредно произилазе из радних задатака, врсте радног мјеста или оптерећења послом, те дјелатности других организација/лица.
- (2) Успостављени су поступци за разраду и увођење мјера надзора над ризиком.
- (3) Успостављени су поступци за праћење ефикасности мјера за надзор ризика и провођење промјена према потреби.
- (4) Успостављени су поступци за препознавање потребе за заједничким радом са другим субјектима (као што су управитељ инфраструктуре, жељезнички превозници, произвођач, радионице за одржавање, орган надлежан за одржавање, ималац жељезничког возила, давалац услуга и субјект задужен за набавку), гдје је могуће, на питањима код којих су користили исти приступ који би могао утицати на увођење одговарајућих мјера за надзор ризика РОЖ БиХ ће обезбједити:
 - a) да одговорност за безбједност функционисања жељезничког система и контролу ризика на њему буде на управитељима инфраструктуре и жељезничким предузећима, обавезујући их да примјене потребне мјере за контролу ризика, тамо гдје је потребно уз међусобну сарадњу, да примјене националне прописе и стандарде о безбједности, као и да утврде своје системе за управљање безбједности.
 - b) без предрасуда према грађанској одговорности у складу са законским захтјевима, сваки управитељ инфраструктуре и жељезничко предузеће ће бити одговорни за свој дио система и његово безбједно функционисање, укључујући набавку материјала и

извршавање услуга према корисницима, клијентима, релевантним радницима и трећим лицима.

- (5) Успостављени су поступци за договорену документацију и комуникацију с мјеродавним субјектима, укључујући утврђивање улога и одговорности сваке организације која учествује, те за утврђивање начина размјене информација.
- (6) Успостављени су поступци за праћење ефикасности тих мјера и за провођење промјена према потреби.

Одјељак Б. Мјере за надзор ризика повезане с одржавањем и набавком материјала

- (1) Успостављени су поступци за добијање захтјева/ стандарда/поступака одржавања из података о безбједности и из намјене жељезничких возила.
- (2) Успостављени су поступци за прилагођавање периода одржавања у складу с врстом и обимом услуга које се пружају и/или из података о жељезничким возилима.
- (3) Успостављени су поступци за обезбјеђивање јасног утврђивања одговорности за одржавање, утврђивања стручне способности за мјеста одржавања и додјелу одговарајућег нивоа одговорности.
- (4) Успостављени су поступци за прикупљање информација о неправилностима и мањкавостима које настају током свакодневног дјеловања, те за извјештавање о њима одговорнима за одржавање.
- (5) Успостављени су поступци за утврђивање ризика који настају због мањкавости и неусклађености конструкције или неправилности у укупном вијеку трајања за извјештавање заинтересованих страна о истима.
- (6) Успостављени су поступци провјере и надзора извршења и резултата одржавања ради обезбјеђивања њихове усклађености са корпоративним стандардима.

Одјељак Ц. Надзор ризика повезаног са употребом уговорних услуга и надзор над добављачима

- (1) Успостављени су поступци за провјеру стручне способности извођача радова на основу уговорних услуга (укључујући подизвођача) и добављача.
- (2) Успостављени су поступци за провјеру и надзор степена безбједности и резултата свих уговорених услуга и производа које је испоручио уговорач или добављач ради утврђивања њихове усклађености са захтјевима утврђеним у уговору.
- (3) Одговорности и задаци који се односе на питања безбједности жељезнице јасно су утврђени, познати и распоређени између уговорних страна и међу осталим заинтересованим странама.
- (4) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује праћење свих докумената и уговора повезаних са безбједности.
- (5) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да уговорачи или добављачи проводе задатке повезане са безбједности, укључујући размјену информација повезаних са безбједности, у складу с мјеродавним захтјевима утврђеним у уговору.

Одјељак Д. Ризици који настају усљед активности других страна ван жељезничког система

- (1) Успостављени су поступци за препознавање потенцијалних ризика, који настају због активности страна ван жељезничког система, гдје је прикладно и разумно.
- (2) Успостављени су поступци за одређивање мјера надзора којима се смањују ризици утврђени у ставу (1) овог одјељка у мјери у којој се то односи на одговорности подносиоца захтјева.

- (3) Успостављени су поступци праћења ефикасности мјера утврђених у ставу (2) овог одјељка и провођења промјена, гдје је то могуће.

Одјељак Е. Документовање система управљања безбједности

- (1) Постоји опис активности у којем су јасно утврђени врста, обим и ризик дјеловања.
- (2) Постоји опис структуре система управљања безбједности, укључујући расподјелу улога и одговорности.
- (3) Постоји опис поступака који се односе на систем управљања безбједности усклађен с врстом и обимом услуга које се пружају а које управитељи инфраструктуре и жељезничка предузећа успостављају да би обезбиједили да жељезнички систем може да достигне да су заједнички безбједносни циљеви - CSTs минимално у складу са националним прописима за безбједност.

РОЖ БиХ ће утврдити обавезујуће националне прописе о безбједности и обезбиједиће да они буду објављени и доступни свим управитељима инфраструктуре, жељезничким предузећима, подносиоцима захтјева за издавање потврде о безбједности и подносиоцима захтјева за издавање рјешења за безбједност, јасним језиком који могу разумјети све заинтересоване стране. Обавезујући национални прописи о безбједности су: прописи који се односе на постојеће националне циљеве о безбједности и методе безбједности; прописи који се односе на захтјеве о системима за управљање безбједности и издавање потврде о безбједности жељезничким предузећима; прописи који се односе на захтјеве за дозволу за стављање у употребу и одржавање нових и знатно измијењених возних средстава која још нису покривена са техничким спецификацијама интероперабилности/јединственим техничким правилима; прописи у вези обавјештења за размјену возних средстава између жељезничких предузећа, регистрационих система и захтјева у вези процедуре тестирања; заједнички оперативни прописи за жељезничку мрежу која још није покривена техничким спецификацијама интероперабилности/јединственим техничким правилима, укључујући прописе који се односе на систем сигнализације и систем управљања саобраћајем; прописи који садрже захтјеве о додатним интерним оперативним прописима (прописи компаније) које морају утврдити управитељи инфраструктуре и жељезничка предузећа; прописи који се односе на захтјеве у вези особља које врши критичне безбједносне задатке, укључујући критеријуме селекције, здравствено стање и професионалну обуку и издавање сертификата пошто они нису покривени у техничким спецификацијама интероперабилности/јединственим техничким правилима; прописи који се односе на истраживање несрећа и инцидената.

Систем за управљање безбједности ће испуњавати све захтјеве и садржати следеће елементе:

- а) политика безбједности одобрена од стране директора организације и пренијета свом особљу;
- б) квалитативни и квантитативни циљеви организације за одржање и повећање безбједности, као и планови и процедуре за постизање ових циљева;
- ц) процедуре које треба да буду у складу са постојећим, новим и измијењеним техничким и оперативним стандардима или другим прописаним

условима као што је дато у техничким спецификацијама интероперабилности, јединственим техничким правилима, националним прописима о безбједности или у другим релевантним прописима и процедурама да би се обезбиједила усаглашеност са стандардима и другим прописаним условима током читавог вијека трајања и функционисања опреме;

- д) процедуре и методе за извршење процјене ризика и спровођења мјера контроле ризика увијек када промјена оперативних услова или нових материјала намеће нове ризике за инфраструктуру или оперативну дјелатност (функционисање);
 - е) одредбе програма за обуку особља и система да би се обезбиједило одржавање компетентности особља и у складу са тим извршавали задаци;
 - ф) организовање прибављања потребних информација у оквиру организације и, гдје је одговарајуће, између организација које раде на истој инфраструктури;
 - г) процедуре и формати који се односе на то како документовати информације о безбједности и означавање процедуре за контролу конфигурације виталних информација које се односе на безбједност;
 - х) процедуре да би се обезбиједило извјештавање, истрага и анализа о несрећама, инцидентима, избјегнутим и другим опасним догађајима, као и предузимање потребних превентивних мјера;
 - и) одредбе планова активности и упозорења и информације у случају опасности, договорене са одговарајућим државним властима;
 - ј) одредбе периодичне интерне ревизије система за управљање безбједности.
- (4) Пописани су и укратко објашњени поступци и задаци кључни за безбједност од важности за поједину врсту дјелатност/услуга.

Одјељак Ф. Расподјела одговорности

- (1) Постоји опис начина обезбјеђивања координације активности система управљања безбједности у организацији, а заснива се на доказаном знању и главним одговорностима на нивоу управљања.
- (2) Успостављени су поступци којима се гарантује да особље коме су додијелене одговорности у оквиру организације посједује овлашћење, стручну способност и одговарајућа средства за извршавање својих дужности.
- (3) Јасно су утврђена подручја одговорности повезаних са безбједности те расподјела одговорности на посебне функције које су са њима повезане.
- (4) Постоји поступак којим се гарантује да су безбједносни задаци јасно утврђени и додијелени особљу са одговарајућом стручном способношћу.

Одјељак Г. Обезбјеђивање надзора који проводи управа на више нивоа

- (1) Постоји опис начина на који се додјељују одговорности за сваки поступак повезан са безбједности у читавој организацији.
- (2) Постоји поступак за редовно праћење провођења задатака који обезбјеђује надлежна управна хијерархија, која мора посредовати ако се задаци не проводе на исправан начин.
- (3) Постоје поступци за препознавање и управљање утицајем осталих дјелатности управљања на систем управљања безбједности.

- (4) Постоје поступци којима се обезбјеђује одговорност оних који имају улогу у управљању безбједности за своје дјеловање.

- (5) Постоје поступци којима се додјељују средства за провођење задатка у оквиру система управљања безбједности.

Одјељак Х. Укључивање особља и њихових представника на свим нивоима

- (1) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује примјерена заступљеност особља и представника особља, те савјетовање са њима при утврђивању, предлагању, прегледу и развоју безбједносних аспеката оперативних поступака који могу укључивати особље.
- (2) Укључивање особља и поступци савјетовања се документују.

Одјељак И. Обезбјеђење сталног побољшања

Успостављени су поступци за обезбјеђење сталног побољшања система управљања безбједности гдје је то разумно изводиво, који укључују:

- а) поступке за периодичне прегледе система управљања безбједности, ако се сматрају неопходним;
- б) поступке за описивање мјера праћења и анализе мјеродавних података о безбједности;
- ц) поступке за описивање начина исправљања откривених недостатака;
- д) поступке за описивање провођења нових правила управљања безбједности који се заснивају на развоју и наученим лекцијама;
- е) поступке за описивање начина коришћења налаза унутрашњег прегледа ради побољшања система управљања безбједности.

Одјељак Ј. Безбједносна политика коју је одобрио извршни директор организације и о којој је обавијестио сво особље

Постоји документ у којем је описана безбједносна политика организације:

- а) о којој је обавијештено сво особље и која му је стављена на располагање, нпр. путем интернета организације;
- б) која је прикладна врсти и обиму услуге;
- ц) коју је одобрио извршни директор организације.

Одјељак К. Квалитативни и квантитативни циљеви организације за одржавање и јачање безбједности, те планови и поступци за постизање тих циљева

- (1) Успостављени су поступци којима се утврђују мјеродавни безбједносни циљеви у складу са правним оквиром, као и документ у којем се наводе ти циљеви.
- (2) Успостављени су поступци којима се утврђују мјеродавни безбједносни циљеви усклађени са врстом и обимом дјелатности железнице и мјеродавним ризицима.
- (3) Успостављени су поступци за редовно оцјењивање општег нивоа безбједности везано за корпоративне безбједносне циљеве организације и оне који су утврђени на нивоу државе и ентитета.
- (4) Успостављени су поступци редовног праћења и ревизије оперативних дјелатности путем:
 - (а) прикупљања мјеродавних безбједносних података за утврђивање трендова у области перформанси безбједности и оцјењивање усклађености с циљевима;
 - б) тумачења мјеродавних података и провођења потребних промјена.

- (5) Успостављени су поступци жељезничког превозника за развој планова и поступака за постизање својих циљева.

Одјељак Л. Поступци за испуњавање постојећих, нових и измијењених техничких и оперативних стандарда или других прописаних услова

- (1) За безбједносне захтјеве од важности за врсту и обим дјеловања, успостављени су поступци за:
- а) препознавање оних захтјева и ажурирање мјеродавних поступака како би се одражавале њихове измјене (управљање надзором измјена);
 - б) њихово провођење;
 - ц) праћење њиховог испуњавања;
 - д) предузимање корака у случају уочавања одступања.
- (2) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да се за предвиђену намјену користи право особље, поступци, одређени документи, опрема и жељезничка возила.
- (3) У систему управљања безбједности успостављени су поступци којима се обезбјеђује провођење одржавања у складу с мјеродавним захтјевима.

Одјељак М. Поступци и методе за процјену ризика и провођење мјера за надзор ризика у случају промјена услова пословања или нови материјали представљају нове ризике за инфраструктуру или пословање

- (1) Успостављени су поступци управљања за промјене у погледу опреме, поступака, организације, попуњавања особљем.
- (2) Успостављени су поступци процјене ризика за управљање промјенама и примјену заједничке безбједносне методе за вредновање и процјену ризика.
- (3) Жељезнички превозник посједује поступке за преношење резултата процјене ризика у друге поступке у оквиру организације и за њихово саопштавање мјеродавном особљу.

Одјељак Н. Обезбјеђивање програма оспособљавања особља и система за обезбјеђивање одржавања стручне оспособљености особља и извођења задатака у складу са њима

- (1) Постоји систем управљања стручном оспособљености, који укључује најмање:
- а) утврђивање знања и вјештина потребних за обављање задатака везаних за безбједност;
 - б) начела одабира (захтијева се основни ниво образовања, ментална и физичка способност);
 - ц) почетно оспособљавање и издавање овлашћења о стеченом оспособљавању и вјештинама;
 - д) стално оспособљавање и периодично обнављање постојећег знања и вјештина;
 - е) периодичне провјере способности, гдје је прикладно;
 - ф) посебне мјере у случају несрећа/незгода или дужег одсуства с посла, према потреби/гдје је прикладно;
 - г) посебно оспособљавање о систему управљања безбједности за особље које је директно укључено у обезбјеђивање дјеловања система управљања безбједности.
- (2) Успостављени су поступци у оквиру система управљања оспособљености, којима се обезбјеђује:
- а) утврђивање радних мјеста на којима се проводе задаци везани за безбједност;
 - б) утврђивање радних мјеста која укључују одговорности за доношење оперативних одлука у оквиру система управљања безбједности;

- ц) да особље посједује потребно знање, вјештине и способности (медицинске и психолошке), које су у складу с њиховим задацима и да се редовно поновно оспособљавају;
- д) да се особље распореди примјерено оспособљености за мјеродавне задатке;
- е) праћење начина на који се проводе задаци и према потреби провођење корективних мјера.

Одјељак О. Мјере за обезбјеђивање довољног протока информација у оквиру организације и, гдје је могуће, између организација које обављају дјелатност на истој инфраструктури

- (1) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да:
- а) особље посједује знање и разумијевање система управљања безбједности и да су информације лако доступне,
 - б) се одговарајућа документација о систему управљања безбједности додијели мјеродавном особљу које се бави безбједности.
- (2) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује:
- а) да су кључне оперативне информације мјеродавне и важеће;
 - б) да је особље упознато са њима прије него што их примјени;
 - ц) да су расположиве особљу и да им се према потреби службено дају њихови примјерци.
- (3) Постоје мјере за размјену информација међу жељезничким превозницима.

Одјељак П. Поступци и облици документовања информација о безбједности и одређивање поступка за надзор конфигурације кључних информација о безбједности

- (1) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује тачност, потпуност, досљедност, разумљивост, одговарајућа ажурираност и правилна документованост информација о безбједности.
- (2) Успостављени су поступци за:
- а) обликовање, израду, распојелу и управљање надзором над измјенама свих мјеродавних информација о безбједности;
 - б) примање, сакупљање и похрањивање све мјеродавне документације/свих мјеродавних информација у папирном облику или другим системом записивања.
- (3) Постоји поступак за надзор конфигурације кључних информација о безбједности.

Одјељак Q. Поступци за обезбјеђивање пријављивања, истраге и анализе несрећа, незгода, избјегнуте несреће и осталих опасних појава, те за предузимање потребних превентивних мјера

- (1) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да се несреће, незгоде, избјегнуте несреће и остале опасне појаве:
- а) пријаве, забиљеже, истраже и анализирају;
 - б) пријаве РОЖ БиХ, како се захтијева мјеродавним законодавством.
- (2) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује:
- а) да се препоруке РО ЖБиХ, органа за истраге и интерних истрага оцјењују и проводе, према потреби или ако је обавезно;
 - б) да се мјеродавни извјештаји/информације других жељезничких превозника, управитеља инфраструктуре, органа надлежних за одржавање и

имаоца жељезничких возила размотре и узму у обзир.

- (3) Успостављени су поступци за употребу мјеродавних информација које се односе на истрагу и узроке несрећа, поремећаја, избјегнутих несрећа и осталих опасних појава, како би се из њих учило и према потреби донијеле превентивне мјере.

Одјељак Р. Обезбјеђивање планова дјеловања, узбуњивања и информисања у случају ванредних ситуација

- (1) У документу су утврђене све врсте ванредних ситуација, укључујући сметње у пословању и успостављени су поступци за препознавање нових таквих ситуација.
- (2) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да се за сваку врсту ванредне ситуације:
 - а) одмах могу контактирати службе за ванредне ситуације;
 - б) службе за ванредне ситуације имају на располагању све релевантне податке унапријед, како би се припремиле одазвати на ванредну ситуацију, као и током саме ванредне ситуације.
- (3) У документу су утврђене и наведене улоге и одговорности свих страна.
- (4) Постоје планови дјеловања, узбуњивања и информисања, који укључују:
 - а) поступке узбуњивања свог особља које је одговорно за управљање ванредним ситуацијама;
 - б) мјере за саопштавање истих свим странама, укључујући упутства путницима у ванредним ситуацијама;
 - ц) мјере за хитно ступање у везу с надлежним особљем, како би исто могло донијети све потребне одлуке.
- (5) Постоји документ у коме је описано на који начин су распоређена средства и како су утврђени захтјеви у погледу оспособљавања.
- (6) Успостављени су поступци за што хитније поновно успостављање нормалних услова дјеловања.
- (7) Успостављени су поступци сарадње с другим странама за тестирање планова у случају ванредних ситуација у сарадњи са другим странама, за оспособљавање особља, тестирање поступка, утврђивања слабих тачака и провјере управљања потенцијалним ванредним ситуацијама.
- (8) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да управитељ инфраструктуре једноставно и одмах може ступити у везу са надлежним оспособљеним особљем (нарочито када су у питању услуге у вези опасних материја), које посједује одговарајуће језичке вјештине.
- (9) Постоји поступак за ступање у везу са органом надлежним за одржавање или имаоцем жељезничких возила у ванредним ситуацијама.

Одјељак С. Одредбе о редовној интерној контроли система управљања безбједности

- (1) Постоји систем интерне контроле, који је независан и непристрасан и дјелује на транспарентан начин.
- (2) Постоји распоред планираних интерних контрола, који се може измијенити зависно од резултата пријашњих прегледа и праћењу извођења.
- (3) Успостављени су поступци за одређивање и одабир прикладно оспособљених вршиоца контрола.
- (4) Успостављени су поступци за:
 - а) анализирање и оцјењивање резултата контрола;
 - б) препоруку даљих мјера које ће се предузимати;
 - ц) праћење ефикасности мјера;

д) документовање провођења интерних контрола и резултата контрола.

- (5) Успостављени су поступци којима се обезбјеђује да су виши нивои у управној хијерархији упознати са резултатима интерне контроле и да преузимају општу одговорност за провођење промјена система управљања безбједности.
- (6) Постоји документ у коме се приказује како се планирају интерне контроле у вези с мјерама рутинског праћења, а ради обезбјеђивања усклађености с унутрашњим поступцима и стандардима.

Анекс III

Критеријуми за оцјену усклађености са захтјевима за добијање потврде о безбједности дио Б УОПШТЕ

Наведена је услуга за коју се тражи дио Б потврде о безбједности и постоји опис на који се начин општи поступци жељезничког превозника примјењују на развој свих успостављених мјера (укључујући и распоређивање средстава) за извођење услуге.

Одјељак А. Усклађеност са правилима за поједину мрежу

- (1) Постоје документи који садрже резултате који показују да су посебна правила и посебни ризици повезани са дјеловањем на мрежи за коју се подноси захтјев за дио Б потврде о безбједности узети у обзир и који показују да је жељезнички превозник у стању поштовати сва правила за поједину мрежу, те све изузетке и одступања од тих правила.
- (2) Утврђена је повезаност мреже са другим странама укљученим у рад жељезнице на дотичној мрежи.
- (3) Постоје документи у којима је приказано на који начин ће жељезнички превозник сарађивати са управитељем инфраструктуре (УИ) за мрежу и другим жељезничким превозницима који користе мрежу, укључујући појединости о начину размјене информација.
- (4) Постоје документи у којима је приказано на који начин ће жељезнички превозник дјеловати у ванредним ситуацијама, укључујући координацију са управитељем инфраструктуре и мјеродавним државним институцијама.
- (5) Постоје документи у којима су утврђена сва посебна правила за истрагу о несрећи/незгоди и који показују да је подносилац захтјева способан поштовати их.

Одјељак Б. Усклађеност са захтјевима поједине мреже у погледу оспособљености особља

- (1) Документацијом се доказује да систем управљања безбједности подносиоца захтјева садржи систем за управљање оспособљености за:
 - а) утврђивање категорија особља (запосленог или екстерно уговореног), које је укључено у пружање услуге; и
 - б) обезбјеђење оспособљеног особља за дотичну мрежу, нарочито за оно особље које мора обављати разне задатке и према потреби обезбиједити да је за особље издато овлашћење.
- (2) Документацијом се доказује да постоје мјере за организацију свакодневног дјеловања особља како би се обезбиједило да се проводе задаци везани за безбједност и да су особљу додијељени одговарајући задаци.
- (3) Документацијом се доказује способност подносиоца захтјева да изради документе који ће се користити при оспособљавању дотичног особља и његова способност да обезбиједи тачност и ажурираност докумената, као и

то да су написани језиком и терминологијом разумљивима особљу које их мора употребљавати.

Одјелак Ц. Усклађеност са захтјевима одређене мреже у погледу управљања жељезничким возилима

- (1) У документацији су јасно назначене врсте жељезничких возила која ће се користити на одређеној мрежи и врсте дјелатности које ће се проводити.
- (2) У документацији је приказано како жељезнички превозник поштује сва могућа оперативна ограничења за врсту жељезничких возила која ће користити на мрежи.
- (3) У документацији су утврђени и сви додатни захтјеви у вези с одржавањем за дотичну мрежу, те су успостављене одговарајуће мјере за одржавање.
- (4) У документацији су утврђени и сви додатни захтјеви у вези са управљањем поремећајима на жељезничким возилима за дотичну мрежу, те су успостављене и одговарајуће мјере.

Анекс IV

Начела надзора након додјеле дијела А или дијела Б потврде о безбједности

- (1) Безбједност у жељезничком систему БиХ мора бити генерално одржавана, и гдје је са разлогом практично, стално унапређивана, узимајући у обзир развој законодавства и техничког и научног напретка као и давања приоритета превенцији озбиљних несрећа. Прописи о безбједности морају бити донесени, примјењени и на снази на отворен и недискриминирајући начин, подстицајући развој јединственог европског система жељезничког транспорта. РОЖ БиХ има овлашћења за: издавање, обнављање, измјену и поништавање релевантних дијелова додијељених потврда о безбједности жељезничких предузећа и провјеру да ли су услови и захтјеви дати у њима испуњени и да жељезничка предузећа раде према важећим законима.
- (2) РОЖ БиХ примјењује начело пропорционалности између мјера провођења и ризика. Мјере које предузима РОЖ БиХ како би се постигла усклађеност или дозвољено на одговорност жељезничког предузећа ради неиспуњавања својих законских обавеза морају бити сразмјерне свим ризицима по безбједност или на могућу тежину неусклађености, укључујући сваку стварну или потенцијалну штету.
- (3) РОЖ БиХ примјењује начело досљедности приступа како би се обезбиједило да се може користити сличан приступ у сличним околностима ради постизања сличних циљева.
- (4) Дјелатност надзора коју проводи РОЖ БиХ усмјерена је прије свега на оне дјелатности које по мишљењу РОЖ БиХ-а доводе до најозбиљнијих ризика или у којима су опасности најмање контролисане. У ту сврху, РОЖ БиХ посједује методе и овлашћења за оцјену свакодневног стања безбједности жељезничког предузећа.
- (5) РОЖ БиХ одлучује о приоритетима како би ефикасно користио своја средства на најбољи начин. Дјеловање се усресређује на оне који су одговорни за ризик и који су у најбољем положају да га контролишу.
- (6) РОЖ БиХ примјењује начело транспарентности како би жељезничким превозницима помогао да разумију шта се од њих очекује (укључујући шта би требали учинити, а шта не) и шта би они требали очекивати од РОЖ БиХ-а.
- (7) Одлуке које доноси РОЖ БиХ подложне су судској (законској) анализи. Против одлука РОЖ БиХ може се

изјавити жалба Министарству комуникација и транспорта БиХ ("Службени гласник БиХ", број 52/05).

- (8) РОЖ БиХ израђује мјере међусобне сарадње са другим националним органима задуженим за безбједност жељезничког саобраћаја како би између себе размјењивали информације и како би усклађено одговарали на евентуалне повреде безбједности. То је нарочито важно за дио Б потврде о безбједности. Поред тога, национални органи надлежни за безбједност израђују мјере сарадње са другим надлежним органима ради измјене информација и израде јединствених приступа питањима повреде безбједности жељезничког саобраћаја.

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 2. i člana 8. tačka b) Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O ZAJEDNIČKOJ SIGURNOSTJOJ METODI ZA OCJENU USAGLAŠENOSTI SA ZAHTEJEVIMA ZA DODJELU POTVRDE O SIGURNOSTI ZA OBAVLJANJE USLUGA ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZA

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

- (1) Ovim Pravilnikom propisuju se zajedničke sigurnosne metode za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza.
- (2) Zajednička sigurnosna metoda za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza obuhvata:
 - a) Postupak i kriterijume navedene u Aneksu I, Aneksu II i Aneksu III za ocjenu ispunjenosti zahtjeva podnijetih od strane željezničkog prijevoznika (u daljem tekstu: željezničko poduzeće) za izdavanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza kojim se potvrđuje prihvatanje:
 - 1) sistema za upravljanje sigurnosti željezničkog poduzeća;
 - 2) odredbi usvojenim od strane željezničkog poduzeća radi ispunjenja posebnih zahtjeva potrebnih za sigurno funkcioniranje na relevantnoj mreži. Zahtjevi mogu uključiti primjenu tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila i nacionalnih propisa za sigurnost, prihvatanje certifikata za osoblje i dozvolu za upotrebu voznih sredstava koje koristi željezničko poduzeće;
 - 3) dokumentacije koja mora biti dostavljena da bi se omogućilo Regulatornom odboru željeznica Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ROŽ BiH) da izda potvrdu o sigurnosti (Dio B) za posebne dijelove mreže. Željezničko poduzeće mora dostaviti ROŽ BiH slijedeću dokumentaciju:
 - dokumentacija željezničkog poduzeća koja se odnosi na tehničke specifikacije interoperabilnosti/jedinstvena tehnička pravila ili dijelova tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila i, gdje je relevantno, nacionalne propise o sigurnosti i druge propise

primjenljive na njegovo funkcioniranje, njegovog osoblja i vozna sredstva i kako osigurati usaglašenost putem sistema za upravljanje sigurnosti,

- dokumentacija željezničkog poduzeća koja se odnosi na različite kategorije zaposlenog osoblja ili unajmljenog pod ugovorom, uključujući dokaz da oni ispunjavaju zahtjeve iz tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila ili nacionalne propise i da su propisno ovlašteni,
- dokumentacija željezničkog poduzeća koja se odnosi na različite vrste voznih sredstava koja se koriste u radu, uključujući dokaz da ona ispunjavaju zahtjeve iz tehničkih specifikacija interoperabilnosti/jedinstvenih tehničkih pravila ili nacionalne propise i da su propisno ovlaštena,

- b) načela za vršenje nadzora nad usklađenosti sa zahtjevima koje mora da ispuni sistem za upravljanje sigurnosti, nakon što ROŽ BiH izda potvrdu o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza, kako je utvrđeno u Aneksu IV ovog Pravilnika.

Član 2.

(Definicije)

"**Nadzor**" znači mjere koje je odredio ROŽ BiH radi nadziranja stanja sigurnosti nakon što je dodijelio potvrdu o sigurnosti.

Član 3.

(Postupci za ocjenu zahtjeva)

- (1) Prilikom ocjene zahtjeva za izdavanje dijela A i dijela B potvrde o sigurnosti, nakon stupanja na snagu ovog Pravilnika, ROŽ BiH primjenjuje postupak dat u Aneksu I ovog Pravilnika za ocjenu u kojoj mjeri su ispunjeni zahtjevi utvrđeni Instrukcijama za sigurnost i interoperabilnost željezničkog sistema, koji se odnose na izdavanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza.
- (2) Potvrda o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza izdaje se željezničkom poduzeću na osnovu kriterijuma za ocjenu ispunjenosti zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza datih u Aneksu II ovog Pravilnika za Potvrdu o sigurnosti za vrstu i stepen pokrivenih željezničkih operacija (dio A potvrde o sigurnosti).
- (3) ROŽ BiH će, za željeznička poduzeća koja dolaze iz drugih država i planiraju da vrše željezničke transportne usluge na teritoriji Bosne i Hercegovine, izdati dodatni nacionalni certifikat (dio B potvrde o sigurnosti) na osnovu kriterijuma za ocjenu ispunjenosti zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti u svrhu udovoljavanja posebnim zahtjevima neophodnim za pružanje usluge sigurnog prijevoza na relevantnoj mreži datih u Aneksu III ovog Pravilnika.
- (4) Kriterijumi iz stava (2) i (3) primjenjuju se i u postupku obnavljanja potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza.
- (5) U postupku ocjene ROŽ BiH može prihvatiti da će podnosilac zahtjeva upravljati rizicima putem ugovora s trećim osobama. U ugovorima se takođe određuje način razmjene informacija koje su potrebne radi osiguravanja sigurne upotrebe vozila, posebno u područjima koja se odnose na upravljanje održavanjem.
- (6) Proizvodi ili usluge koje željezničkim prijevoznici pružaju ugovorači ili dobavljači smatraju se usklađenim sa

sigurnosnim zahtjevima ukoliko su ugovorači, dobavljači ili proizvodi certificirani u skladu sa važećim propisima.

Član 4.

(Nadzor)

Nakon izdavanja potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga prijevoza, ROŽ BiH vrši kontinuirani nadzor nad usklađenosti sa zahtjevima koje mora da ispuni sistem za upravljanje sigurnosti nosioca rješenja za dijelove A i B potvrde o sigurnosti primjenjujući načela nadzora data u Aneksu IV.

Član 5.

(Naknade)

Naknade za izdavanje Potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza dijela A i B koje izdaje ROŽ BiH i nadzor nakon izdavanja potvrda o sigurnosti u okvirima svoje nadležnosti koje nisu određene ovim Pravilnikom utvrđene su Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine a utvrđeni iznos naknada uplaćivat će se na Jedinstven račun Trezora institucija Bosne i Hercegovine.

Član 6.

(Aneksi)

Sastavnim dijelom ovog Pravilnika smatraju se: Aneks I - Postupak za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobijanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza dio A i B, Aneks II - Kriterijumi ocjene usklađenosti sa zahtjevima za dobijanje potvrde o sigurnosti dio A u vezi sa sistemom upravljanja sigurnosti željezničkog prijevoznika, Aneks III - Kriterijumi za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobijanje potvrde o sigurnosti dio B i Aneks IV - Načela nadzora nakon dodjele dijela A ili dijela B potvrde o sigurnosti

Član 7.

(Odredbe o izmenama i dopunama)

Odredbe ovog Pravilnika biti će podložne izmjenama i dopunama od strane ROŽ BiH, sa ciljem unaprjeđenja efikasnog željezničkog sistema u BiH.

Član 8.

(Usklađivanje)

Ovim Pravilnikom o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza se preuzimaju odredbe Uredbe (EU) broj 1158/2010, od 9. decembra 2010. godine o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza i Direktiva 2004/49/EU, od 29. aprila 2004. godine o sigurnosti na željeznici.

Član 9.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilcima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-126-1/19

28. februara 2019. godine

Doboj

Direktor

Tihomir Narić, s. r.

Aneks I

Postupak za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobijanje potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza dio A i B

- (1) Postupke koje utvrđuje ROŽ BiH za prijem i ocjenu zahtjeva, te za dodjelu potvrde o sigurnosti zasnivaju se na slijedećim okvirnim načelima.

- a) Uspostavljanje i provjera postupka ocjene

- ROŽ BiH razvija strukturane i provjerljive postupke koje provode osobe s odgovarajućim nadležnostima, koje detaljno pregledaju zahtjeve prema kriterijumima ocjene sistema upravljanja sigurnosti utvrđene u Aneksima II i III i bilježe i obrazlažu sve odluke. Ukupni postupak ocjene ROŽ BiH periodično se interno provjerava i stalno poboljšava, kako bi se osigurala njegova trajna uspješnost i efikasnost.
- b) Kvalitet postupka ocjene
Pri obradi zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti ROŽ BiH prati kvalitet vlastitog djelovanja u ključnim fazama.
- c) Područje primjene ocjene
Ocjena se provodi na nivou sistema upravljanja i zasniva se na postupku provjere istog. Ukoliko se detaljnim pregledom otkriju manjkavosti, ROŽ BiH može koristiti pravo diskrecije i, zavisno od prirode i težine neusklađenosti, navesti tačke koje je potrebno poboljšati. Konačno, ROŽ BiH može iskoristiti svoja ovlaštenja da odbije zahtjev.
Ocjena mora biti:
- 1) odgovarajuća s obzirom na rizike, tip i obim djelovanja podnosioca zahtjeva,
 - 2) zasnovana na procjenama o ukupnoj sposobnosti željezničkog prijevoznika za sigurno djelovanje, kako je opisano u njegovom sistemu upravljanja sigurnosti.
- d) Vremenski okvir ocjene
ROŽ BiH će bez odlaganja donijeti odluku u vezi zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti, a u bilo kom slučaju ne više od četiri mjeseca nakon podnošenja svih potrebnih informacija i svih dodatnih informacija. Ako se od podnosioca zahtjeva zahtijeva da dostavi dodatne informacije, takve informacije će biti dostavljene bez odlaganja. ROŽ BiH mora osigurati da su dokazi koje je podnio podnosilac zahtjeva u dovoljnoj mjeri razmatrani. Tokom faze ocjene ROŽ BiH obavještava željezničkog prijevoznika o najvažnijim problemima i to što je prije moguće.
- e) Donošenje odluka za vrijeme ocjene
Odluka o prihvatanju ili odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti zasniva se na dokazima koje je podnio podnosilac zahtjeva, te na utvrđivanju da li je usklađenost s relevantnim zahtjevima dokazana ili ne.
- (2) ROŽ BiH ocjenjuje da li je zahtjev za izdavanje potvrde o sigurnosti u skladu s Uputstvom o uvjetima za izdavanje Potvrde o sigurnosti za sigurno odvijanje prijevoza u željezničkom saobraćaju.
- (3) ROŽ BiH posebno ocjenjuje omogućuje li je priloženi sažetak priručnika o sistemu upravljanja sigurnosti početnu ocjenu o kvalitetu i primjerenosti sistema upravljanja sigurnosti, te odlučuje za koja su područja potrebne dodatne informacije. Kao dio zahtjeva za dodatnim informacijama, ROŽ BiH može zatražiti da informacije budu toliko detaljne koliko smatra razumno potrebnim za pomoć pri svojoj ocjeni zahtjeva.
- (4) Kada se odobri potvrda o sigurnosti, usklađenost sistema za upravljanje sigurnosti aplikanta sa kriterijumima procjene potkrepljuje se dokumentima za svaki kriterijum ocjenjivanja.
- (5) Kada postupak ocjene usklađenosti zahtjeva pojašnjenje neke tačke ili eventualne neusklađenosti, ROŽ BiH mora biti određen po tom pitanju i pomoći podnosiocu zahtjeva da razumije stepen detaljnosti koji se zauzvrat očekuje. U tu svrhu:
- a) tačno navodi relevantne kriterijume i osigurava da je podnosilac zahtjeva jasno razumio utvrđena područja neusklađenosti;
 - b) utvrđuje relevantan dio povezanih propisa, pravila i standarda;
 - c) navodi zbog čega kriterijum ocjene nije ispunjen;
 - d) dogovara dalje obaveze, informacije i sve moguće dopunske dokaze koje je potrebno podnijeti, kako se zahtijeva nivoom detaljnosti kriterijuma, te utvrditi šta podnosilac zahtjeva mora učiniti kako bi ispravio manjkavost, kao i vremenski okvir za usklađivanje;
 - e) navodi područja koja bi mogla biti podložna daljem detaljnom pregledu putem nadzora nakon dodjele potvrde.
- (6) Ako željeznički prijevoznik istovremeno podnosi zahtjev za dio A i dio B potvrde o sigurnosti, ROŽ BiH osigurava da se prvo dodijeli dio A ili da se obje potvrde zajedno dodijele, kako je utvrđeno u Uputstvu o uvjetima za izdavanje Potvrde o sigurnosti za sigurno odvijanje prijevoza u željezničkom saobraćaju. Ipak, ROŽ BiH utvrđuje postupak o načinu upotrebe obrasca zahtjeva (posebno prve stranice za priloge), ukoliko se novi zahtjev istovremeno podnosi za obje potvrde.
- (7) Opći okvirni postupci za ocjenjivanje zahtjeva za dodjelu potvrde o sigurnosti takođe se primjenjuju na zahtjeve za dodjelu dijela B potvrde o sigurnosti.
- (8) Ocjena zahtjeva za dodjelu dijela B potvrde o sigurnosti, koju je proveo ROŽ BiH, primjenjuje se samo na sposobnost željezničkog prijevoznika da ispunji zahtjeve potrebne za djelovanje na određenoj mreži za koju traži potvrdu koristeći se postupcima koje je uspostavio kako bi dobio dio A potvrde.
- (9) Kriterijumi ocjene zasnivaju se na pokazivanju da su rezultati primjene postupaka ili procesa za upravljanje djelovanjem na određenoj mreži dokumentirani i da je preuzeta obaveza za njihovo provođenje. S toga, kako bi provjerio da li su kriterijumi ispunjeni, ROŽ BiH može zahtijevati od željezničkog poduzeća da podnese primjerak dokumentacije koju namjerava koristiti.
- (10) ROŽ BiH međusobno sarađuje sa drugim nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost kako bi rješavali pitanja neusklađenosti sa kriterijumima ocjene dijela B ili kako bi obrađivali pitanja o zahtjevu za dio B. ROŽ BiH koji ocjenjuje zahtjev za dio B povezuje se s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost koje je izdalo dio A kako bi raspravljali i dogovorili se o eventualnim koracima koje će svako od njih preduzeti radi ispunjavanja kriterijuma ocjene za dio B.

Aneks II

Kriterijumi ocjene usklađenosti sa zahtjevima za dobijanje potvrde o sigurnosti dio A u vezi sa sistemom upravljanja sigurnosti željezničkog prijevoznika

Odjeljak A. Mjere za nadzor rizika za sve rizike povezane sa djelatnosti željezničkog prijevoznika

- (1) Uspostavljeni su postupci za utvrđivanje rizika povezanih sa funkcioniranjem željeznice, uključujući one koje neposredno proizilaze iz radnih zadataka, vrste radnog mjesta ili opterećenja poslom, te djelatnosti drugih organizacija/osoba.
- (2) Uspostavljeni su postupci za razradu i uvođenje mjera nadzora nad rizikom.
- (3) Uspostavljeni su postupci za praćenje efikasnosti mjera za nadzor rizika i provođenje promjena prema potrebi.

- (4) Uspostavljeni su postupci za prepoznavanje potrebe za zajedničkim radom sa drugim subjektima (kao što su upravitelj infrastrukture, željeznički prijevoznici, proizvođač, radionice za održavanje, tijelo nadležno za održavanje, imalac željezničkog vozila, davalac usluga i subjekt zadužen za nabavku), gdje je moguće, na pitanjima kod kojih su koristili isti pristup koji bi mogao utjecati na uvođenje odgovarajućih mjera za nadzor rizika ROŽ BiH će osigurati:
- a) da odgovornost za sigurnost funkcioniranja željezničkog sistema i kontrolu rizika na njemu bude na upraviteljima infrastrukture i željezničkim poduzećima, obavezujući ih da primijene potrebne mjere za kontrolu rizika, tamo gdje je potrebno uz međusobnu saradnju, da primijene nacionalne propise i standarde o sigurnosti, kao i da utvrde svoje sisteme za upravljanje sigurnosti.
 - b) bez predrasuda prema građanskoj odgovornosti u skladu sa zakonskim zahtjevima, svaki upravitelj infrastrukture i željezničko poduzeće će biti odgovorni za svoj dio sistema i njegovo sigurno funkcioniranje, uključujući nabavku materijala i izvršavanje usluga prema korisnicima, klijentima, relevantnim radnicima i trećim osobama.
- (5) Uspostavljeni su postupci za dogovorenu dokumentaciju i komunikaciju s mjerodavnim subjektima, uključujući utvrđivanje uloga i odgovornosti svake organizacije koja učestvuje, te za utvrđivanje načina razmjene informacija.
- (6) Uspostavljeni su postupci za praćenje efikasnosti tih mjera i za provođenje promjena prema potrebi.

Odjeljak B. Mjere za nadzor rizika povezane s održavanjem i nabavkom materijala

- (1) Uspostavljeni su postupci za dobijanje zahtjeva/standarda/postupaka održavanja iz podataka o sigurnosti i iz namjene željezničkih vozila.
- (2) Uspostavljeni su postupci za prilagođavanje perioda održavanja u skladu s vrstom i obimom usluga koje se pružaju i/ili iz podataka o željezničkim vozilima.
- (3) Uspostavljeni su postupci za osiguravanje jasnog utvrđivanja odgovornosti za održavanje, utvrđivanja stručne sposobnosti za mjesta održavanja i dodjelu odgovarajućeg nivoa odgovornosti.
- (4) Uspostavljeni su postupci za prikupljanje informacija o nepravilnostima i manjkavostima koje nastaju tokom svakodnevnog djelovanja, te za izvještavanje o njima odgovornima za održavanje.
- (5) Uspostavljeni su postupci za utvrđivanje rizika koji nastaju zbog manjkavosti i neusklađenosti konstrukcije ili nepravilnosti u ukupnom vijeku trajanja za izvještavanje zainteresiranih strana o istima.
- (6) Uspostavljeni su postupci provjere i nadzora izvršenja i rezultata održavanja radi osiguravanja njihove usklađenosti sa korporativnim standardima.

Odjeljak C. Nadzor rizika povezanog sa upotrebom ugovornih usluga i nadzor nad dobavljačima

- (1) Uspostavljeni su postupci za provjeru stručne sposobnosti izvođača radova na osnovu ugovornih usluga (uključujući podizvođača) i dobavljača.
- (2) Uspostavljeni su postupci za provjeru i nadzor stepena sigurnosti i rezultata svih ugovorenih usluga i proizvoda koje je isporučio ugovarač ili dobavljač radi utvrđivanja njihove usklađenosti sa zahtjevima utvrđenim u ugovoru.
- (3) Odgovornosti i zadaci koji se odnose na pitanja sigurnosti željeznice jasno su utvrđeni, poznati i raspoređeni između ugovornih strana i među ostalim zainteresiranim stranama.

- (4) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava praćenje svih dokumenata i ugovora povezanih sa sigurnost.
- (5) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da ugovarači ili dobavljači provode zadatke povezane sa sigurnosti, uključujući razmjenu informacija povezanih sa sigurnosti, u skladu s mjerodavnim zahtjevima utvrđenim u ugovoru.

Odjeljak D. Rizici koji nastaju usljed aktivnosti drugih strana izvan željezničkog sistema

- (1) Uspostavljeni su postupci za prepoznavanje potencijalnih rizika, koji nastaju zbog aktivnosti strana izvan željezničkog sistema, gdje je prikladno i razumno.
- (2) Uspostavljeni su postupci za određivanje mjera nadzora kojima se smanjuju rizici utvrđeni u stavu (1) ovog odjeljka u mjeri u kojoj se to odnosi na odgovornosti podnosioca zahtjeva.
- (3) Uspostavljeni su postupci praćenja efikasnosti mjera utvrđenih u stavu (2) ovog odjeljka i provođenja promjena, gdje je to moguće.

Odjeljak E. Dokumentiranje sistema upravljanja sigurnosti

- (1) Postoji opis aktivnosti u kojem su jasno utvrđeni vrsta, obim i rizik djelovanja.
- (2) Postoji opis strukture sistema upravljanja sigurnosti, uključujući raspodjelu uloga i odgovornosti.
- (3) Postoji opis postupaka koji se odnose na sistem upravljanja sigurnosti usklađen s vrstom i obimom usluga koje se pružaju a koje upravitelji infrastrukture i željeznička poduzeća uspostavljaju da bi osigurali da željeznički sistem može da dostigne da su zajednički sigurnosni ciljevi - CSTs minimalno u skladu sa nacionalnim propisima za sigurnost. ROŽ BiH će utvrditi obavezujuće nacionalne propise o sigurnosti i osigurat će da oni budu objavljeni i dostupni svim upraviteljima infrastrukture, željezničkim poduzećima, podnosiocima zahtjeva za izdavanje potvrde o sigurnosti i podnosiocima zahtjeva za izdavanje rješenja za sigurnost, jasnim jezikom koji mogu razumjeti sve zainteresirane strane.

Obavezujući nacionalni propisi o sigurnosti su: propisi koji se odnose na postojeće nacionalne ciljeve o sigurnosti i metode sigurnosti; propisi koji se odnose na zahtjeve o sistemima za upravljanje sigurnosti i izdavanje potvrde o sigurnosti željezničkim poduzećima; propisi koji se odnose na zahtjeve za dozvolu za stavljanje u upotrebu i održavanje novih i znatno izmijenjenih vozničkih sredstava koja još nisu pokrivena sa tehničkim specifikacijama interoperabilnosti/jedinstvenim tehničkim pravilima; propisi u vezi obavještenja za razmjenu vozničkih sredstava između željezničkih poduzeća, registracionih sistema i zahtjeva u vezi procedure testiranja; zajednički operativni propisi za željezničku mrežu koja još nije pokrivena tehničkim specifikacijama interoperabilnosti/jedinstvenim tehničkim pravilima, uključujući propise koji se odnose na sistem signalizacije i sistem upravljanja saobraćajem; propisi koji sadrže zahtjeve o dodatnim internim operativnim propisima (propisi kompanije) koje moraju utvrditi upravitelji infrastrukture i željeznička poduzeća; propisi koji se odnose na zahtjeve u vezi osoblja koje vrši kritične sigurnosne zadatke, uključujući kriterijume selekcije, zdravstveno stanje i profesionalnu obuku i izdavanje sertifikata pošto oni nisu pokriveni u tehničkim specifikacijama interoperabilnosti/jedinstvenim tehničkim pravilima; propisi koji se odnose na istraživanje nesreća i incidenata.

Sistem za upravljanje sigurnosti će ispunjavati sve zahtjeve i sadržati slijedeće elemente:

- a) politika sigurnosti odobrena od strane direktora organizacije i prenjeta svom osoblju;

- b) kvalitativni i kvantitativni ciljevi organizacije za održanje i povećanje sigurnosti, kao i planovi i procedure za postizanje ovih ciljeva;
 - c) procedure koje treba da budu u skladu sa postojećim, novim i izmijenjenim tehničkim i operativnim standardima ili drugim propisanim uvjetima kao što je dato u tehničkim specifikacijama interoperabilnosti, jedinstvenim tehničkim pravilima, nacionalnim propisima o sigurnosti ili u drugim relevantnim propisima i procedurama da bi se osigurala usaglašenost sa standardima i drugim propisanim uvjetima tokom čitavog vijeka trajanja i funkcioniranja opreme;
 - d) procedure i metode za izvršenje procjene rizika i sprovođenja mjera kontrole rizika uvijek kada promjena operativnih uvjeta ili novih materijala nameće nove rizike za infrastrukturu ili operativnu djelatnost (funkcioniranje);
 - e) odredbe programa za obuku osoblja i sistema da bi se osiguralo održavanje kompetentnosti osoblja i u skladu sa tim izvršavali zadaci;
 - f) organiziranje pribavljanja potrebnih informacija u okviru organizacije i, gdje je odgovarajuće, između organizacija koje rade na istoj infrastrukturi;
 - g) procedure i formati koji se odnose na to kako dokumentirati informacije o sigurnosti i označavanje procedure za kontrolu konfiguracije vitalnih informacija koje se odnose na sigurnost;
 - h) procedure da bi se osiguralo izvještavanje, istraga i analiza o nesrećama, incidentima, izbjegnutim i drugim opasnim događajima, kao i preduzimanje potrebnih preventivnih mjera;
 - i) odredbe planova aktivnosti i upozorenja i informacije u slučaju opasnosti, dogovorene sa odgovarajućim državnim vlastima;
 - j) odredbe periodične interne revizije sistema za upravljanje sigurnosti.
- (4) Popisani su i ukratko objašnjeni postupci i zadaci ključni za sigurnost od važnosti za pojedinu vrstu djelatnost/usluga.

Odjeljak F. Raspodjela odgovornosti

- (1) Postoji opis načina osiguravanja koordinacije aktivnosti sistema upravljanja sigurnosti u organizaciji, a zasniva se na dokazanom znanju i glavnim odgovornostima na nivou upravljanja.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se garantira da osoblje kome su dodijeljene odgovornosti unutar organizacije posjeduje ovlaštenje, stručnu sposobnost i odgovarajuća sredstva za izvršavanje svojih dužnosti.
- (3) Jasno su utvrđena područja odgovornosti povezanih sa sigurnosti te raspodjela odgovornosti na posebne funkcije koje su sa njima povezane.
- (4) Postoji postupak kojim se garantira da su sigurnosni zadaci jasno utvrđeni i dodijeljeni osoblju sa odgovarajućom stručnom sposobnosti.

Odjeljak G. Osiguravanje nadzora koji provodi uprava na više nivoa

- (1) Postoji opis načina na koji se dodjeljuju odgovornosti za svaki postupak povezan sa sigurnosti u čitavoj organizaciji.
- (2) Postoji postupak za redovno praćenje provođenja zadataka koji osigurava nadležna upravna hijerarhija, koja mora posredovati ako se zadaci ne provode na ispravan način.
- (3) Postoje postupci za prepoznavanje i upravljanje utjecajem ostalih djelatnosti upravljanja na sistem upravljanja sigurnosti.

- (4) Postoje postupci kojima se osigurava odgovornost onih koji imaju ulogu u upravljanju sigurnosti za svoje djelovanje.
- (5) Postoje postupci kojima se dodjeljuju sredstva za provođenje zadatka u okviru sistema upravljanja sigurnosti.

Odjeljak H. Uključivanje osoblja i njihovih predstavnika na svim nivoima

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava primjerena zastupljenost osoblja i predstavnika osoblja, te savjetovanje sa njima pri utvrđivanju, predlaganju, pregledu i razvoju sigurnosnih aspekata operativnih postupaka koji mogu uključivati osoblje.
- (2) Uključivanje osoblja i postupci savjetovanja se dokumentuju.

Odjeljak I. Osiguranje stalnog poboljšanja

Uspostavljeni su postupci za osiguranje stalnog poboljšanja sistema upravljanja sigurnosti gdje je to razumno izvodivo, koji uključuju:

- a) postupke za periodične preglede sistema upravljanja sigurnosti, ako se smatraju neophodnim;
- b) postupke za opisivanje mjera praćenja i analize mjerodavnih podataka o sigurnosti;
- c) postupke za opisivanje načina ispravljanja otkrivenih nedostataka;
- d) postupke za opisivanje provođenja novih pravila upravljanja sigurnosti koji se zasnivaju na razvoju i naučenim lekcijama;
- e) postupke za opisivanje načina korištenja nalaza unutrašnjeg pregleda radi poboljšanja sistema upravljanja sigurnosti.

Odjeljak J. Sigurnosna politika koju je odobrio izvršni direktor organizacije i o kojoj je obavijestio svo osoblje

Postoji dokument u kojem je opisana sigurnosna politika organizacije:

- a) o kojoj je obaviješteno svo osoblje i koja mu je stavljena na raspolaganje, npr. putem interneta organizacije;
- b) koja je prikladna vrsti i obimu usluge;
- c) koju je odobrio izvršni direktor organizacije.

Odjeljak K. Kvalitativni i kvantitativni ciljevi organizacije za održavanje i jačanje sigurnosti, te planovi i postupci za postizanje tih ciljeva

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se utvrđuju mjerodavni sigurnosni ciljevi u skladu sa pravnim okvirom, kao i dokument u kojem se navode ti ciljevi.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se utvrđuju mjerodavni sigurnosni ciljevi usklađeni sa vrstom i obimom djelatnosti željeznice i mjerodavnim rizicima.
- (3) Uspostavljeni su postupci za redovno ocjenjivanje općeg nivoa sigurnosti vezano za korporativne sigurnosne ciljeve organizacije i one koji su utvrđeni na nivou države i entiteta.
- (4) Uspostavljeni su postupci redovnog praćenja i revizije operativnih djelatnosti putem:
 - (a) prikupljanja mjerodavnih sigurnosnih podataka za utvrđivanje trendova u oblasti performansi sigurnosti i ocjenjivanje usklađenosti s ciljevima;
 - (b) tumačenja mjerodavnih podataka i provođenja potrebnih promjena.
- (5) Uspostavljeni su postupci željezničkog prijevoznika za razvoj planova i postupaka za postizanje svojih ciljeva.

Odjeljak L. Postupci za ispunjavanje postojećih, novih i izmijenjenih tehničkih i operativnih standarda ili drugih propisanih uvjeta

- (1) Za sigurnosne zahtjeve od važnosti za vrstu i obim djelovanja, uspostavljeni su postupci za:
 - a) prepoznavanje onih zahtjeva i ažuriranje mjerodavnih postupaka kako bi se odražavale njihove izmjene (upravljanje nadzorom izmjena);
 - b) njihovo provođenje;
 - c) praćenje njihovog ispunjavanja;
 - d) preduzimanje koraka u slučaju uočavanja odstupanja.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da se za predviđenu namjenu koristi pravo osoblje, postupci, određeni dokumenti, oprema i željeznička vozila.
- (3) U sistemu upravljanja sigurnosti uspostavljeni su postupci kojima se osigurava provođenje održavanja u skladu s mjerodavnim zahtjevima.

Odjeljak M. Postupci i metode za procjenu rizika i provođenje mjera za nadzor rizika u slučaju promjena uvjeta poslovanja ili novi materijali predstavljaju nove rizike za infrastrukturu ili poslovanje

- (1) Uspostavljeni su postupci upravljanja za promjene u pogledu opreme, postupaka, organizacije, popunjavanja osobljem.
- (2) Uspostavljeni su postupci procjene rizika za upravljanje promjenama i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika.
- (3) Željeznički prijevoznik posjeduje postupke za prenošenje rezultata procjene rizika u druge postupke unutar organizacije i za njihovo saopćavanje mjerodavnom osoblju.

Odjeljak N. Osiguravanje programa osposobljavanja osoblja i sistema za osiguravanje održavanja stručne osposobljenosti osoblja i izvođenja zadataka u skladu sa njima

- (1) Postoji sistem upravljanja stručnom osposobljenosti, koji uključuje najmanje:
 - a) utvrđivanje znanja i vještina potrebnih za obavljanje zadataka vezanih za sigurnost;
 - b) načela odabira (zahtijeva se osnovni nivo obrazovanja, mentalna i fizička sposobnost);
 - c) početno osposobljavanje i izdavanje ovlaštenja o stečenom osposobljavanju i vještinama;
 - d) stalno osposobljavanje i periodično obnavljanje postojećeg znanja i vještina;
 - e) periodične provjere sposobnosti, gdje je prikladno;
 - f) posebne mjere u slučaju nesreća/nezgoda ili dužeg odsustva s posla, prema potrebi/gdje je prikladno;
 - g) posebno osposobljavanje o sistemu upravljanja sigurnosti za osoblje koje je direktno uključeno u osiguravanje djelovanja sistema upravljanja sigurnosti.
- (2) Uspostavljeni su postupci unutar sistema upravljanja osposobljenosti, kojima se osigurava:
 - a) utvrđivanje radnih mjesta na kojima se provode zadaci vezani za sigurnost;
 - b) utvrđivanje radnih mjesta koja uključuju odgovornosti za donošenje operativnih odluka unutar sustava upravljanja sigurnosti;
 - c) da osoblje posjeduje potrebno znanje, vještine i sposobnosti (medicinske i psihološke), koje su sukladni njihovim zadacima i da se redovito ponovno osposobljavaju;
 - d) da se osoblje rasporedi primjereno osposobljenosti za mjerodavne zadatke;
 - e) praćenje načina na koji se provode zadaci i prema potrebi provedba korektivnih mjera.

Odjeljak O. Mjere za osiguravanje dovoljnog protoka informacija unutar organizacije i, gdje je moguće, između organizacija koje obavljaju djelatnost na istoj infrastrukturi

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da:
 - a) osoblje posjeduje znanje i razumijevanje sustava upravljanja sigurnosti i da su informacije lako dostupne,
 - b) se odgovarajuća dokumentacija o sustavu upravljanja sigurnosti dodijeli mjerodavnom osoblju koje se bavi sigurnosti.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava:
 - a) da su ključne operativne informacije mjerodavne i valjane;
 - b) da je osoblje upoznato sa njima prije nego što ih primjeni;
 - c) da su raspoložive osoblju i da im se prema potrebi službeno daju njihovi primjerci.
- (3) Postoje mjere za razmjenu informacija među željezničkim prijevoznicima.

Odjeljak P. Postupci i oblici dokumentiranja informacija o sigurnosti i određivanje postupka za nadzor konfiguracije ključnih informacija o sigurnosti

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava točnost, potpunost, dosljednost, razumljivost, odgovarajuća ažuriranost i pravilna dokumentiranost informacija o sigurnosti.
- (2) Uspostavljeni su postupci za:
 - a) oblikovanje, izradu, raspodjelu i upravljanje nadzorom nad izmjenama svih mjerodavnih informacija o sigurnosti;
 - b) primanje, sakupljanje i pohranjivanje sve mjerodavne dokumentacije/svih mjerodavnih informacija u papirnatom obliku ili drugim sustavom zapisivanja.
- (3) Postoji postupak za nadzor konfiguracije ključnih informacija o sigurnosti

Odjeljak Q. Postupci za osiguravanje prijavljivanja, istrage i analize nesreća, nezgoda, izbjegnute nesreće i ostalih opasnih pojava, te za poduzimanje potrebnih preventivnih mjera

- (1) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da se nesreće, nezgode, izbjegnute nesreće i ostale opasne pojave:
 - a) prijave, zabilježe, istraže i analiziraju;
 - b) prijave ROŽ BiH, kako se zahtijeva mjerodavnim zakonodavstvom.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava:
 - a) da se preporuke RO ŽBiH, tijela za istrage i internih istraga ocjenjuju i provode, prema potrebi ili ako je obvezno;
 - b) da se mjerodavna izvješća/informacije drugih željezničkih prijevoznika, upravitelja infrastrukture, tijela nadležnih za održavanje i imaoća željezničkih vozila razmotre i uzmu u obzir.
- (3) Uspostavljeni su postupci za upotrebu mjerodavnih informacija koje se odnose na istragu i uzroke nesreća, poremećaja, izbjegnutih nesreća i ostalih opasnih pojava, kako bi se iz njih učilo i prema potrebi donijele preventivne mjere.

Odjeljak R. Osiguravanje planova djelovanja, uzbunjivanja i informiranja u slučaju vanrednih situacija

- (1) U dokumentu su utvrđene sve vrste vanrednih situacija, uključujući smetnje u poslovanju i uspostavljeni su postupci za prepoznavanje novih takvih situacija.
- (2) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da se za svaku vrstu vanredne situacije:
 - a) odmah mogu kontaktirati službe za vanredne situacije;

- b) službe za vanredne situacije imaju na raspolaganju sve relevantne podatke unaprijed, kako bi se pripremile odazvati na vanrednu situaciju, kao i tokom same vanredne situacije.
- (3) U dokumentu su utvrđene i navedene uloge i odgovornosti svih strana.
- (4) Postoje planovi djelovanja, uzbunjivanja i informiranja, koji uključuju:
 - a) postupke uzbunjivanja svog osoblja koje je odgovorno za upravljanje vanrednim situacijama;
 - b) mjere za saopćavanje istih svim stranama, uključujući uputstva putnicima u vanrednim situacijama;
 - c) mjere za hitno stupanje u vezu s nadležnim osobljem, kako bi isto moglo donijeti sve potrebne odluke.
- (5) Postoji dokument u kome je opisano na koji način su raspoređena sredstva i kako su utvrđeni zahtjevi u pogledu osposobljavanja.
- (6) Uspostavljeni su postupci za što hitnije ponovno uspostavljanje normalnih uvjeta djelovanja.
- (7) Uspostavljeni su postupci saradnje s drugim stranama za testiranje planova u slučaju vanrednih situacija u saradnji sa drugim stranama, za osposobljavanje osoblja, testiranje postupka, utvrđivanja slabih tačaka i provjere upravljanja potencijalnim vanrednim situacijama.
- (8) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da upravitelj infrastrukture jednostavno i odmah može stupiti u vezu sa nadležnim osposobljenim osobljem (naročito kada su u pitanju usluge u vezi opasnih materija), koje posjeduje odgovarajuće jezičke vještine.
- (9) Postoji postupak za stupanje u vezu sa tijelom nadležnim za održavanje ili imaoce željezničkih vozila u vanrednim situacijama.

Odjeljak S. Odredbe o redovnoj internoj kontroli sistema upravljanja sigurnosti

- (1) Postoji sistem interne kontrole, koji je nezavisan i nepristrasan i djeluje na transparentan način.
- (2) Postoji raspored planiranih internih kontrola, koji se može izmijeniti zavisno od rezultata prijašnjih pregleda i praćenju izvođenja.
- (3) Uspostavljeni su postupci za određivanje i odabir prikladno osposobljenih vršioca kontrola.
- (4) Uspostavljeni su postupci za:
 - a) analiziranje i ocjenjivanje rezultata kontrola;
 - b) preporuku daljnjih mjera koje će se preduzimati;
 - c) praćenje efikasnosti mjera;
 - d) dokumentiranje provođenja internih kontrola i rezultata kontrola.
- (5) Uspostavljeni su postupci kojima se osigurava da su viši nivoi u upravnoj hijerarhiji upoznati sa rezultatima interne kontrole i da preuzimaju opću odgovornost za provođenje promjena sistema upravljanja sigurnosti.
- (6) Postoji dokument u kome se prikazuje kako se planiraju interne kontrole u vezi s mjerama rutinskog praćenja, a radi osiguravanja usklađenosti s unutrašnjim postupcima i standardima.

Aneks III

Kriterijumi za ocjenu usklađenosti sa zahtjevima za dobijanje potvrde o sigurnosti dio B UOPĆE

Navedena je usluga za koju se traži dio B potvrde o sigurnosti i postoji opis na koji se način opći postupci željezničkog prijevoznika primjenjuju na razvoj svih uspostavljenih mjera (uključujući i raspoređivanje sredstava) za izvođenje usluge.

Odjeljak A. Usklađenost sa pravilima za pojedinu mrežu

- (1) Postoje dokumenti koji sadrže rezultate koji pokazuju da su posebna pravila i posebni rizici povezani sa djelovanjem na mreži za koju se podnosi zahtjev za dio B potvrde o sigurnosti uzeti u obzir i koji pokazuju da je željeznički prijevoznik u stanju poštovati sva pravila za pojedinu mrežu, te sve izuzetke i odstupanja od tih pravila.
- (2) Utvrđena je povezanost mreže sa drugim stranama uključenim u rad željeznice na dotičnoj mreži.
- (3) Postoje dokumenti u kojima je prikazano na koji način će željeznički prijevoznik saradivati sa upraviteljem infrastrukture (UI) za mrežu i drugim željezničkim prijevoznicima koji koriste mrežu, uključujući pojedinosti o načinu razmjene informacija.
- (4) Postoje dokumenti u kojima je prikazano na koji način će željeznički prijevoznik djelovati u vanrednim situacijama, uključujući koordinaciju sa upraviteljem infrastrukture i mjerodavnim državnim institucijama.
- (5) Postoje dokumenti u kojima su utvrđena sva posebna pravila za istragu o nesreći/nezgodi i koji pokazuju da je podnosilac zahtjeva sposoban poštovati ih.

Odjeljak B. Usklađenost sa zahtjevima pojedine mreže u pogledu osposobljenosti osoblja

- (1) Dokumentacijom se dokazuje da sistem upravljanja sigurnosti podnosioca zahtjeva sadrži sistem za upravljanje osposobljenosti za:
 - a) utvrđivanje kategorija osoblja (zaposlenog ili eksterno ugovorenog), koje je uključeno u pružanje usluge; i
 - b) osigurava osposobljenog osoblja za dotičnu mrežu, naročito za ono osoblje koje mora obavljati razne zadatke i prema potrebi osigurati da je za osoblje izdato ovlaštenje.
- (2) Dokumentacijom se dokazuje da postoje mjere za organizaciju svakodnevnog djelovanja osoblja kako bi se osiguralo da se provode zadaci vezani za sigurnost i da su osoblju dodijeljeni odgovarajući zadaci.
- (3) Dokumentacijom se dokazuje sposobnost podnosioca zahtjeva da izradi dokumente koji će se koristiti pri osposobljavanju dotičnog osoblja i njegova sposobnost da osigura tačnost i ažuriranost dokumenata, kao i to da su napisani jezikom i terminologijom razumljivima osoblju koje ih mora upotrebljavati.

Odjeljak C. Usklađenost sa zahtjevima određene mreže u pogledu upravljanja željezničkim vozilima

- (1) U dokumentaciji su jasno naznačene vrste željezničkih vozila koja će se koristiti na određenoj mreži i vrste djelatnosti koje će se provoditi.
- (2) U dokumentaciji je prikazano kako željeznički prijevoznik poštuje sva moguća operativna ograničenja za vrstu željezničkih vozila koja će koristiti na mreži.
- (3) U dokumentaciji su utvrđeni i svi dodatni zahtjevi u vezi s održavanjem za dotičnu mrežu, te su uspostavljene odgovarajuće mjere za održavanje.
- (4) U dokumentaciji su utvrđeni i svi dodatni zahtjevi u vezi sa upravljanjem poremećajima na željezničkim vozilima za dotičnu mrežu, te su uspostavljene i odgovarajuće mjere.

Aneks IV

Načela nadzora nakon dodjele dijela A ili dijela B potvrde o sigurnosti

- (1) Sigurnost u željezničkom sistemu BiH mora biti generalno održavana, i gdje je sa razlogom praktično, stalno unapređivana, uzimajući u obzir razvoj zakonodavstva i tehničkog i naučnog napretka kao i davanja prioriteta prevenciji ozbiljnih nesreća. Propisi o sigurnosti moraju biti

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 8. tačka A. stav (1) i stav (2) Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

**UPUTSTVO
O IZMJENAMA I DOPUNAMA UPUTSTVA O
CERTIFICIRANJU MAŠINOVOĐA KOJI UPRAVLJAJU
LOKOMOTIVAMA I VOZOVIMA U ŽELJEZNIČKIM
SISTEMIMA U BOSNI I HERCEGOVINI**

**Član 1.
(Predmet)**

Predmet ovog Uputstva su izmjene i dopune Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 56/17).

**Član 2.
(Dodavanje novog člana 29a.)**

U Uputstvu dodaje se novi član koji glasi:

Naknade za izdavanje certifikata utvrdit će se naknadno Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine a utvrđeni iznos uplaćivat će se na jedinstveni račun Trezora institucija Bosne i Hercegovine".

**Član 3.
(Stupanje na snagu)**

Ovo Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilcima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-124-1/19
28. februara 2019. godine
Doboj

Direktor
Tihomir Narić, s. r.

268

Na temelju članka 8. točka A. stavak (1) i stavak (2) Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), ravnatelj Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

**UPUTU
O KRITERIJUMIMA ZA PRIZNAVANJE CENTARA ZA
OSPOSOBLJAVANJE STROJOVOĐA, KRITERIJUMIMA
ZA PRIZNAVANJE ISPITIVAČA STROJOVOĐA I
KRITERIJUMIMA ZA ORGANIZACIJU ISPITIVANJA
SUKLADNO UPUTOM O CERTIFICIRANJU
STROJOVOĐA KOJI UPRAVLJAJU LOKOMOTIVAMA I
VLAKOVIMA U ŽELJEZNIČKIM SUSTAVIMA U BOSNI
I HERCEGOVINI**

Poglavlje I - Opće odredbe

**Članak 1.
(Predmet i područje primjene)**

- (1) Ovom Uputom utvrđuju se kriterijumi za: priznavanje centara za obuku, koji provode stručno osposobljavanje strojovođa kao i kandidata za strojovođe, priznavanje ispitivača strojovođa i kandidata za strojovođe kao i za organizaciju ispitivanja sukladno odredbama "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" ("Službeni glasnik BiH", broj 56/17).
- (2) Kriterijumi se primjenjuju na:
 - a) centre za obuku koji organiziraju obuke za osposobljavanje strojovođa i kandidata za strojovođe sukladno članku 23. "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini",
 - b) ispitivače strojovođa koji su ovlašteni za obavljanje provjere osposobljenosti kandidata za strojovođe ili strojovođa kojima je potrebna potvrda sukladno članku 25. "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju

lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini".

**Članak 2.
(Definicije)**

U ovom Uputi koriste se sljedeće definicije:

- a) "podnositelj zahtjeva" znači subjekt ili pojedinačna osoba koja je osnovala poduzeće i koja se prijavljuje za priznanje da obavlja obuke osposobljavanja koji se odnose na zadatke osposobljavanja navedene u članku 23. stavak (5) i stavak (6) "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" uključujući i pojedinačnu osobu koja se prijavljuje za priznanje statusa ispitivača kako je navedeno u članku 25. stavak (1) i stavak (2) iste Upute;
- b) "instruktor" znači osoba koja ima potrebno znanje i osposobljena je da priprema, organizira i provodi obuke osposobljavanja;
- c) "ispitivač" znači osoba koja ima potrebno znanje i osposobljenost te ovlaštenje/ priznanje za provedbu i ocjenjivanje ispitivanja sukladno odredbama "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini";
- d) "ispitivanje" znači postupak provjere osposobljenosti strojovođa ili kandidata za strojovođu sukladno "Uputi o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" (na jedan ili više načina: pismeni, usmeni, praktični);
- e) "centar za ispitivanje" znači subjekt koji je osnovan kako bi provodio ispitivanja za strojovođe sukladno članku 25. "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini";
- f) "priznavanje" znači službena izjava o osposobljenosti osobe ili subjekta za obavljanje poslova osposobljavanja ili ispitivanja, koju izdaje nadležno tijelo (Izjava, Rješenje o priznavanju);
- g) "nadležna tijela" znači tijelo kako je definirano u članku 2. "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 56/17), Regulatorni odbor željeznica Bosne i Hercegovine.

Poglavlje II - Centri za osposobljavanje - obuke

**Članak 3.
(Neovisnost i nepristrasnost)**

- (1) Centri za osposobljavanje provode obuke, osposobljavanja na nepristrasan način za sve sudionike.
- (2) U slučajevima kada centar za osposobljavanje pruža usluge osposobljavanja osobama koje su uposlene u poduzeću koja je vlasnik centra za osposobljavanje i drugim osobama, osposobljavanje se provodi neovisno od interesa poduzeća koje je vlasnik centra za osposobljavanje i nepristrasno je za sve sudionike. Centri za osposobljavanje primjenjuju ista pravila za osobe uposlene u poduzeću koje je vlasnik centra za osposobljavanje kao i za druge sudionike. Nadležno tijelo poduzima mjere kako bi se očuvalo ovo načelo.

Članak 4.

- (Uvjeti koje podnositelj zahtjeva mora ispunjavati)
- (1) Podnositelj dokazuje tehničku i operativnu osposobljenost i sposobnost za organizaciju obuka osposobljavanja koji odgovaraju zadacima osposobljavanja. Podnositelj zahtjeva treba imati odgovarajuće osoblje, opremu, prostor za

- osposobljavanje kako bi strojovođu osposobio za dobivanje ili obnavljanje dozvola i potvrde sukladno "Uputom o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini"
- (2) Podnositelj zahtjeva moraju:
- raspolagati efektivnom upravljačkom strukturom koja osigurava da instruktori imaju odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo za organiziranje obuka sukladno zahtjevima utvrđenim "Uputom o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini";
 - raspolagati potrebnim osobljem, prostorima, opremom i smještajem koji odgovaraju potrebama ponuđene obuke i procijenjenom broju kandidata;
 - osigurati da praktično osposobljavanje provode instruktori koji imaju važeću dozvolu za strojovođu kao i važeću potvrdu za infrastrukturu/željeznička vozila ili za sličnu vrstu infrastrukture/željezničkih vozila, te koji imaju profesionalno iskustvo u vožnji od najmanje tri godine. Kada instruktor nema važeću potvrdu za relevantnu infrastrukturu/željezničko vozilo, osposobljavanju prisustvuje i vozač koji posjeduje potvrdu za tu infrastrukturu/željezničko vozilo, sukladno članku 4. stavak 2. točka e) "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini";
 - pripremiti metodologiju kojom se definira sadržaj, organizacija i trajanje obuka za osposobljavanje, planove osposobljavanja i pravila nadležnosti;
 - pripremiti sustave za evidentiranje aktivnosti vezanih uz obuku, uključujući podatke o sudionicima, instruktorima, te broju i namjeni obuka;
 - imati sustav upravljanja kvalitetom ili jednako vrijedne postupke za praćenje usklađenosti sa sustavima koji garantiraju da izvedeno osposobljavanje ispunjava zahtjeve iz "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini";
 - osigurati upravljanje nadležnostima, stalno profesionalno usavršavanje i mjere za stalno obnavljanje profesionalnih znanja instruktora;
 - dokazati da stalno ažurira metode, uređaje i opremu koju koristi za osposobljavanje, uključujući literaturu, programsku potporu obuke, dokumente koje osigurava upravitelj infrastrukture kao što su pravilnici o operativnim pravilima, signalizaciji ili sigurnosnim sustavima (izjava odgovorne osobe).
- (3) Nadležno tijelo može utvrditi dodane zahtjeve za obuke osposobljavanja koji se odnose na infrastrukturu za koju je nadležan.
- (4) Podnositelji zahtjeva se osposobljavaju o posebnoj komunikaciji i terminologiji za željezničke usluge i sigurnosne postupke i svoje zahtjeve podnose nadležnom tijelu u državi u kojoj je smještena infrastruktura na koju se odnose komunikacija i terminologija.

Članak 5.

(Centri za osposobljavanje koji pripadaju željezničkom prijevozniku ili upravitelju infrastrukture)

- (1) Nadležno tijelo može podnositelju zahtjeva koji je u vlasništvu željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture, koji provodi osposobljavanje isključivo za osoblje poduzeća kojem pripada, i koji ispunjava sve zahtjeve predviđene člankom 4. ove Upute, dodijeliti priznavanje u kombinaciji s postupkom izdavanja potvrde o

sigurnosti ili dozvole za upravljanje željezničkom infrastrukturom sukladno Zakonu o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05).

- (2) Za slučajeve u stavku (1) izjava o priznavanju može se unijeti u važeću potvrdu o sigurnosti ili dozvolu za upravljanje željezničkom infrastrukturom. Ako izjava o priznavanju nije unesena na taj način potrebno je da željeznički prijevoznik/upravitelj infrastrukture koji provode osposobljavanje nadležnom tijelu podnesu zahtjev o priznavanju centra za osposobljavanje.
- (3) Organizaciju rada i upravljanje podnositelj zahtjeva iz stavka (1) uređuje tako da se izbjegne bilo kakav sukob interesa.

Članak 6.

(Postupci kod nove ili novoopremljene pruge i novouvedenih željezničkih vozila)

- (1) U svezi s novim ili novoopremljenim prugama ili novouvedenim željezničkim vozilima nadležno tijelo će odrediti uvjete pod kojima priznati centar za osposobljavanje može organizirati praktično osposobljavanje odstupajući od članka 4. stavak (2) točka c).
- (2) Ovo odstupanje se primjenjuje samo u slučajevima u kojima još nema instruktora koji ima potvrdu koja pokriva novu ili novoopremljenu prugu, ili novo željezničko vozilo.
- (3) Instruktor ispunjava sve druge uvjete iz članka 4. stavak (2) točka c) u svezi s dozvolom ili uvjerenjem kako je utvrđeno u članku 14. i članku 15. "Uputa o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" u svezi sa traženim profesionalnim iskustvom.

Poglavlje III - Ispitivači

Članak 7.

(Neovisnost i nepristranost)

Nadležno tijelo propisuje obrazac izjave koji podnositelj mora potpisati i kojom potvrđuju da će ispite provoditi na nepristrasan i nediskriminirajući način, bez bilo kakvog pritiska ili potjecaja koji bi mogli utjecati na odluke ili rezultate ispitivanja na način provedbe ispitivanja.

Članak 8.

(Uvjeti koje podnositelj mora ispunjavati)

- (1) Podnositelj zahtjeva moraju posjedovati znanje i iskustvo vezano za predmet ispitivanja. Traženo iskustvo podrazumijeva profesionalan rad u trajanju od najmanje 4 godine u razdoblju od najviše 5 godina prije datuma podnošenja zahtjeva. Traženo profesionalno iskustvo može uključivati i iskustvo stečeno kao strojovođa koji ima važeću dozvolu za strojovođu i odgovarajuću potvrdu, ili kao instruktor za poslove osposobljavanja pogodne za podnesenu prijavu.
- (2) U svezi sa praktičnim ispitivanjem u vlakovima, podnositelj zahtjeva mora imati važeću dozvolu za strojovođu i važeću potvrdu koja pokriva predmet ispitivanja ili sličnu vrstu infrastrukture/željezničkog vozila. Ako ispitivač ne posjeduje važeću potvrdu za infrastrukturu/željezničko vozilo koje je predmet ispitivanja, ispitu sukladno članku 4. stavak (2) točka e) "Uputstva o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini", prisustvuje strojovođa koji ima važeću potvrdu za tu infrastrukturu/željezničko vozilo.
- U trenutku podnošenja zahtjeva, podnositelj zahtjeva mora imati aktualno znanje u struci, odnosno, mora imati najmanje 4 godine profesionalnog iskustva u vožnji u razdoblju od najviše 5 godina prije datuma podnošenja zahtjeva.

- (3) Podnositelji zahtjeva treba da ispunjavaju i sljedeće kriterijume:
- da su osposobljeni za slušnu i govornu međusobnu komunikaciju na jeziku ispitivanja minimalno na razini B2 Zajedničkog europskog referentnog okvira za jezike (EFLC) koji je uspostavilo Vijeće Europe;
 - da imaju znanje i pedagošku osposobljenost potrebnu za provedbu ispitivanja te dobro poznavanje odgovarajućih metoda ispitivanja i ispitnih dokumenata;
 - da se obvežu da će ažurirati svoje profesionalno znanje vezano za predmete koje ispituju;
 - dokaz da je upoznat sa sustavom osposobljavanja strojovođa.
- (4) Nadležno tijelo može utvrditi dodane zahtjeve za ispitivače koji provode ispite vezane za infrastrukturu na njenom području.

Poglavlje IV - Organizacija ispitivanja

Članak 9.

(Zajednički kriterijumi za organizaciju ispitivanja)

Ispiti koji se organiziraju za ocjenjivanje osposobljenosti strojovođa sukladno članku 25. "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" ispunjavaju sljedeće kriterijume:

- u Povjerenstvu mora biti najmanje jedan priznati ispitivač koji provodi ispitivanja sukladno odredbama ove Upute;
- kada se ispitivanje odnosi na praktični dio osposobljenosti strojovođe, ispitivač mora imati dozvolu za strojovođu i relevantnu potvrdu kojom je ovlašten za uporabu infrastrukture/vožnju željezničkog vozila koji su predmet ispitivanja, ili za uporabu slične infrastrukture/željezničkog vozila. Kada ispitivač ne posjeduje važeću potvrdu za infrastrukturu/željezničko vozilo koji su predmet ispitivanja, ispitu, sukladno članku 4. stavak (2) točka e) "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" prisustvuje strojovođa koji posjeduje potvrdu za tu infrastrukturu/željezničko vozilo;
- ispiti se provode na transparentan način i traju dovoljno vremena kako bi bio pokriven sav relevantan sadržaj Privitka: "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini";
- u slučajevima kada je ispitivač koji sudjeluje pri ispitivanju ujedno i instruktor koji je strojovođu ili kandidata za strojovođu osposobljavao za predmet ispitivanja, ispitivanje vodi drugi ispitivač koji nije bio uključen u pripremno osposobljavanje;
- pitanja koja su predviđena za ispitivanje strogo su povjerljiva.

Članak 10.

(Nova ili novoopremljena pruga i novouvedeno željezničko vozilo)

- U svezi sa novim ili novoopremljenim prugama ili novouvedenim željezničkim vozilima, nadležno tijelo će odrediti uvjete pod kojima priznati ispitivač može provoditi ispite odstupajući od članka 9.
- Ovakva odstupanja su dozvoljena samo u slučajevima kada nema instruktora koji ima potvrdu za novu ili novoopremljenu prugu ili novo željezničko vozilo.
- Ispitivač mora ispunjavati sve druge uvjete iz članka 4. stavak (2) točka c) u svezi sa dozvolom ili uvjerenjem kako je to utvrđeno člankom 14. i člankom 15. "Upute o

certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" i u svezi sa traženim trajanjem profesionalnog iskustva.

Poglavlje V - Završne odredbe

Članak 11.

(Prijelazne odredbe)

Ako je željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture, sukladan obvezujućim odredbama i zahtjevima primjenljivim prije stupanja na snagu ove Upute, već odabrao ispitivače za potrebe provedbe ispitivanja za vlastito osoblje, nadležno tijelo može odlučiti da se tim izabranim ispitivačima dopusti da nastave provoditi ispitivanje sukladno sljedećim uvjetima:

- da željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture obavijesti nadležno tijelo uz obrazloženje o ispitivačima koje je sam odredio unutar potvrde o sigurnosti ili dozvole za upravljanje željezničkom infrastrukturom izdanih sukladno odredbama Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05) unutar granica područja primjene izdanog od strane nadležnog tijela. Navedenim ispitivačima priznanje istječe danom isteka potvrde o sigurnosti ili dozvole za upravljanje željezničkom infrastrukturom;
- da željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture provjerava jesu li ispunjeni zahtjevi utvrđeni ovom Uputom u svezi s ispitivačima koje su izabrali; ako ispitivač ne ispunjava neki zahtjev, željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture poduzima odgovarajuće mjere kako bi se postiglo ispunjavanje uvjeta za ispitivače.

Članak 12.

(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ove Upute stavlja se van snage stavak (4) i stavak (5) Privitka III "Upute o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" ("Službeni glasnik BiH", broj 56/17).

Članak 13.

(Usklađivanje)

Ovom "Uputom o kriterijumima za priznavanje centara za osposobljavanje strojovođa, kriterijumima za priznavanje ispitivača strojovođa i kriterijumima za organizaciju ispitivanja sukladno Uputi o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini" preuzimaju se odredbe Odluka Povjerenstva 2011/765/EU, od 22. studenog 2011. godine, o kriterijumima za priznavanje centara za osposobljavanje strojovođa, o kriterijumima za priznavanje ispitivača strojovođa i o kriterijumima za organizaciju ispitivanja sukladno Direktivi 2007/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Članak 14.

(Stupanje na snagu)

Ova Uputa stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilcima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-158-1/19

18. ožujka 2019. godine

Doboj

Ravnatelj

Tihomir Narić, v. r.

На основу члана 8. тачка А. став (1) и став (2) Закона о жељезницима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 52/05), директор Регулаторног одбора жељезница Босне и Херцеговине доноси

**УПУТСТВО
О КРИТЕРИЈУМИМА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ ЦЕНТАРА ЗА
ОСПОСОБЉАВАЊЕ МАШИНОВОЋА,
КРИТЕРИЈУМИМА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ ИСПИТИВАЧА
МАШИНОВОЋА И КРИТЕРИЈУМИМА ЗА
ОРГАНИЗАЦИЈУ ИСПИТИВАЊА У СКЛАДУ СА
УПУТСТВОМ О СЕРТИФИКОВАЊУ МАШИНОВОЋА
КОЈИ УПРАВЉАЈУ ЛОКОМОТИВАМА И ВОЗОВИМА
У ЖЕЉЕЗНИЧКИМ СИСТЕМИМА
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ**

Поглавље I - Опште одредбе

Члан 1.

(Предмет и подручје примјене)

- (1) Овим Упутством утврђују се критеријуми за: признавање центара за обуку, који проводе стручно оспособљавање машиновођа као и кандидата за машиновође, признавање испитивача машиновођа и кандидата за машиновође као и за организацију испитивања у складу са одредбама "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини" ("Службени гласник БиХ", број 56/17).
- (2) Критеријуми се примјењују на:
 - а) центре за обуку који организују обуке за оспособљавање машиновођа и кандидата за машиновође у складу са чланом 23. "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини",
 - б) испитиваче машиновођа који су овлашћени за обављање провере оспособљености кандидата за машиновође или машиновођа којима је потребна потврда у складу са чланом 25. "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини".

Члан 2.

(Дефиниције)

У овом Упутству користе се сљедеће дефиниције:

- а) "подносилац захтјева" значи субјект или појединачно лице које је основало предузеће и које се пријављује за признање да обавља обуке оспособљавања који се односе на задатке оспособљавања наведене у члану 23. став (5) и став (6) "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини" укључујући и појединачно лице које се пријављује за признање статуса испитивача како је наведено у члану 25. став (1) и став (2) истог Упутства;
- б) "инструктор" значи лице које има потребно знање и оспособљено је да припрема, организује и проводи обуке оспособљавања;
- ц) "испитивач" значи лице које има потребно знање и оспособљеност те овлашћење/признање за провођење и оцјењивање испитивања у складу са одредбама "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини";
- д) "испитивање" значи поступак провере оспособљености машиновођа или кандидата за машиновође у складу са "Упутством о сертификаковању машиновођа који управљају

- локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини" (на један или више начина: писмени, усмени, практични);
- е) "центар за испитивање" значи субјект који је основан како би проводио испитивања за машиновође у складу са чланом 25. "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини";
- ф) "признавање" значи службена изјава о оспособљености лица или субјекта за обављање послова оспособљавања или испитивања, коју издаје надлежни орган (Изјава, Рјешење о признавању);
- г) "надлежни орган" значи орган како је дефинисано у члану 2. "Упутства о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини" ("Службени гласник БиХ", број 56/17), Регулаторни одбор жељезница Босне и Херцеговине.

Поглавље II - Центри за оспособљавање - обуке

Члан 3.

(Независност и непристрасност)

- (1) Центри за оспособљавање проводе обуке, оспособљавања на непристрасан начин за све учеснике.
- (2) У случајевима када центар за оспособљавање пружа услуге оспособљавања лицима која су запослене у предузећу која је власник центра за оспособљавање и другим лицима, оспособљавање се проводи независно од интереса предузећа које је власник центра за оспособљавање и непристрасно је за све учеснике. Центри за оспособљавање примјењују иста правила за лица запослена у предузећу које је власник центра за оспособљавање као и за друге учеснике. Надлежни орган предузима мјере како би се очувало ово начело.

Члан 4.

(Услови које подносилац захтјева мора испуњавати)

- (1) Подносилац захтјева доказује техничку и оперативну оспособљеност и способност за организацију обука оспособљавања који одговарају задацима оспособљавања. Подносилац захтјева треба имати одговарајуће особље, опрему, простор за оспособљавање како би машиновођу оспособио за добијање или обнављање дозвола и потврде у складу са "Упутством о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини"
- (2) Подносиоци захтјева морају:
 - а) располагати ефективном управљачком структуром која обезбјеђује да инструктори имају одговарајуће квалификације и искуство за организовање обука у складу са захтјевима утврђеним "Упутством о сертификаковању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини";
 - б) располагати потребним особљем, просторима, опремом и смјештајем који одговарају потребама понуђене обуке и процијењеном броју кандидата;
 - ц) обезбиједити да практично оспособљавање проводе инструктори који имају важећу дозволу за машиновође као и важећу потврду за инфраструктуру/жељезничка возила или за сличну врсту инфраструктуре/жељезничких возила, те који имају професионално искуство у вожњи од најмање три године. Када инструктор нема важећу потврду за релевантну инфраструктуру/жељез-

- ничко возило, оспособљавању присуствује и возач који посједује потврду за ту инфраструктуру/жељезничко возило, у складу с чланом 4. став 2. тачка е) "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини";
- д) припремити методологију којом се дефинише садржај, организација и трајање обука за оспособљавање, планове оспособљавања и правила надлежности;
- е) припремити системе за евидентирање активности везаних уз обуку, укључујући податке о учесницима, инструкторима, те броју и намјени обука;
- ф) имати систем управљања квалитетом или једнако вриједне поступке за праћење усклађености са системима који гарантују да изведено оспособљавање испуњава захтјеве из "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини";
- г) обезбједити управљање надлежностима, стално професионално усавршавање и мјере за стално обнављање професионалних знања инструктора;
- х) доказати да стално ажурира методе, уређаје и опрему коју користи за оспособљавање, укључујући литературу, програмску подршку обуке, документе које обезбјеђује управитељ инфраструктуре као што су правилници о оперативним правилима, сигнализацији или сигурносним системима (изјава одговорног лица).

- (3) Надлежни орган може утврдити додатне захтјеве за обуке оспособљавања који се односе на инфраструктуру за коју је надлежан.
- (4) Подносиоци захтјева се оспособљавају о посебној комуникацији и терминологији за жељезничке услуге и безбједносне поступке и своје захтјеве подносе надлежном органу у држави у којој је смјештена инфраструктура на коју се односе комуникација и терминологија.

Члан 5.

(Центри за оспособљавање који припадају жељезничком превознику или управитељу инфраструктуре)

- (1) Надлежни орган може подносиоцу захтјева који је у власништву жељезничког превозника или управитеља инфраструктуре, који проводи оспособљавање искључиво за особље предузећа којем припада, и који испуњава све захтјеве предвиђене чланом 4. овог Упутства, додијелити признавање у комбинацији с поступком издавања потврде о безбједности или дозволе за управљање жељезничком инфраструктуром у складу са Законом о жељезницама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 52/05).
- (2) За случајеве у ставу (1) изјава о признавању може се унијети у важећу потврду о безбједности или дозволу за управљање жељезничком инфраструктуром. Ако изјава о признавању није унесена на тај начин потребно је да жељезнички превозник/управитељ инфраструктуре који проводе оспособљавање надлежном органу поднесу захтјев о признавању центра за оспособљавање.
- (3) Организацију рада и управљање подносилац захтјева из става (1) уређује тако да се избјегне било какав сукоб интереса.

Члан 6.

(Поступци код нове или новоопремљене пруге и новоуведених жељезничких возила)

- (1) У вези с новим или новоопремљеним пругама или новоуведеним жељезничким возилима надлежни орган ће одредити услове под којима признати центар за оспособљавање може организовати практично оспособљавање одступајући од члана 4. став (2) тачка ц).
- (2) Ово одступање се примјењује само у случајевима у којима још нема инструктора који има потврду која покрива нову или новоопремљену пругу, или ново жељезничко возило.
- (3) Инструктор испуњава све друге услове из члана 4. став (2) тачка ц) у вези с дозволом или увјерењем како је утврђено у члану 14. и члану 15. "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини" у вези са траженим професионалним искуством.

Поглавље III - Испитивачи

Члан 7.

(Независност и непристраност)

Надлежни орган прописује образац изјаве који подносилац мора потписати и којом потврђују да ће испите проводити на непристрасан и недискриминирајући начин, без било каквог притиска или потицаја који би могли утицати на одлуке или резултате испитивања те на начин провођења испитивања.

Члан 8.

(Услови које подносилац мора испуњавати)

- (1) Подносиоци захтјева морају посједовати знање и искуство везано за предмет испитивања. Тражено искуство подразумијева професионалан рад у трајању од најмање 4 године у периоду од највише 5 година прије датума подношења захтјева. Тражено професионално искуство може укључивати и искуство стечено као машиновођа који има важећу дозволу за машиновођу и одговарајућу потврду, или као инструктор за послове оспособљавања погодне за поднесу пријаву.
- (2) У вези са практичним испитивањем у возовима, подносилац захтјева мора имати важећу дозволу за машиновођу и важећу потврду која покрива предмет испитивања или сличну врсту инфраструктуре/жељезничког возила. Ако испитивач не посједује важећу потврду за инфраструктуру/жељезничко возило које је предмет испитивања, испиту у складу с чланом 4. став (2) тачка е) "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини", присуствује машиновођа који има важећу потврду за ту инфраструктуру/жељезничко возило. У тренутку подношења захтјева, подносилац захтјева мора имати актуелно знање у струци, односно, мора имати најмање 4 године професионалног искуства у вожњи у периоду од највише 5 година прије датума подношења захтјева.
- (3) Подносиоци захтјева треба да испуњавају и следеће критеријуме:
- а) да су оспособљени за слушну и говорну међусобну комуникацију на језику испитивања минимално на нивоу Б2 Заједничког европског референтног

- оквиру за језике (EFLC) који је успоставило Савјет Европе;
- б) да имају знање и педагошку оспособљеност потребну за провођење испитивања те добро познавање одговарајућих метода испитивања и испитних докумената;
 - ц) да се обавезу да ће ажурирати своје професионално знање везано за предмете које испитују;
 - д) доказ да је упознат са системом оспособљавања машиновођа.
- (4) Надлежни орган може утврдити додатне захтјеве за испитиваче који проводе испите везане за инфраструктуру на њеном подручју.

Поглавље IV - Организација испитивања

Члан 9.

(Заједнички критеријуми за организацију испитивања)

Испити који се организују за оцјењивање оспособљености машиновођа у складу с чланом 25. "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у железничким системима у Босни и Херцеговини" испуњавају следеће критеријуме:

- а) у Комисији мора бити најмање један признати испитивач који проводи испитивања у складу са одредбама овог Упутства;
- б) када се испитивање односи на практични дио оспособљености машиновође, испитивач мора имати дозволу за машиновођу и релевантну потврду којом је овлашћен за употребу инфраструктуре/вожњу железничког возила који су предмет испитивања, или за употребу сличне инфраструктуре/железничког возила. Када испитивач не посједује важећу потврду за инфраструктуру/железничко возило који су предмет испитивања, испиту, у складу с чланом 4. став (2) тачка е) "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у железничким системима у Босни и Херцеговини" присуствује машиновођа који посједује потврду за ту инфраструктуру/железничко возило;
- ц) испити се проводе на транспарентан начин и трају довољно времена како би био покривен сав релевантан садржај Прилога: "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у железничким системима у Босни и Херцеговини";
- д) у случајевима када је испитивач који учествује при испитивању уједно и инструктор који је машиновођу или кандидата за машиновођу оспособљавао за предмет испитивања, испитивање води други испитивач који није био укључен у припремно оспособљавање;
- е) питања која су предвиђена за испитивање строго су повјерљива.

Члан 10.

(Нова или новоопремљена пруга и новоуведено железничко возило)

- (1) У вези са новим или новоопремљеним пругама или новоуведеним железничким возилима, надлежни орган ће одредити услове под којима признати испитивач може проводити испите одступајући од члана 9.

- (2) Оваква одступања су дозвољена само у случајевима када нема инструктора који има потврду за нову или новоопремљену пругу или ново железничко возило.
- (3) Испитивач мора испуњавати све друге услове из члана 4. став (2) тачка ц) у вези са дозволом или увјерењем како је то утврђено чланом 14. и чланом 15. "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у железничким системима у Босни и Херцеговини" и у вези са траженим трајањем професионалног искуства.

Поглавље V - Завршне одредбе

Члан 11.

(Прелазне одредбе)

Ако је железнички превозник или управитељ инфраструктуре, у складу с обавезујућим одредбама и захтјевима примјењивим прије ступања на снагу овог Упутства, већ одабрао испитиваче за потребе провођења испитивања за властито особље, надлежни орган може одлучити да се тим изабраним испитивачима допусти да наставе проводити испитивање у складу са следећим условима:

- а) да железнички превозник или управитељ инфраструктуре обавијести надлежни орган уз образложење о испитивачима које је сам одредио у оквиру потврде о безбједности или дозволе за управљање железничком инфраструктуром издатих у складу с одредбама Закона о железницама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 52/05) у оквиру граница подручја примјене издатог од стране надлежног органа. Наведеним испитивачима признање истиче даном истека потврде о безбједности или дозволе за управљање железничком инфраструктуром;
- б) да железнички превозник или управитељ инфраструктуре провјерава јесу ли испуњени захтјеви утврђени овим Упутством у вези с испитивачима које су изабрали; ако испитивач не испуњава неки захтјев, железнички превозник или управитељ инфраструктуре предузима одговарајуће мјере како би се постигло испуњавање услова за испитиваче.

Члан 12.

(Стављање ван снаге)

Ступањем на снагу овог Упутства стављају се ван снаге став (4) и став (5) Прилога III "Упутства о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у железничким системима у Босни и Херцеговини" ("Службени гласник БиХ", број 56/17).

Члан 13.

(Усклађивање)

Овим "Упутством о критеријумима за признавање центара за оспособљавање машиновођа, критеријумима за признавање испитивача машиновођа и критеријумима за организацију испитивања у складу са Упутством о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у железничким системима у Босни и Херцеговини" преузимају се одредбе Одлука Комисије 2011/765/EУ, од 22. новембра 2011. године, о критеријумима за признавање центара за оспособљавање машиновођа, о критеријумима за признавање испитивача машиновођа и о критеријумима за организацију испитивања у складу с Директивом 2007/59/EЗ Европског парламента и Савјета.

Члан 14.

(Ступање на снагу)

Ово Упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 13-01-29-7-158-1/19

18. марта 2019. године

Добој

Директор

Тихомир Нарих, с. р.

Na osnovu člana 8. tačka A. stav (1) i stav (2) Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05), direktor Regulatornog odbora željeznica Bosne i Hercegovine donosi

UPUTSTVO

O KRITERIJUMIMA ZA PRIZNAVANJE CENTARA ZA OSPOSOBLJAVANJE MAŠINOVOĐA, KRITERIJUMIMA ZA PRIZNAVANJE ISPITIVAČA MAŠINOVOĐA I KRITERIJUMIMA ZA ORGANIZACIJU ISPITIVANJA U SKLADU SA UPUTSTVOM O CERTIFICIRANJU MAŠINOVOĐA KOJI UPRAVLJAJU LOKOMOTIVAMA I VOZOVIMA U ŽELJEZNIČKIM SISTEMIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Poglavlje I - Opće odredbe

Члан 1.

(Предмет и подручје примјене)

- (1) Ovim Uputstvom utvrđuju se kriterijumi za: priznavanje centara za obuku, koji provode stručno osposobljavanje mašinovođa kao i kandidata za mašinovođe, priznavanje ispitivača mašinovođa i kandidata za mašinovođe kao i za organizaciju ispitivanja u skladu sa odredbama "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" ("Službeni glasnik BiH", broj 56/17).
- (2) Kriterijumi se primjenjuju na:
 - a) centre za obuku koji organiziraju obuke za osposobljavanje mašinovođa i kandidata za mašinovođe u skladu sa članom 23. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini",
 - b) ispitivače mašinovođa koji su ovlašteni za obavljanje provjere osposobljenosti kandidata za mašinovođe ili mašinovođa kojima je potrebna potvrda u skladu sa članom 25. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini".

Члан 2.

(Дефиниције)

U ovom Uputstvu koriste se slijedeće definicije:

- a) "podnosilac zahtjeva" znači subjekt ili pojedinačna osoba koja je osnovala poduzeće i koja se prijavljuje za priznanje da obavlja obuke osposobljavanja koji se odnose na zadatke osposobljavanja navedene u članu 23. stav (5) i stav (6) "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" uključujući i pojedinačnu osobu koja se prijavljuje za priznanje statusa ispitivača kako je navedeno u članu 25. stav (1) i stav (2) istog Uputstva;
- b) "instruktor" znači osoba koja ima potrebno znanje i osposobljena je da priprema, organizira i provodi obuke osposobljavanja;

- c) "ispitivač" znači osoba koja ima potrebno znanje i osposobljenost te ovlaštenje/ priznanje za provođenje i ocjenjivanje ispitivanja u skladu sa odredbama "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini";
- d) "ispitivanje" znači postupak provjere osposobljenosti mašinovođa ili kandidata za mašinovođu u skladu sa "Uputstvom o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" (na jedan ili više načina: pismeni, usmeni, praktični);
- e) "centar za ispitivanje" znači subjekt koji je osnovan kako bi provodio ispitivanja za mašinovođe u skladu s članom 25. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini";
- f) "priznavanje" znači službena izjava o osposobljenosti osobe ili subjekta za obavljanje poslova osposobljavanja ili ispitivanja, koju izdaje nadležni organ (Izjava, Rješenje o priznavanju);
- g) "nadležni organ" znači organ kako je definirano u članu 2. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 56/17), Regulatorni odbor željeznica Bosne i Hercegovine.

Poglavlje II - Centri za osposobljavanje - obuke

Члан 3.

(Независност и непристрасност)

- (1) Centri za osposobljavanje provode obuke, osposobljavanja na nepristrasan način za sve učesnike.
- (2) U slučajevima kada centar za osposobljavanje pruža usluge osposobljavanja osobama koje su zaposlene u poduzeću koja je vlasnik centra za osposobljavanje i drugim osobama, osposobljavanje se provodi nezavisno od interesa poduzeća koje je vlasnik centra za osposobljavanje i nepristrasno je za sve učesnike. Centri za osposobljavanje primjenjuju ista pravila za osobe zaposlene u poduzeću koje je vlasnik centra za osposobljavanje kao i za druge učesnike. Nadležni organ preduzima mjere kako bi se očuvalo ovo načelo.

Члан 4.

(Увјети које подносилац захтеја мора испуњавати)

- (1) Podnosilac zahtjeva dokazuje tehničku i operativnu osposobljenost i sposobnost za organiziranje obuka u skladu sa zahtjevima koji odgovaraju zadacima osposobljavanja. Podnosilac zahtjeva treba imati odgovarajuće osoblje, opremu, prostor za osposobljavanje kako bi mašinovođu osposobio za dobijanje ili obnavljanje dozvola i potvrde u skladu sa "Uputstvom o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini"
- (2) Podnosioci zahtjeva moraju:
 - a) raspolagati efektivnom upravljačkom strukturom koja osigurava da instruktori imaju odgovarajuće kvalifikacije i iskustvo za organiziranje obuka u skladu sa zahtjevima utvrđenim "Uputstvom o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini";
 - b) raspolagati potrebnim osobljem, prostorima, opremom i smještajem koji odgovaraju potrebama ponuđene obuke i procijenjenom broju kandidata;
 - c) osigurati da praktično osposobljavanje provode instruktori koji imaju važeću dozvolu za mašinovođu kao i važeću potvrdu za infrastrukturu/željeznička

- vozila ili za sličnu vrstu infrastrukture/željezničkih vozila, te koji imaju profesionalno iskustvo u vožnji od najmanje tri godine. Kada instruktor nema važeću potvrdu za relevantnu infrastrukturu/željezničko vozilo, osposobljavanju prisustvuje i vozač koji posjeduje potvrdu za tu infrastrukturu/željezničko vozilo, u skladu s članom 4. stav 2. tačka e) "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini";
- d) pripremiti metodologiju kojom se definira sadržaj, organizacija i trajanje obuka za osposobljavanje, planove osposobljavanja i pravila nadležnosti;
 - e) pripremiti sisteme za evidentiranje aktivnosti vezanih uz obuku, uključujući podatke o učesnicima, instruktorima, te broju i namjeni obuka;
 - f) imati sistem upravljanja kvalitetom ili jednako vrijedne postupke za praćenje usklađenosti sa sistemima koji garantiraju da izvedeno osposobljavanje ispunjava zahtjeve iz "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini";
 - g) osigurati upravljanje nadležnostima, stalno profesionalno usavršavanje i mjere za stalno obnavljanje profesionalnih znanja instruktora;
 - h) dokazati da stalno ažurira metode, uređaje i opremu koju koristi za osposobljavanje, uključujući literaturu, programsku podršku obuke, dokumente koje osigurava upravitelj infrastrukture kao što su pravilnici o operativnim pravilima, signalizaciji ili sigurnosnim sistemima (izjava odgovorne osobe).
- (3) Nadležni organ može utvrditi dodatne zahtjeve za obuke osposobljavanja koji se odnose na infrastrukturu za koju je nadležan.
 - (4) Podnosioci zahtjeva se osposobljavaju o posebnoj komunikaciji i terminologiji za željezničke usluge i sigurnosne postupke i svoje zahtjeve podnose nadležnom organu u državi u kojoj je smještena infrastruktura na koju se odnose komunikacija i terminologija.

Član 5.

(Centri za osposobljavanje koji pripadaju željezničkom prijevozniku ili upravitelju infrastrukture)

- (1) Nadležni organ može podnosiocu zahtjeva koji je u vlasništvu željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture, koji provodi osposobljavanje isključivo za osoblje poduzeća kojem pripada, i koji ispunjava sve zahtjeve predviđene članom 4. ovog Uputstva, dodijeliti priznavanje u kombinaciji s postupkom izdavanja potvrde o sigurnosti ili dozvole za upravljanje željezničkom infrastrukturom u skladu sa Zakonom o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05).
- (2) Za slučajeve u stavu (1) izjava o priznavanju može se unijeti u važeću potvrdu o sigurnosti ili dozvolu za upravljanje željezničkom infrastrukturom. Ako izjava o priznavanju nije unesena na taj način potrebno je da željeznički prijevoznik/upravitelj infrastrukture koji provode osposobljavanje nadležnom organu podnesu zahtjev o priznavanju centra za osposobljavanje.
- (3) Organizaciju rada i upravljanje podnosilac zahtjeva iz stava (1) uređuje tako da se izbjegne bilo kakav sukob interesa.

Član 6.

(Postupci kod nove ili novoopremljene pruge i novouvedenih željezničkih vozila)

- (1) U vezi s novim ili novoopremljenim prugama ili novouvedenim željezničkim vozilima nadležni organ će

odrediti uvjete pod kojima priznati centar za osposobljavanje može organizirati praktično osposobljavanje odstupajući od člana 4. stav (2) tačka c).

- (2) Ovo odstupanje se primjenjuje samo u slučajevima u kojima još nema instruktora koji ima potvrdu koja pokriva novu ili novoopremljenu prugu, ili novo željezničko vozilo.
- (3) Instruktor ispunjava sve druge uvjete iz člana 4. stav (2) tačka c) u vezi s dozvolom ili uvjerenjem kako je utvrđeno u članu 14. i članu 15. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" u vezi sa traženim profesionalnim iskustvom.

Poglavlje III - Ispitivači

Član 7.

(Nezavisnost i nepristranost)

Nadležni organ propisuje obrazac izjave koji podnosilac mora potpisati i kojom potvrđuju da će ispite provoditi na nepristrasan i nediskriminirajući način, bez bilo kakvog pritiska ili potjecaja koji bi mogli utjecati na odluke ili rezultate ispitivanja te na način provođenja ispitivanja.

Član 8.

(Uvjeti koje podnosilac mora ispunjavati)

- (1) Podnosioci zahtjeva moraju posjedovati znanje i iskustvo vezano za predmet ispitivanja.
Traženo iskustvo podrazumijeva profesionalan rad u trajanju od najmanje 4 godine u periodu od najviše 5 godina prije datuma podnošenja zahtjeva.
Traženo profesionalno iskustvo može uključivati i iskustvo stečeno kao mašinovođa koji ima važeću dozvolu za mašinovođu i odgovarajuću potvrdu, ili kao instruktor za poslove osposobljavanja pogodne za podnesenu prijavu.
- (2) U vezi sa praktičnim ispitivanjem u vozovima, podnosilac zahtjeva mora imati važeću dozvolu za mašinovođu i važeću potvrdu koja pokriva predmet ispitivanja ili sličnu vrstu infrastrukture/željezničkog vozila. Ako ispitivač ne posjeduje važeću potvrdu za infrastrukturu/željezničko vozilo koje je predmet ispitivanja, ispitu u skladu s članom 4. stav (2) tačka e) "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini", prisustvuje mašinovođa koji ima važeću potvrdu za tu infrastrukturu/željezničko vozilo.
U trenutku podnošenja zahtjeva, podnosilac zahtjeva mora imati aktualno znanje u struci, odnosno, mora imati najmanje 4 godine profesionalnog iskustva u vožnji u periodu od najviše 5 godina prije datuma podnošenja zahtjeva.
- (3) Podnosioci zahtjeva treba da ispunjavaju i slijedeće kriterijume:
 - a) da su osposobljeni za slušnu i govornu međusobnu komunikaciju na jeziku ispitivanja minimalno na nivou B2 Zajedničkog evropskog referentnog okvira za jezike (EFLC) koji je uspostavilo Vijeće Evrope;
 - b) da imaju znanje i pedagošku osposobljenost potrebnu za provođenje ispitivanja te dobro poznavanje odgovarajućih metoda ispitivanja i ispitnih dokumenata;
 - c) da se obavežu da će ažurirati svoje profesionalno znanje vezano za predmete koje ispituju;
 - d) dokaz da je upoznat sa sistemom osposobljavanja mašinovođa.
- (4) Nadležni organ može utvrditi dodatne zahtjeve za ispitivače koji provode ispite vezane za infrastrukturu na njenom području.

Poglavlje IV - Organizacija ispitivanja**Član 9.**

(Zajednički kriterijumi za organizaciju ispitivanja)

Ispiti koji se organiziraju za ocjenjivanje osposobljenosti mašinovođa u skladu s članom 25. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" ispunjavaju slijedeće kriterijume:

- a) u Komisiji mora biti najmanje jedan priznati ispitivač koji provodi ispitivanja u skladu sa odredbama ovog Uputstva;
- b) kada se ispitivanje odnosi na praktični dio osposobljenosti mašinovođe, ispitivač mora imati dozvolu za mašinovođu i relevantnu potvrdu kojom je ovlašten za upotrebu infrastrukture/vožnju željezničkog vozila koji su predmet ispitivanja, ili za upotrebu slične infrastrukture/željezničkog vozila. Kada ispitivač ne posjeduje važeću potvrdu za infrastrukturu/željezničko vozilo koji su predmet ispitivanja, ispitivanje u skladu s članom 4. stav (2) tačka e) "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" prisustvuje mašinovođa koji posjeduje potvrdu za tu infrastrukturu/željezničko vozilo;
- c) ispiti se provode na transparentan način i traju dovoljno vremena kako bi bio pokriven sav relevantan sadržaj Priloga: "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini";
- d) u slučajevima kada je ispitivač koji učestvuje pri ispitivanju ujedno i instruktor koji je mašinovođu ili kandidata za mašinovođu osposobljavao za predmet ispitivanja, ispitivanje vodi drugi ispitivač koji nije bio uključen u pripremno osposobljavanje;
- e) pitanja koja su predviđena za ispitivanje strogo su povjerljiva.

Član 10.

(Nova ili novoopremljena pruga i novouvedeno željezničko vozilo)

- (1) U vezi sa novim ili novoopremljenim prugama ili novouvedenim željezničkim vozilima, nadležni organ će odrediti uvjete pod kojima priznati ispitivač može provoditi ispite odstupajući od člana 9.
- (2) Ovakva odstupanja su dozvoljena samo u slučajevima kada nema instruktora koji ima potvrdu za novu ili novoopremljenu prugu ili novo željezničko vozilo.
- (3) Ispitivač mora ispunjavati sve druge uvjete iz člana 4. stav (2) tačka c) u vezi sa dozvolom ili uvjerenjem kako je to utvrđeno članom 14. i članom 15. "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" i u vezi sa traženim trajanjem profesionalnog iskustva.

Poglavlje V - Završne odredbe**Član 11.**

(Prijelazne odredbe)

Ako je željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture, u skladu s obavezujućim odredbama i zahtjevima primjenljivim prije stupanja na snagu ovog Uputstva, već odabrao ispitivače za potrebe provođenja ispitivanja za vlastito osoblje, nadležni organ može odlučiti da se tim izabranim ispitivačima dopusti da nastave provoditi ispitivanje u skladu sa slijedećim uvjetima:

- a) da željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture obavijesti nadležni organ uz obrazloženje o ispitivačima koje je sam odredio u okviru potvrde o sigurnosti ili dozvole za upravljanje željezničkom infrastrukturom izdatih u skladu s odredbama Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 52/05) u okviru granica područja primjene izdatog od strane nadležnog organa. Navedenim ispitivačima priznanje istječe danom isteka potvrde o sigurnosti ili dozvole za upravljanje željezničkom infrastrukturom;
- b) da željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture provjerava jesu li ispunjeni zahtjevi utvrđeni ovim Uputstvom u vezi s ispitivačima koje su izabrali; ako ispitivač ne ispunjava neki zahtjev, željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture preduzima odgovarajuće mjere kako bi se postiglo ispunjavanje uvjeta za ispitivače.

Član 12.

(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog Uputstva stavlja se van snage stav (4) i stav (5) Priloga III "Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" ("Službeni glasnik BiH", broj 56/17).

Član 13.

(Usklađivanje)

Ovim "Uputstvom o kriterijumima za priznavanje centara za osposobljavanje mašinovođa, kriterijumima za priznavanje ispitivača mašinovođa i kriterijumima za organizaciju ispitivanja u skladu sa Uputstvom o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini" preuzimaju se odredbe Odluka Komisije 2011/765/EU, od 22. novembra 2011. godine, o kriterijumima za priznavanje centara za osposobljavanje mašinovođa, o kriterijumima za priznavanje ispitivača mašinovođa i o kriterijumima za organizaciju ispitivanja u skladu s Direktivom 2007/59/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća.

Član 14.

(Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilcima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 13-01-29-7-158-1/19

18. marta 2019. godine

Doboj

Direktor

Tihomir Narić, s. r.

K A Z A L O

**VIJEĆE MINISTARA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 259 Odluka o utvrđivanju minimuma procesa rada za vrijeme trajanja štrajka u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)
- Odluka o utvrđivanju minimuma procesa rada za vrijeme trajanja štrajka u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine (srpski jezik)
- Odluka o utvrđivanju minimuma procesa rada za vrijeme trajanja štrajka u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)
- 260 Odluka o Dozvolama za korištenje radiofrekvenzijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava (hrvatski jezik)
- Odluka o Dozvolama za korištenje radiofrekventnog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema (srpski jezik)
- Odluka o Dozvolama za korištenje radiofrekvenzijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema (bosanski jezik)

**MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 261 Odluka o najnižim tehničkim zahtjevima za novoprodukcijom i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa (hrvatski jezik)
- Odluka o najnižim tehničkim zahtjevima za novoprodukcijom i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa (srpski jezik)
- Odluka o najnižim tehničkim zahtjevima za novoprodukcijom i korištena vozila pri homologaciji tipa vozila i homologaciji pojedinačnog vozila, te za dijelove, uređaje i opremu vozila pri homologaciji tipa (bosanski jezik)

**DRŽAVNA REGULATORNA KOMISIJA ZA
ELEKTRIČNU ENERGIJU - DERK**

- 262 Odluka o odobrenju maksimalno moguće snage prihvata iz neupravljivih izvora električne energije (hrvatski jezik)
- Odluka o odobrenju maksimalno moguće snage prihvata iz neupravljivih izvora električne energije (srpski jezik)
- Odluka o odobrenju maksimalno moguće snage prihvata iz neupravljivih izvora električne energije (bosanski jezik)
- 263 Odluka o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom (hrvatski jezik)

Odluka o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom (srpski jezik)

35

Odluka o izdavanju licence za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom (bosanski jezik)

35

**REGULATORNI ODBOR ŽELJEZNICA
BOSNE I HERCEGOVINE**

- 264 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu korištenja jedinstvenog formata certifikata operacija i tipa proizvodnje (hrvatski jezik)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu korištenja jedinstvenog formata certifikata operacija i tipa proizvodnje (srpski jezik)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu korištenja jedinstvenog formata certifikata operacija i tipa proizvodnje (bosanski jezik)
- 265 Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registru vozila (hrvatski jezik)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registru vozila (srpski jezik)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registru vozila (bosanski jezik)
- 266 Pravilnik o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza (hrvatski jezik)
- Pravilnik o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza (srpski jezik)
- Pravilnik o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za ocjenu usaglašenosti sa zahtjevima za dodjelu potvrde o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza (bosanski jezik)
- 267 Uputa o izmjenama i dopunama Upute o certificiranju strojevođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)
- Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)

35

36

36

36

36

37

37

44

51

58

58

58

268 Uputa o kriterijumima za priznavanje centara za osposobljavanje strojovođa, kriterijumima za priznavanje ispitivača strojovođa i kriterijumima za organizaciju ispitivanja sukladno Uputom o certificiranju strojovođa koji upravljaju lokomotivama i vlakovima u željezničkim sustavima u Bosni i Hercegovini (hrvatski jezik)	59	Uputstvo o kriterijumima za priznavanje centara za osposobljavanje mašinovođa, kriterijumima za priznavanje ispitivača mašinovođa i kriterijumima za organizaciju ispitivanja u skladu sa Uputstvom o certificiranju mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkim sistemima u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik)	65
Упутство о критеријумима за признавање центара за оспособљавање машиновођа, критеријумима за признавање испитивача машиновођа и критеријумима за организацију испитивања у складу са Упутством о сертификавању машиновођа који управљају локомотивама и возовима у жељезничким системима у Босни и Херцеговини (српски језик)	61		

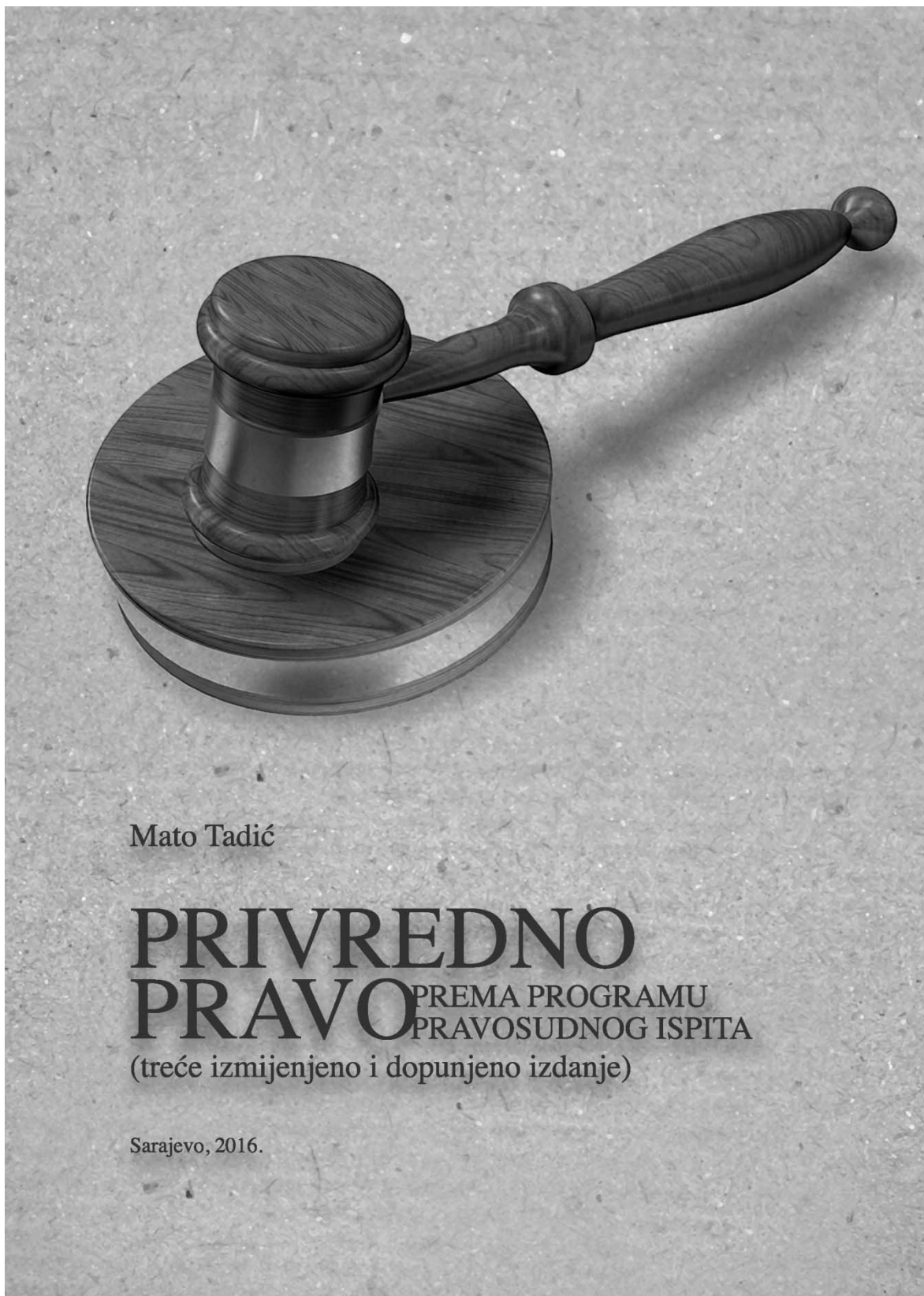
Edin RIZVANOVIĆ
Arif NANIĆ

POSLOVNO STATUSNO PRAVO

Sarajevo, 2018.

Mato Tadić

PRIVREDNO PRAVO

PREMA PROGRAMU
PRAVOSUDNOG ISPITA
(treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje)

Sarajevo, 2016.

Službeni list- Naslovna Stranica
+

Not secure | www.sluzbeninovine.ba

SLUŽBENI LIST BIH
JP NIO Službeni list
Bosne i Hercegovine

Jezik
Službena glasila
Oglašavanje
Izdavaštvo
Pretraga
Info
Kontakti
Vijesti

Naslovna stranica

> Pretplata
> Cjenovnik
> Izdavaštvo
> Info - historijati
> Kontakt
> Međun. saradnja
> Korištni linkovi
> Oglasni dio

Prijava
Registracija
Zaboravljena šifra

ZAKON O OSNOVAMA SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Službeni glasnik BiH
broj 72/18
URED ZA ZAKONODAVSTVO VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE
RIJEŠENJE O IMENOVANJU RUKOVODEĆEG DRŽAVNOG SLUŽBENIKA - POMOĆNIK DIREKTORA
PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O RAZRIJEŠENJU GENERALNOG SEKRETARA
PREDSJEDNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

Službene novine Federacije BiH
broj 82/18
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O ODOBRAVANJU RASPODIJELE DIJELA NOVČANIH SREDSTAVA OSTVARENIM PRODAJOM PREDUZEĆA IZ NADLEŽNOSTI AGENCIJE ZA PRIVATIZACIJU U FEDERACIJU BOSNE I HERCEGOVINE ZA SANACIJU ŠTETA NASTALIH U "NAFTNI TERMINALI FEDERACIJE" D.O.O. PLOČE USLJED HAVARIJE BRODA-PRIVEZA
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

Službene novine Kantona Sarajevo
broj 42/18
VLADA KANTONA SARAJEVO
RIJEŠENJE O IMENOVANJU POLICIJSKOG ODBORA ZA POLICIJSKE SLUŽBENIKE KANTONA SARAJEVO
VLADA KANTONA SARAJEVO
RIJEŠENJE O IMENOVANJU VRŠILACA DUŽNOSTI
PREDSJEDNIKA I ČLANOVA UPRAVNOG ODBORA JAVNE USTANOVE "CENTAR ZA NAPREDNE TEHNOLOGIJE U SARAJEVU"

Međunarodni ugovori
broj 10/18
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O DAVANJU SAGLASNOSTI ZA RATIFIKACIJU SPORAZUMA O ZAJMU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I SAUDIJSKOG FONDA ZA RAZVOJ - RAZVOJ INFRASTRUKTURE U OPĆINI STARI GRAD SARAJEVO
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ODLUKU O DAVANJU SAGLASNOSTI ZA RATIFIKACIJU SPORAZUMA O ZAJMU IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I

Arhiva dokumenata

Pretplatnici imaju dodatne pogodnosti.
Ukoliko ste već pretplatnik, prijavite se!!

Prijava
Registracija

JP NIO
Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39/III
71000 Sarajevo, BiH
tel/fax:
+387 33 72 20 30
e-pošta:
Sluzbeni.list.BiH

Stara web stranica
www.slist.ba

Objava poziva za dostavljanje ponuda i dodijeljenih ugovora

Pozivi za stručno usavršavanje - Anex 2 dio B

Registri objavljenih izdanja

POZIV KANDIDATIMA

ANTIKORUPCIJA

g

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Bojan Ninković - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050 faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: "Unioninvestplastika" d.d. Sarajevo - Za tiskaru: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Pretplata za I polugodište 2019. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 240,00 KM